

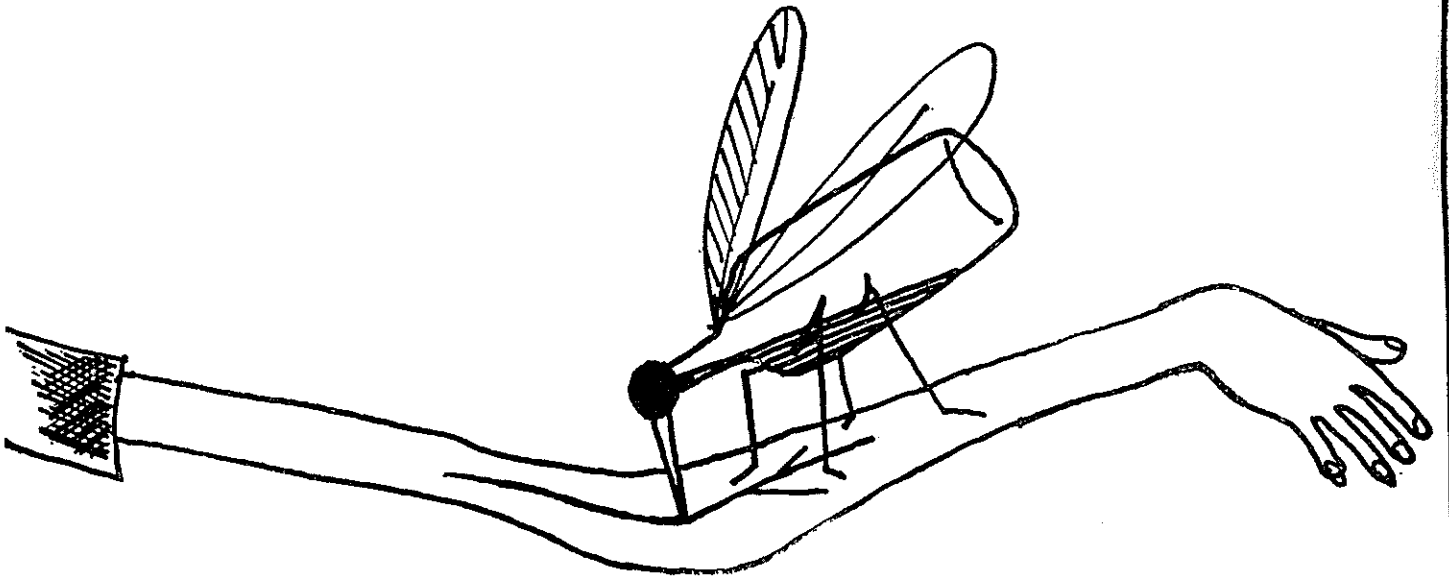

Constantem decorat
honor

MLKRAUTA

Ķouluna 1972

PIENI PISTO – PIENI VAIIVA

LIITY SINÄKIN VERIPALVELUUN

Mikkelissä pitää talvilomailijakin ”päämajaa”

Mars. Joukolla mukaan.
Marskin maineikkaisiin
maisemiin.

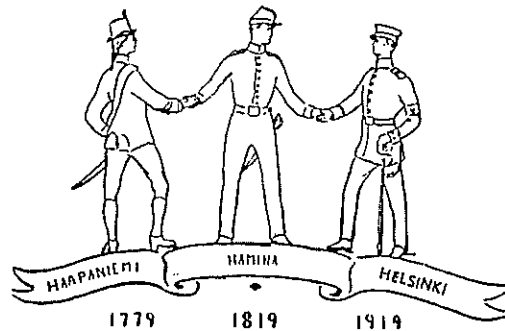
Mikkeli
– on perinteitä

KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellena kylkiraudan*

N:o 4/72

JOULUKUU

Kylkirauta toivottaa lukijoilleen ja ilmoittajilleen

Rauhaisaa Joulua

ja

Hyvää Uutta Vuotta

Puolustusvoimain
komentajan
joulutervehdys

KADETTIKUNTA ON OTTANUT JÄSENISTÖÖÄN PALVELEVAN SISÄISEN TOIMINTANSA RINNALLE TOISEKSI TEHTÄVÄKSEEN AATTEELLISEN MAANPUOLUSTUSTYÖN, JOKA ULOTTUU MYÖS YHTEISKUNTAAN JÄRJESTÖN ULKOPUOLELLE. JUURI MAANPUOLUSTUKSELLINEN VALISTUSTYÖ KANSAMME KESKUUDESSA ONKIN SE KENTTÄ, JOLLA KADETTIKUNTA VOI MIELEKKÄÄSTI OLLA YHTEISTYÖSSÄ MUIDEN KANSALAIJÄRJESTÖJEN KANSSA JA TEHDÄ JÄRJESTÖNÄ OSALTAAN ARVOKASTA PALVELUSTA KANSALLE.

KULUNEENA VUONNA ON KADETTIKUNNAN AATTEELLINEN MAANPUOLUSTUSTYÖ EDELLEEN VOIMISTUNUT. JÄSENTEN OSALLISTUMINEN SIHEN ON LISÄÄNTYNYT. UUSIA TYÖMUOTOJA ON OMAKSUTTU.

HENKINEN MAANPUOLUSTUSTYÖ ON SOPIVA HARRASTE UPSEERILLE. SE KASVATTAÄ HÄNTÄ KANSAN PALVELIJANA, SEKÄ KANSALAISENA ETTÄ SOTILAANA.

TOIVOTAN KADETTIKUNNAN TOIMINNALLE MENESTYSTÄ SEKÄ KADETTIKUNNAN JÄSENILLE JA KAIKILLE KYLKIRAUDAN LUKIJOILLE

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA.

Helsingissä, joulukuussa 1972

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

K. O. Leinonen

Teille on syntynyt Vapahtaja

(Luuk 2:1—20)

Eversti Erkki Savola

Ja tapahtui niinä päivinä —

Tuttu tilanne. Verouudistus tulossa. Kansaa ahautumassa kaupunkeihin. Asuntopula. Kaikenlaisia huhuja edessä olevista vaikeista ajoista. Napinaa ja riitelyä eri etupiirien välillä. Nuori perhe ei saa sijaa, vaikka synnytyskin on tulossa. Pitkö tämänkin vielä sattua juuri pahimmalla hetkellä!

Pitkä, pimeä yö. Paimenia vartioimassa laumaansa varkailta ja pedoilta. Yksitoikkoista, huonosti palkattua työtä kentällä, kaikenlaisessa säässä. Toiset saavat olla sisällä kodeissaan ja hallituspalatseissaan. Epäoikeudenmukaisuutta, köyhyyttä. Keskustellaan työehdoista, palkoista ja vapaa-ajoista. Joku yrittää nukkumalla unohtaa huolensa. Nuotio lämmittää vain osaa väsynyttä ruumista. Sisimmässä on vilu ja katkeruus.

Niin heidän edessään seiso! Herran enkeli ja Herran kirkkaus loisti heidän ympärillään.

Mistä tämä valo? Mitä on tapahtunut? Jotain vakavaako? Mistä tuo nyt tänne tuli pelottelemaan rauhallisia ihmisiä? Mitä asia meitä koskee?

Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus Herra.

Meillekö? Onhan asiasta joskus ollut puhetta, mutta mistä tiedämme, että se on totta?

Te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa.

Tätä me emme ymmärrä. Asia on tarkistettava. On kai lähdeittävä liikkeelle.

Ja yhtäkkiä oli enkelien kanssa suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa.

Tämä on nyt jotain erikoista — tavallisuudesta poikkeavaa. Se on nähtävä!

Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto.

Lupaus jostain paremmasta on sittenkin olemassa! Kunpa se koskisi meitäkin! Nyt on kiire!

Ja he menivät kiiruhtaen ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen.

Tässä hän on — seimessä. Onko hän nyt se Vapahtaja — suuri ilo, joka on luvattu kaikelle kansalle? Emme käsitä tästä muuta kuin sen, että kaikki näyttää pitävän paikkansa, mitä hänestä on puhuttu. Ja mikä kirkkaus täällä onkaan!

Saanko minäkin — tällainen köyhä ja kurja ihminen — uskoa sen? Mikä rauha tuosta viattomasta lapsesta säteileekään minuun! Mistä nämä kyyneleet nyt tulivat? Minun Herrani ja Vapahtajani! Tästä on kerrottava heti toisillekin!

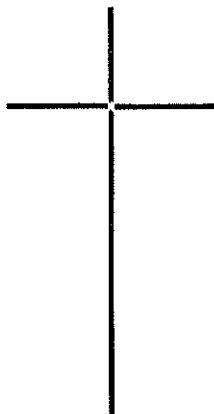
Ja paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, minkä olivat kuulleet ja nähneet.

Kiitos, Herra, käsittämättömästä rakkaudestasi!

Juuri meille,
kylmenneille
Jeesus avuks' tullut on.
Kiitä, kiitä
Herraa siitä,
usko, vaikk' oot mahdoton.
Nyt on sulla,
nyt on mulla
ilohuhla verraton!

(V 28:6)

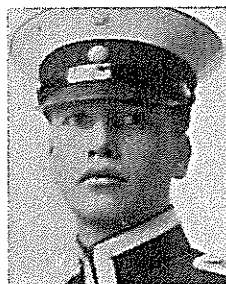
IN MEMORIAM

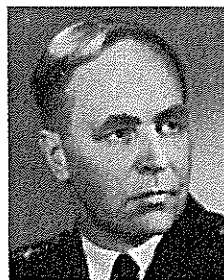
Yll evp
EERO FERDINAND
REKOLA
* 19. 7. 1927
† 5. 10. 1972
Kad N:o 541 me
23. me-kurssi

Evl evp
MAURI
SIKIO
* 22. 4. 1906
† 14. 10. 1972
Kad N:o 632
13. kurssi

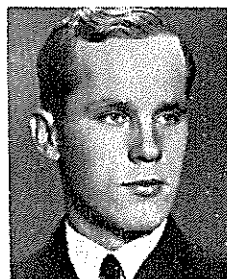
Kapt evp
AKE ALBERT WILHELM
PALMGREN
* 8. 3. 1899
† 22. 10. 1972
Kad N:o 175
3. kurssi

Evl evp
YRJÖ JOHANNES
LAHTINEN
* 26. 2. 1913
† 26. 10. 1972
Kad N:o 1416
20. kurssi

Evl evp
JAAKKO VALIO
SAIKKU
* 10. 10. 1899
† 28. 10. 1972
Kad N:o 124
3. kurssi

Ltn evp
PAULI
KAUPPINEN
* 11. 8. 1922
† 3. 11. 1972
Kad N:o 457 me
17. me-kurssi

Evl evp
MARTTI JARL OLAVI
SANTAVUORI
* 11. 11. 1901
† 8. 11. 1972
Kad N:o 264
5. kurssi

Maj evp
ARVO ILMARI
HASSINEN
* 29. 10. 1908
† 11. 11. 1972
Kad N:o 1102
16. kurssi

SUOMEN PUOLUSTAMINEN 1970-LUVULLA

Kenraaliluutnantti Lauri Sutela

*Esitelmä pidetty 12. Maanpuolustusjatkokurssin
avajaisissa Santahaminassa 11. 9. 1972*

Kun meidän turvallisuuspolitiikkamme välineitä ja niiden mahdollisuuksia turvallisuutemme ylläpitämisessä julkisuudessaakin arvioidaan, unohdetaan varsin usein, että kysymyksessä on kokonaisuus, jonka kaikki osatekijät on otettava samanaikaisesti vaikuttavina huomioon. Niinpä meillä keskustellaan milloin ulkopoliittikan ja puolustuspolitiikan välisestä painottumisesta, milloin taas punnitaan yksinomaan sotilaallisen maanpuolustuksemme mahdollisuuksia ja unohdetaan samalla täysin maanpuolustuksemme muiden osatekijöiden sekä ulkopoliittikan keinojen myötävaikutus. Tällainen yksipuolinen tarkastelu saattaa johtaa helposti masentuneisiin johtopäätöksiin mahdollisuuksistamme, jolloin ajatukset levottomina siirtyvät etsimään apua jopa yksipuoleisesta aseriisunnasta tai aseettomasta vastarinnasta yksinomaisena ratkaisuna.

Esimerkkinä tutkimuksesta ja kannanotosta, joka on ottanut kaiken aikaa huomioon kaikkien turvallisuuspolitiikkamme osatekijöiden myötävaikutuksen, vaikka onkin sinänsä kohdistunut vain yhteen maanpuolustuksen alueeseen, on viime vuoden kesällä valmistunut *Parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö*. Sehän selvitti saamansa tehtävän mukaisesti "minkälaiset tehtävät puolustuslaitokselle tulisi asettaa turvallisuuspoliittisen kokonaisratkaisumme osana ja minkälaisiin suoritteisiin puolustuslaitoksen tulisi kyetä". Mietinnön sisältöä tullaan selvittämään yksityiskohtaisemmin näiden jatkokurssipäivien kuluessa.

Monet mietinnössä esitetyt suositukset ovat jo toteutumassa. Komitean ehdottama selvitys puolustuslaitoksen sisäisestä kehittämisestä on käynnistynyt valtioneuvoston asetettua viime vuoden lopulla komitean, joka on ottanut nimekseen *Puolustuslaitoskomitea*. Tämä työskentelee lainsäädäntöneuvos Dufholmin johdolla ja tulee

jättämään mietintönsä kahdessa osassa, vuoden 1973 alussa ja vuoden 1974 alkupuolella. Sisäisessä kehittämisessä ovat merkittävää työtä tehneet myös varuskunnalliset sosiaalitoimikunnat vuodesta 1968 sekä joukko-osastojen varusmiestoimikunnat vuodesta 1969 alkaen. Näiden työ on tuottanut jo nyt monia merkittäviä tuloksia ja niiden organisaation sekä työskentelymahdollisuuksien parantamiseen onkin kiinnitettävä jatkuvasti huomiota.

Puolustuslaitoksen sisäisen kehittämisen piiriin kuuluvista kysymyksistä ovat eräät jo saaneet tai saamassa ratkaisunsa. *Ns. yhtenäispäällystyön siirtymisestä* julkistettiin elokuun alussa pääesikunnan laatima ja puolustusministeriön sittemmin periaatteessa hyväksymä suunnitelma. Tutkimukset ja valmistelut suunnitelman toteuttamiseksi jatkuvat nyt eri tahoilla ja toimintoja koordinoimaan on asetettu puolustusministeriön neuvotteluelimeksi erityinen toimikunta, jossa on edustus kaikista niistä osapuolista, joita suunnitelman toteuttaminen koskettaa. Pyrkimyksenä on aloittaa suunnitelman käytännöllinen toteuttaminen vuonna 1974.

Puolustuslaitoksen kantahenkilökunnan poliittisesta osallistumisesta antoi hallitus elokuussa esityksen eduskunnalle. Syksyn kunnallisvaaleihin tällä ei kuitenkaan ehdi olla vaikutusta, sillä ehdokaslistat ovat valmiit ja kantahenkilöstöön kuuluva on vanhojenkin, voimassa olevien säännösten puitteissa voinut asettua ehdokkaaksi jonkin puolueen listalla kuulumatta silti puolueeseen. Kyseessä on varsin laajamerkityksellinen esitys, johon puolustuslaitoksen kaikki henkilöstöryhmät eivät ole vielä kantaansa määrittäneet. Asiaa on kuitenkin punnittava sekä puolustusvoimien kokonaisuuden että yksilön edun kannalta.

Parlamentaarinen puolustuskomitea näki tär-

keäksi myös sen, että puolustuslaitoksesta säädetäisiin lailla. Lakiluonnos onkin jo valmistunut puolustusneuvoston asettamassa toimikunnassa ja käsiteltäneen toivon mukaan tämän syksyn kuluessa. Puolustuslaitoksen kannalta tämän lain aikaansaaminen on merkittävä tapahtuma. Poistaisihan se yli 50 vuotta jatkuneen lainsäädännöllisen puutteen ja antaisi puolustusvoimille tehtävät turvallisuuspoliittisen kokonaisratkaisumme osana, kuten Parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö edellyttää.

Puolustusvalmiuden kannalta merkittävin puolustuskomitean esitys on materiaalisen valmiuden kehittämisohjelma. Tämän ohjelman toteuttamisella on ratkaiseva osuus rakennettaessa maamme puolustusjärjestelmää 1970-luvulla. Ohjelman tälle vuodelle esitetty perushankintamäärärahojen lisäys on valtion budjetissa otettu huomioon ja siten on päästy aloittamaan mm. kaksi merkittävää kotimaista projektia: merivoimiemme heräteraivaajien rakentaminen, mikä poistaa vallitsevan erikoismiinojen raivauskyvyn puutteemme sekä kehitysalueella aloitettu kenttäradioiden valmistus, mikä jatkuessaan helpottaa vähitellen kriittiseksi käynnyttä viestivälinetilan- nettamme. Näiden nyt käynnistettyjen projektien lujittava vaikutus puolustusjärjestelmässämme tuntuu vasta tämän vuosikymmenen toisella puoliskolla. Samoihin aikoihin voidaan katsoa myös ilmapuolustuksemme vahventamiseksi kotimaassa koottavan Draken-laivueen olevan operatiivisessa käytössä. Tilaushan tehtiin jo 1960—1970-lukujen taitteessa. Nämä esimerkit, jotka itse asiassa ovat kansainvälisesti katsoen varsin lyhyessä ajassa toteutettuja projekteja, osoittavat puolustusjärjestelmän rakentamisessa vallitsevan pitkäjännitteisyyden tarpeen. Aikakysymys on tässä rakennustyössä ratkaiseva. Voidaan sanoa, että näinä vuosina aloitettavilla hankintaprojekteilla rakennetaan itse asiassa 1980- ja osin 1990-luvun suomalaista puolustusjärjestelmää. Tämä osoittaa myös, että puolustusvalmiuden ja puolustusjärjestelmän kehittämistyössä ei ole sijaa hetkellisten konjektuurien huomioonottamiselle. Kauaskantoiset periaatteelliset ratkaisut tulisi hahmottaa noin kymmenen vuoden aikavälillä. Joka viides vuosi olisi arvioitava puolustuksen tehtävät turvallisuuspolitiikan kokonaisuudessa ja näistä aiheutuvat ohjelmalliset vaatimukset puolustuksen eri aloilla, kuten Parlamentaarinen puolustuskomitea suosit-
taa.

Meidän puolustusjärjestelmämme perustuu yleiseen asevelvollisuuteen sekä alueelliseen puolustukseen. Järjestelmän runkona ovat maavoimat, jotka jakautuvat lyhyessä ajassa liikekannallepantaviin, maamme koko alueen kattaviin paikallisjoukkoihin, iskukykyisiin ja painopisteiden luomisen mahdollistaviin yleisjoukkoihin sekä toiminnan jatkuvuuden edellyttämiin tukijoukkoihin.

Aluevalvonnassa ja puolueettomuuden loukkausten torjunnassa on ilma- ja merivoimilla ensisijainen asema ja tehtävä. Niiden on myös kyettävä tukemaan maavoimia ratkaisutaiste-
luissa.

Minkälaiseksi tämä järjestelmä sitten on käytännössä, siis lähinnä materiaalisten edellytysten valossa muotoutumassa tällä vuosikymmenellä?

Käynnissä oleva kotimaiseen tuotantoon perustuva kevytaseuudistus on toteutumassa siten, että 1970-luvun loppuun mennessä on viime sodissa käytetty kivääri poistettu kaikkien joukkojen taisteluosien aseistuksesta. Jo nyt on reservistä muodostettavilla tärkeimmillä jalkaväen taistelujoukoilla automaattiasustus.

Kenttätykistömmen kalusto on uudistunut varsin hyvin, mutta silti nykyiselläkin hankintarytmillä sekä modernisointityöstä huolimatta joudutaan vielä tämän vuosikymmenen lopulla eräitä liikekannallepanossa muodostettavia tykistöyksiköitä aseistamaan sotien aikana käytetyllä vanhalla kalustolla.

Joukkojen ilmatorjuntakyky on kehittynyt suotuisasti ja tällä vuosikymmenellä voidaan hankintojen jatkuessa katsoa matalailmatorjunnan olevan taistelujoukoillamme hyvällä tasolla. Puutteita vallitsee sen sijaan keski- ja korkeatorjunnassa. Laajojen alueellisten siviilikoh- teiden suoja puuttuu tällä hetkellä käytännöllisesti katsoen kokonaan. Tämän vuosikymmenen jälkipuoliskolla keskitetäänkin ilmatorjunnan kehittämässä voimat näiden puutteiden lieventä-
miseen.

Meripuolustuksemme torjuntakyky on lisääntynyt huomattavasti rannikkotykistön ns kevyen tornitykkiprojektin ollessa nyt jo valtaosaltaan valmis. Merivalvontakyvyn kohottaminen sekä erityisesti vanhentuneen järeän tykki- kaluston korvaaminen ovat tämän vuosikymme- nen tavoitteitamme. Rannikkotykistön huolestut- tavasti heikkenevä yhteysaluskanta kaipaa sekin uusimista. Tällä hankinnalla on konkreettinen merkityksensä myös saaristossa asuvan siviili- väestön merenkulkuyhteyksien turvaamiseksi kaikissa oloissa.

Laivaston iskukyky rakentuu nyt lukumää- räisesti vähäisten saattajien, tykkiveneiden sekä moottoritykkiveneiden varaan. Viimeisin sota- alus telakoitamme on valmistunut vuonna 1968. Nyt rakennettavat heräteraivaajat täyttävät tosin pa- han aukon merellisessä toimintakyvyssämme, mutta eivät lisää alueloukkausten torjunta- ja iskuvoimaa. Uudishankintojen mahdollisimman pikainen alullepano laivastomme vahventamiseksi ja poistojen korvaamiseksi on näin ollen välttä- mätöntä ja tällöin on keskityttävä tulivoimaisten ja nopeitten alustyyppien hankintaan.

Ilmanpuolustuksemme valvontaverkon muodostavat nyt vuosina 1963—1968 valmistuneet suurtehotutkakeskukset sekä kotimainen vuosina 1953—1956 rakennettu matalavalvontatutkaverkko. Kriisiaikana näitä täydentää lisäksi vielä nykytekniikankin aikakaudella välttämätön aisti-ilma- valvonta.

Matalavalvontaverkon uusiminen on tällä vuosikymmenellä välttämätön. Uusi kotimainen, korkeatasoinen tutkaprototyyppi on jo kehitetty ja se on valmis sarjavalmistukseen ensi vuonna. Samalla kehitetään myös ilmapuolustuksemme johtamisjärjestelmän automatisointia. Näillä toivoaksemme toteutuvilla uudistuksilla on tärkeä merkityksensä myös siviililentoliikenteen turvallisuudelle.

Lentokaluston uusiutumista koskettelin jo aiemmin Draken-laivueen osalta, joka aikanaan sijoitetaan Hämeen Lennostoon Pohjois-Suomeen. Kahden muun lennoston taistelulaivueen hankkiminen vuosikymmenen loppupuoliskolla on puolustusvoimien suunnitelmissa Karjalan Lennoston nykyisen kaluston vanhentumisen vuoksi sekä taistelulaivueen saamiseksi myös Satakunnan Lennostolle.

Puolustusvoimien materiaaliselle kehittämiselle kuluvalla vuosikymmenellä on olemassa tyydyttävät lähtökohdat Parlamentaarisen puolustuskomitean suositusten pohjalta. Suositusten toteuttamista onkin pidettävä 1970-luvun puolustuspolitiikan keskeisimpänä tavoitteena.

Jokapäiväinen aluevalvonta, koulutustoiminta sekä hankitun materiaalin kunnossapito edellyttää myös kaluston ja menetelmien teknistyessä yhä enemmän käyttö- ja kunnossapitovaroja. Näiden varojen puute on viime vuosina yhä enemmän vaikeuttanut toimintoja erityisesti ilma- ja merivoimissa. Ilmavoimissa varojen vähäisyys saattaa aiheuttaa jopa turvallisuusriskejä. Käyttö- ja kunnossapitovarojen saaminen täysi-

määräiseksi edellyttää valtiovallan toimenpiteitä, mutta myös puolustusvoimien piirissä jatkuvaa toimintojen rationalisointia. Tämä merkitsee tällä vuosikymmenellä mm eräitä nyt tutkimuksen alla olevia uudistuksia ja muutoksia myös koulutusorganisaatiossamme.

Palvelusajan pituus on ollut meillä eräistä länsimaista saatujen esimerkkien perusteella kuluvana vuonna esillä. Puuttumatta tässä yhteydessä asiaan laajemmalti, haluan korostaa vain paria seikkaa.

Kaikkialla Itävaltaa lukuunottamatta on palvelusaika lyhentämisenkin jälkeen jopa huomattavasti pitempi kuin meillä. Lyhentämiseen on ollut määrävänä tekijänä vaikuttamassa mm tarve voida kouluttaa mahdollisimman suuri määrä vuosiluokasta. Me koulutamme jo nyt yli 90 % vuosiluokastamme, joten tällaista tarvetta ei meille ole väestöennusteiden perusteella arvioidenkaan syntymässä. Palvelusaika liittyy myös oleellisesti omaksuttuun puolustusjärjestelmään. Sitä ei näin ollen voida käsitellä irrallisena, pelkästään yksilön mukavuusnäkökohtiin nojautuvana ratkaisuna. Erityinen huomio on puolustuslaitoksen piirissä kuitenkin kiinnitettävä nykyisen palvelusajan yhä tarkoituksenmukaisempaan käyttöön. Tässä suhteessa tehdäänkin jatkuvasti työtä todettujen epäkohtien korjaamiseksi.

Kuluva vuosikymmen tulee puolustuslaitoksen historiassa olemaan merkittävien uudistuksien vuosikymmen. Uudistukset tulevat muuttamaan sekä laitoksen sisäistä olemusta että materiaalisia edellytyksiä tehtävien suorittamiseen ja antavat myös vankan lakisäätöisen pohjan tulevalle puolustusjärjestelmämme kehitystyölle. Työn tulokset ovat paljolti näkyvissä vasta 1980-luvulla ja silloin on myös perusteita arvioida, ovatko nykyiset kehitystyömme suuntaviivat olleet oikein piirretyt ja vahvoihin, pysyviin realiteetteihin nojavia. □

Oy LAIVATEOLLISUUS Ab

TURKU

MAATA ON ASEIN PUOLUSTETTAVA

Eversti evp Niilo Riuttala

Odotukset ovat täyttyneet!

Kuluvan vuoden tammikuussa olen piirräntänyt muistikirjaani seuraavanlaiset lauseet. "Vaike-neva ylipäällikkö. Edellisestä koko kansalle tar-koitetusta puolustuspoliittisesta kannanotosta on kulunut jo runsas vuosikymmen. Tuo kannanotto puolustuksemme ja puolueettomuutemme perus-pilareista pätee edelleenkin. Mutta turvallisuus-politiikan, tai oikeammin kait puolustuspolitiikan ammattityöläiset, upseerit ja aliupseerit kenraa-lista kersanttiin, kaipaavat ylipäällikköltään uskoa vahvistavaa kannanottoa suomalaisesta puolus-tuspolitiikasta voimallisessa kehitysvaiheessa ole-vassa Euroopassa". Nyt tällainen kannanotto on ollut luettavissa Suomen Kuvalehdessä. Siinä on otteita kohdakkoin ilmestyvästä kirjasta. Ehkäpä on asiallista lainata siitä ote sellaisenaan, jotta lukijat saisivat oikean lähtökohdan tässä esite-tylle pohdiskelulle ja omille näkemyksilleen.

Tasavallan Presidentin sanat

Ilmeisesti Suomen Kuvalehden laatima "Kan-sallinen itsemurha"-otsikon alla Tasavallan Presi-dentti on esittänyt seuraavanlaisia ajatuksia. "Minä olen poikavuosina kyynel silmäkulmassa laulanut sotilaspojan valaa: 'samaanpa käyn ma taisteloon ja nälkään, kuolemaan' tai liikutuksen tuntein kuunnellut, kuinka nuorukaiselle kuolla kuuluu jne. Hiroshiman pommitus, joka oli vain paukkupanos tulevan atomisodan rinnalla, on antanut kuoliniskun runebergilaiselle sotilasihan-teelle. Asevelvollisuuteen perustuvalla sotapalve-lukselle voidaan löytää järkeviä perusteita, mutta todelliselle sodalle, jota varten armeijassa 'teh-

dään miehiä', ei ole enää olemassa mitään jär-keen menevää perustetta. Jos niin käy, että omaa maata on asein puolustettava hyökkääjää vas-taan, se on tehtävä, mutta mikäli asiat johdetaan tai päästetään sille asteelle, on kyseessä kansal-linen itsemurha."

Sodan mielettömyys

Olemme varmasti Suomessa yhtä mieltä sodan mielettömyydestä kansainvälisten ja kansallisten pulmien ja kriisien ratkaisukeinona. Tätä mieltä ei suinkaan ole vain nuori polvi, vaan varittu-neemmatkin ovat siihen valmiit yhtymään. Mutta nyt on vain niin, että tämä mielettömäksi ar-viointi ei kykene poistamaan sodan mahdolli-suutta enempää Euroopasta kuin muualtakaan. Siihen tarvitaan varmasti paljon työtä ja run-saasti aikaa. Ennenkuin tämä kaukainen pää-määrä on saavutettu, on huolehdittava myös omasta kansallisesta puolustuskyvystä. Aktiivisen turvallisuuspolitiikan molemmista osatekijöistä ulkopoliitikasta ja puolustuspolitiikasta on todella kannettava huolta.

Vain ydinsotako?

Tasavallan Presidentti arvioi kannanotossaan lähinnä ydinsodan uhan torjumista. Jää siis vielä jäljelle sodan uhka ja sodan mahdollisuus tavan-mukaisin asein ja taistelumenetelmin. Pienelle valtiolle tällainenkin sota on kohtalokas. Senhän varttuneempi polvi hyvin tietää kokemuksestaan. Kun tällaisen sodan mahdollisuus on olemassa, se edellyttää huolenpitoa puolustuksemme ma-teriaalisesta, taidollisesta ja henkisestä valmiu-desta. Tarvitaan siis myös sotilaallista koulutusta.

Hyökkäys on torjuttava

On hieman ristiriitaista todeta Tasavallan Presidentin näkemys, että miesten kouluttamiselle nyky aikana ja tulevaisuudessa mahdollisen "todellisen sodan" varalle ei ole mitään järkeen käypää perustetta, mutta kuitenkin hän katsoo, että omaa maata on aseina puolustettava hyökkääjää vastaan. Tähän tehtävään valmistautumisen tärkeyttä ei varmaan vähennä se Tasavallan Presidentin toteamus, että mikäli asiat johdetaan tai päästetään sille asteelle (maa joutuu hyökkäyksen kohteeksi), on kyseessä kansallinen itsemurha. Tämä päästäminen ei ole sotilasjohdon toimipiiriin kuuluva asia, mutta sotilasjohdon on vastattava siitä, että se huolehtii johdonmukaisesti ja perusteellisesti niistä tehtävistä, jotka puolustusvoimillemme on osoitettu. Niihin kuuluu kaikkein merkittävimpänä valmistautuminen torjumaan alueemme loukkaukset ja suoranaiset hyökkäykset.

Asevelvollisuuteen rakentuva palvelus

Asevelvollisuuteen perustuvalla sotapalvelukselle voi löytyä järkeviä perusteita Tasavallan Presidentin mukaan. Mutta näitä perusteita hän ei sen tarkemmin erittele. Puolustuspolitiikan ammattityöläiset, kenraalista kersanttiin ja varusmieheen, mutta ennen kaikkea puolustusvoimiamme ydin, reserviläiset, olisivat mielellään kuulleet ylipäällikkönsä erittelevän näitä perusteita.

Hyökkäys ja ennalta ehkäisy

Tärkein on Tasavallan Presidentin kannanotossa kuitenkin sanottu. Nimittäin omaa maata on puolustettava aseina hyökkääjää vastaan. Mutta sekä on nähty lähinnä vaiheena, joka on seurauksena poliittisen johdon epäonnistumisesta tai taitamattomuudesta sen pyrkiessä säilyttämään rauhantilan Suomessa.

Kun tällainen torjuntatehtävä nähdään yhtenä puolustusvoimiamme tehtävänä, niin silloin se muodostaa vaativan perustan yleiselle asevelvollisuudelle ja puolustusvoimien rauhanajkaiselle koulutukselle.

Tämän ohella on varmasti syytä lisäksi korostaa sotilaallisen koulutuksen ja muun valmiuden tärkeyttä, jotta omaksumamme puolueettomuusasetteen mukaisesti voimme torjua puolueettomuutemme loukkaukset. Ja ehkä vielä tätäkin tärkeämpää on kehittää puolustusvoimillemme ulkopuolisetkin vakuuttuneeksi saava koulutuksellinen, materiaallinen ja henkinen valmius. Tällöin meillä on kohtuulliset takeet siitä, että voimme säästää Suomen sodalta.

Taistelulaulut

Mitä tulee lauluihin, jotka saavat laulajan silmän kyyneltymään, on todettava, että kullakin

ajanjaksolla ja vuosikymmenellä on omat tämänlaatuiset laulunsa. Lauluilla on merkittävä osuus mielialojen virittäjinä. Kun "Sotilaspoika" ja "Ateenalaisten laulu" aikanaan innoittivat laulajiaan uskomaan oikeutettuun taisteluun oman synnyinmaansa vapauden puolesta, toivoisi nykyajan synnyttävän sytyttäviä lauluja Suomen puolueettomuuden lujittamiseksi. Suomi on niin hyvä maa asuttavaksi, että se ansaitsee lauluin korostetun arvon itsenäisenä isänmaana.

Arvokas kannanotto

On suurenmoinen asia, että ylipäällikkö on tehnyt tiettäväksi näkemyksensä nyky-Suomen asevelvollisuudesta puolustusvoimien tärkeimmästä tehtävästä "maan puolustamisesta aseina hyökkääjää vastaan". Ne antavat puolustusvoimillemme ponnistus pohjan vaativassa tehtävässään kouluttaa ja kasvattaa suomalaisista nuorukaisista puolustusvoimien ratkaisuosaan, reserviin, kelpollisia maanpuolustajia. On vain toivottavaa, että poliittisen johtomme piiriin kasvaa sellaisia johtajia, jotka kykenevät pitämään huolen siitä, että asevoimiin ei ole tarpeen turvautua □

**Nauti
aitoa mokkaa
- se on nyt
pehmeää.**

KESTI MOKKA
VAALEA PAAHTO

TUKO
kahvia

SUOMALAINEN TUKO
kahvia

500g

Turun linnassa on äskettäin avattu sotilaspukujen pukuhistoriallinen näyttely, ensimmäinen lajissaan maassamme. Näyttelyn puvut — noin neljäkymmentä kappaletta — ovat vuosilta 1846—1970. Tällä ”esillepanolla” pyritään antamaan yleiskuva asepu- kujen kehityksestä Suomessa suuriruhtinaskunnan ja vapaussodan ajoista nykypäiviin saakka.

Asepuvut ovat esillä vuoden, joten kauempaakin ehtii niihin tutus- tumaan.

Kaikki näytteillä olevat puvut ovat Turun historiallisen museon omista kokoelmista, mm ainut jäl- jelläoleva paraatifrakki vuodelta 1846 ja kadetin puku vuodelta 1882. — Meillä ei tunneta kiin- nostusta miesten pukuhistoriaa

nohtaan, näin on valitettavasti ollut asepuukujenkin kohdalla, sa- noo näyttelyn järjestäjä, opiskelija Tom Bergroth. Sotamuseon kokoelmissa — varastossa tosin — on pukuharvinaisuuksia, mm ulaanien ja husaarien pukuja. Millään muulla maalla Euroopas- sa, lukuunottamatta Venäjää, ei ole vastaavaa kokoelmaa.

SOTILASPUVUT NÄYTTEILLÄ TURUSSA

Rouva Raili Kiianlinna

Asepuvut ovat kehittyneet si- viilipuvuista siten, että näihin pukuihin on liitetty sotilaalle tarkoituksenmukaisia puvun osia. Nämä puvun osatkin ovat aiko- jen kuluessa muuttaneet luonnet- taan, esim. epoletit olivat alkuaan suojuslevyt, sitten niitä käytet- tiin tunnistamisessa ja arvomer- kitunnuksina, myöhemmin vain koristeena.

1800-luvun alusta lähtien soti- laspukukuusi oli miltei samanlai- nen kaikkialla Euroopassa. Kan- sat käyttivät hyväkseen toisten kokemuksia. Kansalliset erot il- mennettiin pukujen tai niiden osien värieroilla. Ruotsi-Suomen väri oli sininen, vaikka suoma- laiset joukot jo tällöin usein jouduttiin pukemaan kotimaiseen harmaaseen sarkaan. Venäjä taas oli jo 1600-luvulla omaksunut vihreän värin.

Pukumääräykset

”Cuinga caicki hänen Rytttä- rins Suomen Sotaväessä piti ole- man munteratut” eli sotilaan pu- kumääräykset ovat aika ajoin ol- leet hyvinkin yksityiskohtaisia. 1700-luvun lopulla pukumääräyk- siä saattoi tulla kahden viikon välein. Tällöin rivimieheiltäkin saatettiin vaatia kiharaista tuk-

kaa tai kankipalmikkoa, joka oli puuteroitava kankeaksi. 1850-lu- vulla taas määrättiin, että paraa- tijoukoilla tuli olla mustat viik- set. Niiden aikaansaamiseksi käy- tettiin mm saapasrasvaa.

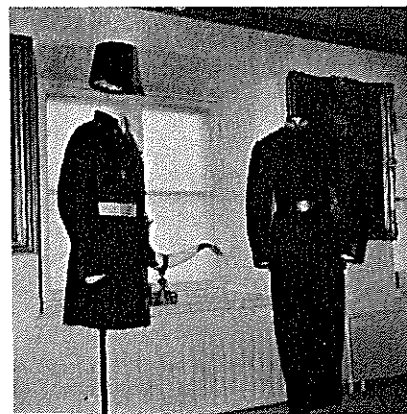
Suomen suuriruhtinaskunnan joukko-osastot saivat pukumää- räyksensä Venäjältä, joskin koti- maasta voitiin tehdä omiakin ehdotuksia. 1812 perustetuissa jääkäriyrykmenteissä käytettiin harmaita suomalaisia asepukuja. Erään joukko-osaston käydessä Pietarissa sai yleisesikunnan päällikkö aiheen huomautukseen pukujen väristä. Suomalaisillekin joukoille määrättiin sittemmin vihreät puvut. Eräitä erikoistun- nuksia suomalaisilla joukoilla kuitenkin oli, mm vaalensininen väri olkaimissa ja saumanauhois- sa. Niissä koristeissa, joissa esiin- tyi Venäjän vaakuna, oli suoma- laisilla kaksoiskotkan keskellä ns sydänvaakunassa Suomen Lei- jona.

Asepuvut suuriruhtinaskunnan aikana

Kun luutnantti Emil von K o n o w palveli 1846 perustetussa Suomen ainoassa krenatööri- tarkk’ampujapataljoonassa, hä- nen asepukuinaan oli yksirivinen

hännystakki ja kaksirivinen ase- takki. Tummanvihreässä takissa oli vaaleansiniset reunusnauhat, housut olivat joko samaa väriä tai valkoiset. Päähineenä luut- nantillamme oli piikkihuippuinen kaski, jossa paraatissa käytettiin työttöä. Tämä työttö oli suoma- laisilla musta, venäläisillä val- koinen.

Turun 1. Ruotujakoinen patal- joona perustettiin vuonna 1854 samanaikaisesti viiden muun pa- taljoonan kanssa, seuraavana

Turun 1. Ruotujakopataljoonan asetakki m/1855. Päähine on ma- tala tsakoo. Vas. suomalaisen ka- detin asepuku m/1882. Puku on musta, koristenauhat punaiset. Päähine furaska-mallia.

vuonna pataljoonien luku nostettiin yhdeksäksi. Näiden joukkojen asetakkina frakki oli vain vuoden, senjälkeen määrättiin käyttöön puolipitkä, kaksirivinen asetakki. 1857 on merkittävä vuosiluku asepuukujen historiassa, silloin otettiin käyttöön saappaat. Päähinemalliksi määrättiin 1855 ylöspäin kapeneva tsakoo. Jo 1862 päähinettä jälleen vaihdettiin. Nyt tuli käyttöön pehmeä, lipallinen keipi, jonka kotimaa on Ranska.

Laki yleisestä asevelvollisuudesta vahvistettiin Suomessa 1878. Asevelvollisten koulutusta varten perustettiin tarkk'ampujapataljoonia ja reservikomppanioita. Sotilaskoulutustyön ohella näissä joukko-osastoissa on tehty huomattavaa kansanvalistustyötä; moni suomalainen mies on näissä pataljoonissa ja komppanioissa oppinut lukemaan ja kirjoittamaan. Turun 2. Tarkk'ampujapataljoonan komentajana toimi 15 vuotta eversti Eugen Bremer. Hän ja hänen pataljoonansa sai uuden asepuvun 1882. Tämä puku oli vartalonmukainen, pystykauluksinen, asetakki oli melko pitkä. Takki kiinnitettiin hakasilla käänteen sisäpuolelta. Tämä kiinnitystapa sai asetakin muistuttamaan venäläisen talonpojan puseroa, mikä oli ollut suunnittelijoiden tarkoituksin. Tällä asepuku-uudistuksella tahdottiin Venäjän armeijaan luoda oma, kansallinen leima. Päähinemalliksi tuli nyt pyöreä, pehmeä, kovareunainen furaška.

Turun 2. Tarkk'ampujapataljoonan kouluttajana toimi mm aliupseeri Niemi. Hänen aselajitunnuksensa oli kiinnitetty vasempaan käsivarteeseen, niiden alapuolelle oli kiinnitetty palvelusvuosia osoittavia nauhoja. Tarkk'ampujan kenttävarusteisiin kuului mm "kapinelaukku, saapaskotero ynnä saappaat, vesileili hihnoinensa, kenttäkattila, vyössä kannettavassa koterossa olevan lapion varsi (kannetaan oikealla puolella), kaksi patroonalaukkua, kokoonkäärityä päällystakki ynnä telttavaate."

Tähän aikaan asevelvollisuustarkastuksissa arpa määräsi nuo-

Valkoiset "piimähousut", musta takki ja "piirakkalakki", siinä Turun 2. Reservitarkk'ampujapataljoonan asepuku m/1882. Taustalla Turun 2. Tarkk'ampujapataljoonan asepuku m/1882, kullunut aliupseeri Niemelle. Pukuun on liitetty "kapinelaukku" ja "vesileili hihnoinensa". Aliupseeri Niemen puvun hihaan on kiinnitetty aselajitunnus — hän oli pioneeri — ja palvelusvuosimerkit.

rukaisen joko vakinaisiin joukkoihin tai reservikomppaniaan. Näissä komppanioissa oli palveltava kolmena kesänä yhteensä 90 vuorokautta. Reservijoukoilla oli mustat takit ja ns "piimähousut" sekä "piirakkalakki". Liekö ollut reserviläisillä ruoasta pula.

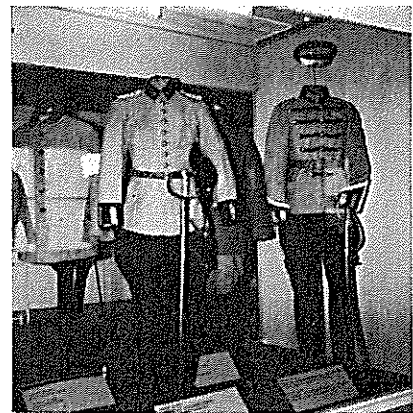
Suomi oli menettänyt meripuolustuksensa jo 1880-luvulla. 1901 lakkautettiin tarkk'ampujapataljoonat ja Suomen Kaarti.

Siviilipukuiset sotajoukot 1918

Ainoastaan ratsuväellä, Uudenmaan Rakuunarykmentillä ja Karjalan Ratsujääkärirykmentillä oli Vapaussodan loppuvaiheessa yhdenmukaiset asepuvut. Suojeluskuntalaiset hankkivat oma-aloitteisesti jonkin verran asepujuja, mutta valtaosa valkoisten ja punaisten joukoista kävi sotiensa siviilipuvuissa. Tyypillinen "asepuku" oli harmaa, yksirivinen sarkapuku, jossa oli päälleommellut sivu- ja rintataskut. Sotilaallista yhteenkuuluvuutta saatiin osoittaa päähineeseen

pistetyllä kuusenoksalla tai käsi-varsinauhalla.

Huhtikuussa 1918 vahvistettiin valkoisen armeijan värvätyille joukoille yhdenmukaiset arvoasemerkit ja pukuohjeet. Yksi pukumalli oli ns mannerheimiläistä kuosia; harmaa, matalakauluksinen, kaksin taskuparein varustettu asetakki. Päähineenä käytettiin joko jääkärimallista lippalakkaa tai valkoista lammashakkapäähinettä.

Pukuja Vapaussodan ajoilta. Edessä Uudenmaan Rakuunarykmentin ja Karjalan Ratsujääkärripataljoonan 2. Eskadroonan puvut. Taustalla suojeluskuntalaisen ja punakaartilaisen puvut.

Paperille jäänyt puku

Mikkelin päämajassa muodostettiin huhtikuussa 1918 sotilaspukekomitea, jonka tehtäväksi tuli luoda suomalaisille joukoille yhtenäinen asepuku jo Helsingissä pidettävään paraatiin. Aikaa tähän oli kuitenkin liian vähän. Kesällä valtionhoitaja vahvisti uuden pukuasetuksen. Kuitenkin jo saman vuoden syksyllä asetus kumottiin, samoin kaikki siihen mennessä annetut pukumääräykset.

Mikkelin sotilaspukekomitean taiteilijajäseninä olivat Akseli Gallen-Kallala ja Eero Snellman. He ehdottivat pukujen väreiksi kolmea harmaata sävyä. Asetakista piti tulla vartalonmukainen, sen kaulukset ja hihankäänteet ehdotettiin pukua tummemmaksi, mikä oli perintöä

jääkäripuvuista. Meikäläisiin talviolosuhteisiin suunnitellut "suipohousut", lapikkaat ja paulakengät toivat ehdotukseen kansallista väriä. Ne kuitenkin herättivät, mm saksalaisten taholta, arvostelua.

Yhtenäinen asepuvku 1919

1885 palveli Turun kasarmilla 2. Turun Tarkk'ampujapataljoonassa vapaaherra, kapteeni Uno von Troil. Neljäkymmentä vuotta myöhemmin, vuonna 1925, hänet ja muut vielä elossa olevat tarkk'ampujat oli kutsuttu Turun kasarmille Porin Rykmentin vieraisiksi. Nämä vieraat näkivät isäntänsä aivan toisenlaisessa asepuvussa kuin mitä he itse olivat käyttäneet. Vuonna 1919 oli joukoille vahvistettu yhtenäinen, väriltään harmaa asepuvku, johon vuoden 1922 asetuksella tehtiin pieniä muutoksia. Puvun yksityiskohdissa oli aselajista riippuvia eroja, muuten kuosi oli sama kaikilla. Laiivasto sai alusta alkaen kansainvälistä, lähinnä englantilaista mallia olevat asepuvut.

Uudessa pukumallissa oli pystykaulus, joka varustettiin silkikaluunoin sekä leijonin tai heraldisin ruusuin. Epoletteja käytettiin vuodesta 1919, tupsulliset juhlayöt tulivat käyttöön vuoden 1922 asetuksen mukaisesti. Päähineeksi hyväksyttiin lipaton venelakki ja lippalakki. Päälystakki oli kaksirivinen.

Puvun suhteen oli esitetty runsaasti toivomuksia sen luojalle, taiteilija Akseli Gallen-Kallelalle. Mm toivottiin jääkäripukumallin säilyttämistä. Taloudellisista syistä tästäkin toivomuksesta oli luovuttava.

Ensimmäinen kenttäpuvku

Ruskeanvihertävänharmaa kenttäpuvku ja "verikauha", lipallinen kenttälakki, tulivat käyttöön vuonna 1927. Mallia pidettiin yleensä onnistuneena. "Korkeampi taho" katsoi kuitenkin sen olevan epäkäytännöllisen. Vuonna 1936 vahvistettiin joukoille uusi kenttäpuvku, jonka suunnittelussa oli enemmän kuin m/27

otettu huomioon rauhanajan varuskuntaelämän vaatimukset.

Turun linnan näyttelyssä mallia 1936 edustaa everstiluutnantti Carl von Haartmanin käytämä asepuvku siltä ajalta, jona hän palveli Uudenmaan Rakuunarykmentissä. Puvku on väriltään harmaa, sivu- ja rintasuissa on vastataite ja kansi. M/36 mukana palasivat kauluslaatat suomalaiseseen asepuvuun. Pukuun kuului kangaslipallinen kenttälakki.

Pukumalli vuodelta 1936. Puvku on kuulunut everstiluutnantti Carl von Haartmanille. Hän palveli silloin Uudenmaan Rakuunarykmentissä. Tätä vuoden 1936 mallia pidetään ensimmäisenä suomalaisena asepuukumallina. Taustalla kevyt kenttäpuvku m/27.

Kadettipuvut

Vuoteen 1855 saakka kadetit pukeutuivat paraatiin lähtiessään frakkiin ja puolikenkiin. Mainittuna vuonna tuli käyttöön asetakki kahdella nappirivillä. Muutamia vuosia myöhemmin määrättiin palveluksessa käytettäväksi lyhyttä vihreää jakkua, jonka kanssa pidettiin sinisiä housuja.

Asepuvku-uudistuksen yhteydessä 1882 kadetit saivat puolipitkän, vartalonmukaiset, mustan

asetakin. Puvun koristenauhat olivat punaiset, kaulus ja hihankäänteet oli varustettu kullatuin kaluunoin. Päähineenä oli furaska. Mantteli ulottui puolissäärene.

Vuoden 1919 mallia oleva kadettien palveluspuvku oli kuosiltaan samanlainen kuin jalkaväen upseereilla, mutta kaulus ja hihankäänteet oli reunustettu tummansinisellä nauhalla. Samalla koulu sai myös yhä käytössä olevan juhlapuvun. Sen on piirtänyt Carl-Gustav Wahren ollessaan Kadettikoulussa I vuosikurssin oppilaana. Kadettien juhlapuvku on asepuvustamme ainoana säilynyt muuttumattomana vuodesta 1919 saakka.

Kokeilujen tie

Turun linnan näyttelyssä on esillä myös uusinta asepuvku-mallistoamme — näyttelyn "nuorin" puvku on kenttäpuvku m/65 — käsivarsinauhoja, kunniamerkkejä, Gallen-Kallelan pukuluonnoksia, pukumääräyksiä ja vanhoja valokuvia.

— Noin 170 000 henkilöä, heistä huomattavan suuri osa ulkomaalaisia, tulee vuoden aikana tutustumaan näyttelyymme ja saamaan sen kautta tietoa armeijastamme, toteaa museon vt johtaja Jukka Eenilä.

Näyttelyä on jo ehditty arvostella siitä, että esillä olevat puvut ovat pääasiassa paraatiasuja. Tähän vastaa näyttelyn järjestäjä Tom Bergroth: — Palveluspuvut ovat käytössä kuluneet loppuun. Niitä ei yksinkertaisesti ole saatavissa. Juhlapukuja on käytetty harvoin ja sillä tavoin ne ovat säilyneet vaatekomerossa. Sodan jälkeen monet rivimiehet saivat pitää puvut, joita he silloin käyttivät. Näyttely ei ole täydellinen. Museon varastossa on mm kesätakkeja ja päälystakkeja, jotka eivät ole mahtuneet mukaan. Niitä on esitelty kuvin ja tekstein.

Asepuvujemme kohdalla ovat viimeiset vuosikymmenet olleet kokeilujen aikaa. Tätä kokeilujen tietä edeten pyritään puolustusvoimillemme luomaan yhtenäinen, käytännöllinen asepuvusto. □

RUOTSIN PUOLUSTUSVOIMAT

Everstiluutnantti A A Salin

(Artikkeli jatkaa Kylkiraudan N:ossa 1/1972 aloitettua sarjaa Pohjoismaiden puolustuslaitoksista).

Historiaa

Ruotsin puolustuslaitos on meille — toisin kuin Norjan ja Tanskan vastaavat laitokset — ainakin päällisin puolin paljon tutumpi. Syytkin tähän ovat varsin selvät, sillä muodostihan Suomi toisen osapuolen Ruotsi-Suomen valtakunnassa satojen vuosien ajan, ja nimenomaan juuri sotalaitoksessa oli Suomen osuus aina suhteellisen suuri. Yhteys Ruotsiin ja sen puolustuslaitokseen katkesi 1809 rauhanteossa, mutta vain virallisesti. Puvut ja komentokieli säilyivät kuitenkin vielä vuosikymmeniä ”ruotsin voittoisina” ja kun itsenäisen Suomen oma puolustuslaitos alkoi muotoutua 1918, oli sen päämajan rakennusmestareina juuri ruotsalaisia upseereja. Yhteys ruotsin puolustuslaitokseen säilyi ennen sotia tiivynä sekä virallisella että epävirallisella tasolla. Useat suomalaisupseerit, varsinkin meripuolustuksen osalla saivat jopa sotakorkeakoulutason koulutuksensa Ruotsissa, ja Pohjanlahden yli kukoistivat myös vähemmän muodolliset veljessiteet sotilasammattin harjoittajien kesken.

Ruotsin ja sen puolustuslaitoksen panosta Talvi- ja Jatkosodassa ei kukaan suomalainen unohta ja sodan jälkeen oli Ruotsi ensimmäisiä maita, jonne suomalaiset pääsivät kansainvälistä sotilastietoutta kartuttamaan. Jälleen on eriaisteiset kurssit avanneet ovensa meille, ja sotakorkeakoulutason suorituksia alkaa olla jo kohta kymmenkunta.

Näin ollen ei liene syytä paneutua sen syvemmästi Ruotsin puolustuslaitoksen historiaan. Todettakoon vain, että se on meille vuosien aikana paljon antanut, mutta toisaalta mekin olemme puolestamme pyrkineet nämä palvelukset korvaamaan. Ensinnä miehinä ja sotilaina, myöhemmin sitten kokemuksina ja muina palveluina.

Ruotsin puolustusvoimain johto ja jako puolustushaaroihin

Ruotsin puolustusvoimia johtaa teoriassa itse kuningas eli Kunink. Maj. Häntä edustaa valtioneuvostotasolla puolustusministeriö (Forsvarsdepartementet = FD), jota johtaa puolustusministeri ja joka vastaa puolustusasioiden käsittelystä. Puolustusvoimien sotilaallisesta johtamisesta vastaa Kunink. Maj:n nimissä ylipäällikkö (Överbefälhavaren = ÖB) työelime-

nään puolustus- (eli pää-) esikunta (Försvarstaben = Fst). Ylipäällikön alaisia ovat puolustushaarat: maa-, meri- ja ilmavoimat, joita johtaa ao puolustushaaran komentaja apunaan puolustushaaran esikunta sekä 6 sotilasläänin komentajaa ja 1. LentoEsk:n päällikkö.

Kaavio totaalisen puolustuksen yleisjärjestelystä kuvassa 1 ja puolustusvoimien johto rauhan ja sodan aikana kuvissa 2 ja 3.

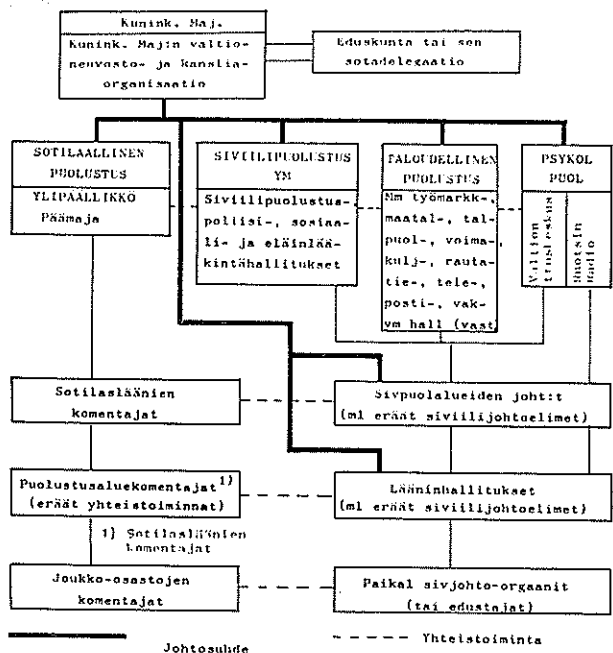
Totaalisen puolustuksen tehtävänä Ruotsissa niinkuin muuallakin on valmistautua sodan varalta niin, että samalla pyritään säilyttämään rauhantila. Valmiutta on voitava nopeasti tehostaa ja liikekannallepanon avulla nostaa aseelliset voimat maksimiinsa. Mahdollisen hyökkäyksen sattuessa on niiden vastattava siitä, ettei maata päästä miehittämään. Siviilipuolustuksen (vastaa lähinnä meidän väestänsuojelujärjestelyämme) tehtävänä on suojata siviiliväestö ja omaisuus vihollisen hyökkäyksiltä sekä kun niitä sattu, vastata myös pelastuspalvelusta. Taloudellinen puolustus turvaa kansan toimeentulon ja psykologinen puolustus vastaa oikeasta maanpuolustushengestä.

Totaalisen sodan erityistoimintoja koordinoimaan on luotu puolustusneuvosto (Försvarsråd) ja totaalisen puolustuksen komentajalautakunta (Totalförsvants chefsnämnd). Edellisen tehtävänä on toimia rauhan aikana yhteisinformaation foorumina totaalisen puolustuksen eri aloja varten huomioonottaen hallituksen ja keskusvirastojen osuus. Siihen kuuluu

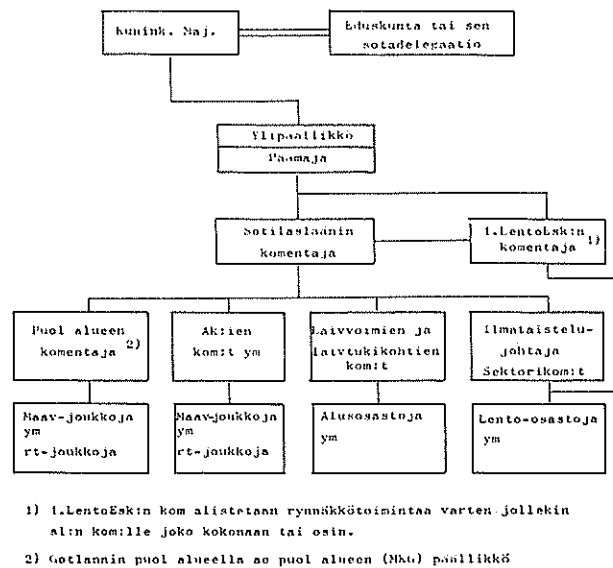
- pääministeri (phj) sekä
- ylipäällikkö
- puolustus-esikunnan päällikkö
- poliisihallituksen päällikkö
- siviilipuolustushallituksen päällikkö
- psykologisen puolustuksen valmiusneuvoston puheenjohtaja
- sosiaalihallituksen päällikkö
- työmarkkinahallituksen päällikkö
- telelaitoksen päällikkö
- kuljetusneuvoston puheenjohtaja
- maatalousneuvoston puheenjohtaja
- taloudellisen valmiusneuvoston puheenjohtaja (kokoonpano määrätään kulloinkin erikseen).

Sihteerinä puolustusministeriön yhteistoimintaosaston päällikkö.

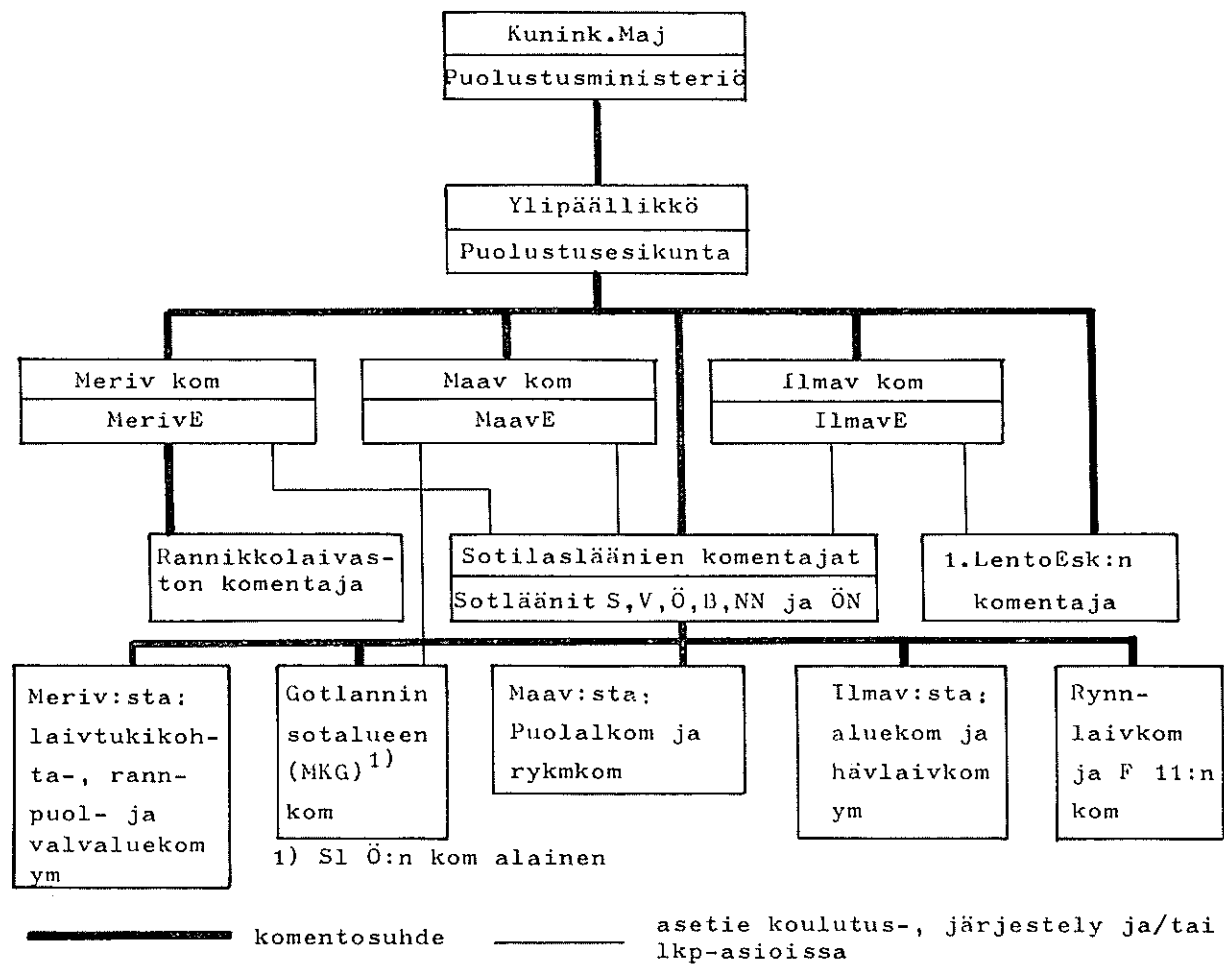
Jälkimmäisen tehtävänä on rauhan aikana toimia to-

Kuva 1
Totaalisen puolustuksen yleisjärjestely

Kuva 3
Puolustusvoimien johto sodan aikana

Kuva 2
Puolustusvoimien johto rauhan aikana

taallisen puolustuksen yhteistyöelimenä eri keskusvirastojen välillä. Siinä on

- tällä hetkellä puheenjohtajana toimivan ylipäällikön lisäksi edellä luetellut ja tätä joukkoa on vielä täydennetty
- ulkoasiainministeriön kabinettisihteerillä,
- poliisilaitoksen johtajalla
- vesivoimalaitosten johtajalla ja
- Ruotsin Radion toimitusjohtajalla.

Tämänkin sihteerinä toimii sama kuin edelläkin.

Alueellinen järjestelmä

Ruotsin puolustusvoimat ovat jo rauhan aikanakin jaettu alueellista puolustustoimintaa silmälläpitäen. Kuten kuvasta 2 käy ilmi, on maa jaettu 6 sotilaslääniniin (Militärområde = Milo), jotka edelleen jakaantuvat eri kokosiin puolustusalueisiin (Försvarsområde = Fo). Nämä vastaavat alueellisen puolustuksen detaljisuunnittelusta rauhan aikana ja johtavat alueensa puolustusta sodan aikana (Kuva 3). Rauhan ajan joukko-osastot kouluttavat sa-henkilöstöön sijoitettavat (krigsplacerade), joille ensimmäisen palveluskauden = varusmieskauden jälkeen annetaan sotilaspassissaan myös asianomainen lkp-sijoitusmääräys.

Sotilasläänijako ja luettelo läänien alaisista joukoista kuvassa 4.

Puolustushaarat

Ruotsin puolustusvoimat ovat varsinaisen sotalaitoksen alkuajoista lähtien ollut jakaantunut perinteellisesti maa- ja merivoimiin, joitten rinnalle syntyi kohta 1. maailmansodan jälkeen myös ilmavoimat. Kukin puolustushaara kouluttaa asevelvollisensa rauhan aikana joukko-osastoissa ja sotilasopetuslaitoksissa,

ja, ja näistä muodostetaan lkp:ssa eriasteisia organisaatioita.

Sotilasopetuslaitokset ovat yleensä puolustushaarojen omia, mutta yhteisiäkin on. Näitä ovat mm Maanpuolustuskorkeakoulu, Sotakorkeakoulu, siviiliopetusta antava Puolustusvoimien oppikoulu ja Puolustusvoimien kirjekoulu sekä Indentuurihallintokoulu.

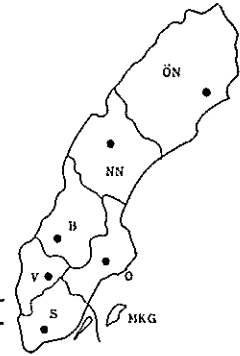
Maavoimat

Maavoimien sa-vahvuus ilmoitetaan n 0,6 miljoonaksi mihin tulee lisäksi kodinturvajoukot. Sa-organisoidut maavoimajoukot ovat pääasiassa kenttäjoukkoja, joiden pääosa on prikaatikokoonpanossa. Vanhemmat ikäluokat on organisoitu paikallisjoukoiksi, joissa kokoonpano vaihtelee perus- ja joukkoyksikötasolla. Kodinturvajoukot ovat vielä paikallisempaan puolustukseen tarkoitettuja.

Maavoimat ovat aselaji-jaon mukaan jalka-/ratsuväkeä, panssarijoukkoja, kenttätukirykmenttejä, ilmatorjuntajoukkoja, pioneerijoukkoja, viestijoukkoja ja huoltojoukkoja.

Milo S esikunta/Kristianstad
 „ V „ /Skövde
 „ Ö „ /Strängnäs
 „ B „ /Karlstad
 „ NN „ /Östersund
 „ ÖN „ /Boden

Totaalisen puolustuksen siviili-alueet (Civilområde = Civo) vastaavat sotilasläännejä

Milo	S	V	Ö	MKG	B	NN	ÖN
Aselaji							
Maav							
puol al	Fo 11, 14, 15, 18/16	Fo 32/31, 34, 35	Fo 41, 43, 44, 46, 47/48, osa 49	—	Fo 51, 52, 53	Fo 22, 23, osa 49	Fo 61, 63/65, 66, 67
juv/rv	I 11, I 12	I 15, I 16, I 17, K 3	I 1, I 4, I 14, K 1	—	I 2, 13, I 19	I 5, I 21,	I 19, I 20, K 4
ps	P 2, P 6, P 7	P 4	P 1, P 10	P 18	—	—	P 5
kt	A 3, A 6	—	A 1	A 7	A 9	A 4	A 8
it	Lv 4	Lv 6	Lv 3	Lv 2	—	Lv 5	Lv 7
pion	Ing 2	—	Ing 1	—	—	—	Ing 3
viesti	—	S 2	S 1	—	—	—	S 3
huolto	T 4	T 2	T 1	—	—	T 3	—
Meriv							
tukikohta	Örl BS	Örl BV	Örl BÖ	—	—	—	—
mv-alue	BoMö	—	—	—	—	—	BoLu
rannp-alue	BK	GbK	SK	GK	—	NK	—
rt	KA 2	KA 4	KA 1	KA 3	—	KA 5	—
Ilmav							
lsto	F3/H, F10/H, F12/H	—	F1/H, F8, F 13/H, F 16/H, F18/H	—	—	F 4/H	F 21/H+T
1.LentoEsk	F 6/R, F 7/R, F 11/T, F 15/R, F 17/R	—	—	—	—	—	—

I-, P-, A-, Lv-, Ing-, S- ja T- ovat juv-, ps-, kt-, it-, pion-, v- ja h-rykmenttejä, KA- rt-rykmentti ja F- lennostoja. H = häv, T = tied, R = ryynn.

Kuva 4
Rauhanaikainen joukko-osasto jakaantuminen

Maavoimien perusyhtymä on prikaati. Käsitteenä prikaati on jo huomattavan täysi-ikäinen, sillä Kustaa II Adolf antoi käskyn sellaisten perustamisesta jo 30-vuotisen sodan aikana vv 1628—30 jaksoksi. 1600-luvun lopulla prikaati — alun alkaen keihäs- ja musketöörijoukko — pieneni taas pataljoonan tasalle, mutta Ranskan vallankumous kasvatti sen jälleen entiselleen. Ruotsin prikaatikokoonpanot perustuvat 1949 tapahtuneeseen kenttärykmenttien uudelleen organisointiin. Prikaateja on jalkaväki-, panssari- ja norrlanninprikaateja. Jo nimi kertoo näiden eron, mutta muutama sana selvittää tämän kolmijakoisuuden. Jalkaväkiprikaati on käyttökelpoinen liikkuvuudeltaan ja tulivoimaltaan lähes kaikkialla. Avo- ja vähäpeitteisessä maastossa se sopii puolustus- ja viivytystaisteluihin ja peitteisessä maastossa myös hyökkäystehtäviin. Pohjois-Ruotsin vaikeammassa sää- ja maasto-olosuhteissa on liikkuvuus ollut pakko varmistaa aivan erityisesti ja tuloksena on ollut norrlanninprikaati. Etelä-Ruotsin aukeamaasto ja Gotlannin uhanalaisuus vaativat taas joukkoja, jotka pystyvät tasapäiseen taisteluun mahdollista mairinnoisijaa vastaan ja tätä varten on panssariprikaati. Vertailu näiden prikaatityyppien kesken kertoo seuraavaa:

Joukko — vahv — aseet ym	Jvprik	Norrprik	Psprik
— E + EK — TiedK	1/160 1/100	1/240 1/120	1/350 1/150
— Patl	— 11/te- lav 202 3/1200 à 6/120 krh 12/rssko	— 5/te- lav 202 3/1200 à 6/120 krh 12/rssko	— 2/pstelav 302 3/1000 à 4/105 hp 35/pstelav 302
— Psto — PstK	1/640 — 18/105 hp 1/400 — 6/90 sko	65/telav 202 1/640 — 18/105 hp	24/psv 1/700 — 12/155 hp
— PionP	1/400	1/400	2/140 à — 6/Ban- tam — 4/90 sko 1/400
— RytKiK	1/150 — 11/ry- tkiv 103	1/140 — 11/ry- tkiv 103	—
— ItK	1/150 — 18/20 ItK	1/150 — 18/40 ItK	1/140 — 72/57 ItK — 3/itpsv 41 1/600
— EH/ HP + HP	1/160+600	1/700	
Yhteensä	n 6000	n 6000	n 5600

Jalkaväkiprikaatin liikkuvuus rakentuu traktoreiden ja polkupyörien varaan, norrlanninprikaatin telavaunujen (Bv 202, 302) ja panssariprikaatin panssarivaunujen, panssaroitujen telavaunujen ja telavaunujen varaan. Prikaateista kootaan armeijakuntia (fördelning), jolloin niissä on normaalisti 2—3 prikaatia ja tavanomaiset ak-joukot.

Jalkaväki

Kenttäjoukkojen perusase on konepistooli, jonka 7,62 automaattikarabiini (ak 4) on nyt syrjäyttämässä.

Ainoa ratsumestari, joka yksinään on valloittanut maailman!

RITMEESTER Rozet

- arvostetuksi lahjaksi
- edustustarkoituksiin
- kotiin joulua juhlistamaan

Aito hollanninsikari, jolla on maineikkaat perinteet. Niin arjessa kuin juhlassakin. Aromiltaan hienosti aistittava ja kevyt. Ulkoasultaan pitkä ja tyylikkään kapea. Nykyaikaisen sikarinystävän suuri suosikki. Pistäkääpä Tekin palamaan, niin ymmärrätte miksi.

5 kpl rasia
25 kpl jalopuurasia
50 kpl jalopuurasia

Ritmeester Sigarenfabrieken
Veenendaal, Hollanti
Suomessa:
VALKOINEN RISTI Helsinki

Ututena "henkilökohtaisena" panssarintorjunta-aseena on kuvaan tulossa ruotsalainen panssarilaukaus "Miniman", joka ei kuitenkaan poista 84 mm kranaattikivääriä eikä traktorivetoista 90 mm sinkoa. Kevyt kranaatinheitin on jäämässä paikallispuolustusjoukkojen aseeksi ja muille vain savutustehtäviin, raskas kranaatinheitin taas kuuluu pataljoonaorganisaatioon jalkaväki- ja norrlanninprikaatissa. Merkittävänä "jalkaväki-aseena" on pidettävä 105 mm haupitsin kuulusta panssariprikaatin pataljoonakokoonpanoon. Tämä onkin ainoa konkreettinen ero eri pataljoonatyypien välillä, sillä muutoin on niiden kokoonpano samanlainen: esikunta ja esikuntakomppania, 4 kiväärikomppaniaa, tukikomppania (krh/hp) ja huoltokomppania.

Jalkaväki kouluttaa edellä esitetyn lisäksi vielä sekä jääkäri- että laskuvarjojääkärijoukkoja. Paikallispuolustusjoukkoihin koulutetaan polkupyöräjoukkoja ja konekivääri- ja torjuntajoukkoja komppaniakokoonpanoihin.

Ratsuväki

Ratsuväkeä kuuluu Ruotsin puolustusvoimiin vielä 3 joukko-osastoa: Kunink. Henkikaartieskadroona eli K 1 Tukholmassa, Kunink. Henkirykmentin Husaarit eli K 3 Skövdessä ja Kunink. Norrlannin Rakuunat eli K 4 Uumajassa. Varsinaista hevosväkeä on kuitenkin vain K 1, ja ratsuväki kouluttaa tämän paraateissa olevan hevosväen lisäksi varusmiehet tiedustelukomppanioihin ja sissitehtäviin. Ratsuväki vastaa myös sotilaspoliisikoulutuksesta.

Panssarijoukot

Panssarijoukkojen aseistus koostuu panssarivaunu- ja panssaritelavaunuunoista (20 mm:n panssarkanuunoita), panssarintorjuntaohjuksista ja -tykeistä, kranaattikivääreistä sekä kenttä- ja ilmatorjuntatykeistä. Tämän lisäksi tulee tietenkin joukon henkilökohtaiset aseet. Kranaatinheitin ei kuulu panssarijoukkojen aseistukseen. — Jalkaväki- ja norrlanninprikaateihin tulevat rynnäkötkykyksiköt koulutetaan panssarijoukoissa.

Kenttätykistö

Kenttätykistö poikkeaa Ruotsissa organisaatioltaan meidän vastaavasta aselajista mm siinä, että patterissa on (jv- ja norrprik) 6 tykkiä kahteen 3-tykkiseen jaokseen jaettuna tykkien ollessa "hajasijoitettuna". Patteriston esikunta on kokoonpanoltaan verrattain suuri ja tähän on luonnollinen selvitys; se toimii prikaatin varaesikuntana tarvittaessa.

Eri tykkimalleja on käytössä 105, 150 ja 155 mm haupitsit sekä 155 telatykki. Tulenjohto käsittää sekä tutka- että äänenmittausvälineistön, ja tulta ollaan varauduttu johtamaan myös sekä lentokoneista (artilleriflyg) ja helikoptereista että sissitulenjohtajien avulla. Tulenjohtoon käytettyjä maavoimien lentoyksiköitä (arméflyg) käytetään myös eriasteisiin kuljetuksiin, tiedusteluun ja yhteystehtäviin.

Ilmatorjuntajoukot

Ilmatorjuntajoukot ovat joko tykistöyksiköitä — 20 mm:n, 40 mm:n tai 57 mm:n aseet — tai ohjusyksiköitä (Redeye, Hawk, Bloodhound). Pääosa aseyksiköistä on varustettu elektronisilla laskimilla.

Pioneerijoukot

Pioneerijoukot vastaavat suluttamisesta ja miinanraivauksista, tie- ja siltatöistä sekä ponttoonilautoista. Pioneerijoukkojen toiminnan painopiste on suluttamisissa ja vesistönylityksissä. Kumpaakin varten niillä on uudenaikaista kalustoa mm pora-autoja, kenttäsilta"paketteja" yms.

Viestijoukot

Viestijoukot vastaavat yhteyksistä sekä johdin- että radiokalustolla. Erityisen pitkälle on viety kaukokirjoitin- ja suuntaradiotoiminta ja myös kenttä-sähkövoimatoiminta. Viimeksi mainitusta on todettava, että omavarainen sähköistäminen on pyritty viemään sodan aikana jopa joukkoyksikötasolle asti. Radioja ennen kaikkea suuntaradioalalla ollaan pitkällä, sillä Ruotsin radioteollisuus on vankalla pohjalla (L M Ericsson ja Svenska Radioaktiebolaget = SRA). Mainittakoon, että suomalainen TOPI/TYKO on ruotsalaista alkuperää.

Huoltojoukot

Prikaatikokoonpanoissa huoltojoukot ovat huoltopataljoonina käsittäen huolto-, kuljetus- ja liikenneosia. Armeijakuntajoukkoina huoltoa edustavat ns etappipataljoonat. Huoltopataljoonan "erikoisuutena" on kevyt huoltokomppania, joka on tarkoitettu painopistesuunnan huollon tehostamiseen. Huoltojoukot vastaavat ampuma- ja elintarvikkeiden, polttoaineiden ja muun materiaalin vastaanotosta, säilyttämisestä ja jaosta, myös kenttäoloissa tapahtuvasta korjaustoiminnasta, sairaanhoidosta, kenttäpostitoiminnasta sekä kuljetuksista ja liikenteen johdosta.

Linnoitusjoukot

Maavoimiin katsotaan kuuluvaksi myös linnoitusjoukot. Rauhan aikana näitä edustavat vain kantanäkökenttiin kuuluvat, mutta sa-kokoonpanoissa on myös linnoitustyö- ja materiaalioukkoja.

Kodinturvajoukot

Kodinturvajoukot ovat osa maavoimia. Ne rekrytoidaan vapaaehtoista tietä tai niihin määrätään sotasijoittelun perusteella. Niiden yhteinen vahvuus on n 100000. Pääosa kodinturvajoukkoja säilyttää aseensa ja varusteensa kotonaan ja on erittäin nopeasti koottavissa paikallisesti toimintaan. Kodinturvajoukot jaetaan yleisiin kodinturvajoukkoihin (allmänna hemvärnet) ja laitossuojajoukkoihin (driftvärnet). Edellinen on organisoitu alueellisesti, yleensä kunnittain tai kuntaosittain. Alueet yhdistetään kodinturvapiireiksi. Laitossuojajoukot on organisoitu laitospäiväkohtaisesti ao laitoksen työntekijöistä. Niitä on sodankäynnin kannalta tärkeissä erilaisissa valtion, kunnan tai yksityisten teollisuus- ja muissa laitoksissa.

Merivoimat

Merivoimat käsittävät laivaston eli liikkuvat laivayksiköt ja kiinteät laivastoasemat sekä rannikkotykistön. Rauhan ajan johtosuhteet on esitetty kuvassa 2, joka kertoo, että Rannikkolaivasto on suoraan merivoimien komentajan alainen, mutta laivastoasemat ja rannikkotykistöjoukko-osastot ovat sen sijaan alistetut ao sotilasläänin komentajalle, joskin asetie merivoimien komentajaan on myös eräissä suhteissa olemassa. Laivastoasemat ja rannikkotykistöjoukko-osastot vastaavat koulutuksesta ja lkp-valmisteluista, rannikkolaivasto vastaa taas koulutustoimintansa ohessa myös aluevalvonnasta.

Laivasto käsittää seuraavia aluslajeja

— **hävittäjiä** (8), joilla on aseistuksenaan meri- ja ilmatorjuntaohjuksia, yleistykiöstöä, torpedoja, sukellusvenetorjunta-aseistusta ja miinoja. Hävittäjiä käytetään puolueettomuusvartiointiin, miinoitusoperaatioihin ja saattotoimintaan sekä tietenkin pätehtävään invaasiotorjuntaan,

— **torpedoveneitä** (17) ja **moottoritorpedoveneitä** (16), jotka operoivat hävittäjien kanssa hävittäjälaivueissa tai yksin. Aseistuksena niillä on aluslajin mukaan torpedoja, kevyttä tykiöstöä ja miinoja,

— **sukellusveneitä** (22) aseinaan torpedoja ja miinoja,

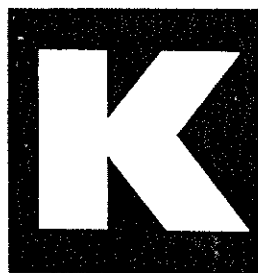
— **fregatteja** (6) lähinnä sukellusvenetorjuntaan saattuepalvelukseen liittyen. Tässä ne toimivat yhteistyössä helikopteriosaston kanssa,

— **miina-aluksia** ja **miinanraivaajia** miinasodankäyntiä varten ja

— **kuljetusaluksia** merivoimien erilaista kuljetustoimintaa varten.

Rannikkotykistö on pääosin kiinteää, mutta myös liikkuvia rannikkotykistöjoukkoja on. Rannikkotykistön rauhan ajan organisaatio käsittää 5 rt-rykmenttiä, joissa koulutus jakaantuu seuraavasti

J-os	Torjasto						Tykkoul- psto				Eri koulut	Huom
	v/tj	kiint	kv rt	rs rt	it-tyk	miin koul	ohj	mt rs	kv rt	mt-koul		
KA 1	x	x	x		x ¹⁾						1 ²⁾	1) oma j-yks 2) RannJK
KA 2	x	x	x		x	x	x	x	x		2 ³⁾	3) MekanK 4) HuoltoK
KA 3		x	x	x	x						4 ⁴⁾	4) TkaK PäällK KoulutK MerivLääkK
KA 4		x	x		x							
KA 5		x	x	x	x							

**parempaa
palvelua**

Rannikkotykkijoukkojen perusyksikkökokoonpanon määrittää paljolti paikalliset olosuhteet, ja sodan ajan normaali-joukkoyksikkö on yleensä torjuntapatteristo (spärrbataljon). Siinä on esikunnan lisäksi raskaita ja keveitä kiinteitä rannikkopattereita, miinajoukkue, tukiosasto lähipuolustusta varten, kevyt ohjuspatteri, tiedustelujoukkue ja huoltopatteri sekä laivaston merivalvontaelimiä ja paikallispuolustuksen jalkaväkijoukkoja. Rannikkopatterin kokoonpanossa on tykkijoukkoja sekä tulenjohto-, ilmatorjunta-, lähi-taistelu, huolto- ja esikuntajaos. Liikkuvan moottoroi-dun rannikkotykkijoukon kokoonpano on vastaavanlainen.

Torjuntapatteristot muodostavat muiden rannikko-joukkojen kanssa rannikkoprikaateja tai vähemmän uhanalaisilla alueilla rannikkoryhmiä ja nämä taas rannikkopuolustusalueita. Rannikkoprikaatin kokoon-pano voi olla esim esikunta ja esikuntapatteri, 1—2 torjuntapatteristoa, rannikkojääkärikomppania, ran-nikkovalvontatutkia, paikallisjoukkojen joukko- ja perusyksiköitä, huoltopatteri ja mahdollisesti laivas-tutkikohta.

Merivoimien "yhteisiä" joukkoja ovat koko ranni-
kon kattava merivalvontaverkosto ja helikopteriosas-
to, joka paitsi edellä mainittua sukellusvenetorjuntaa
toimii yhteistoiminnassa myös miinanraivauksessa ja
miinoituksissa sekä rannikkojääkäriyksikköjen kans-
sa.

Ilmavoimat

Ruotsin ilmavoimia on aina totuttu pitämään tehok-
kaina ja uudenaikaisina. Lentokalusto vaihtuu siellä
kehityksen myötä, ja mm 15 vuodessa ollaan siirty-
mässä aikansa erinomaisesta "Lentävästä tynnyristä"
(J-29) "Viggeniin" (AJ 37), joka edustaa lentokone-
rakennustaidon huippuluokkaa. Palveluskäytössä ovat
nyt rynnäkkökone "Lansen" (A-32) ja joka sään hä-
vittäjä "Draken" (J-35), joka viimeainittu alkaa
"vuokrakoneena" olla tuttu jo Suomenkin taivaalla.

Kuva 2 mukaan johtaa ilmavoimien komentaja rau-
han ajan toimintaa joko suoraan 1.LentoEsk:n ko-
mentajan tai niitten sotilasläänien komentajien kautta,
joiden vastuualueella on ilmavoimien joukko-osastoja
(kuva 4). Sodan ajan johto on taas keskittynyt suo-
raan ilmavoimille itselleen, mutta maasta tapahtuva
taistelunjohto toimii tietenkin yhteistoiminnassa asi-
anomaisen sotilasläänin yleisjohdon kanssa (kuva 3).

Ilmavoimien joukko-osastot käsittävät lentolaivuei-
ta (hävittäjä-, rynnäkö- ja tiedustelulaivueita), il-
matorjuntaohjusyksiköitä (Hawk ja Bloodhound), tu-
kikohtajoukkoja, taistelunjohto- ja ilmavalvontayksi-
köitä ja elimiä, korjaamoita ja viestijoukkoja.

Vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt

Ruotsi on kuten Suomikin yhdistystoiminnan luvat-
tu maa (liekö sitten meidän intomme Ruotsista perit-
tyä!). Tämä ja pitkä rauhan kausi — viimeinen sota,
johon Ruotsi osallistui, käytiin Ranskan entisen mar-
salkan Jean Baptiste Bernadotten johdolla Napoleo-
nia vastaan ja päättyi Kielin rauhaan 1814, jossa Ruot-

si sai Tanskalta Norjan luovuttaen sille vastavuoroi-
sesti Pommerin — ovat kasvattaneet koko joukon
maanpuolustuksesta kiinnostuneita yhdistyksiä, joi-
den toiminta-ala on erittäin laaja. Lukuunottamatta
ammatti-, aselaji- ja joukko-osastoyhdistyksiä on näi-
tä valtakunnallisia yhdistyksiä yli 20. Eräänlaisena
keskuselimenä — jäsenmäärä nousee v 1972 tietojen
mukaan yli 1 milj — on Päälystökoulutuksen Keskus-
liitto (Centralförbundet för befälsutbildning = CFB),
joka vastaa johdetusta päälystökoulutuksesta reser-
viin kuuluvan päälystön osalta puolustusvoimien an-
taman jatkokoulutuksen lisäksi. Tämä vapaaehtoinen
päälystökoulutus (Frivilliga befälsutbildning = FBU)
toimeenpanee ns ylennyskursseja ja järjestää vapaa-
ehtoista palvelusta kertausharjoitusten yhteydessä
koko puolustusvoimia silmällä pitäen. Palvelus kestää
muutamasta päivästä yli kuukaudenkin kestäviin ti-
laisuuksiin. Hankitun pätevyuden kautta saadun re-
servi (= asevelvollis) ylennyksen lisäksi ei haluk-
kaan tarvitse "antautua isänmaallisen innostuksensa
valtaan aivan ilmaiseksi". Eri kurssi- ja pätevyys-
suorituksista maksetaan nimittäin suorituspalkkioita,
joiden suuruus vaihtelee tavallisen sotamiehen suorit-
tamasta korpraalitutkinnosta, jonka pituus on 28 vrk,
Rkr:— (n 120:— Smk) aina luutnantin suorittamaan
kapteenintutkintoon, joka kestää 32 vrk 5 eri vaihees-
sa korkeintaan 6 vuoden aikana, Rkr 2400:— (n
2095:— Smk).

Yhdistelmä

Ruotsia on totuttu pitämään hyvinvointivaltiona ja
poliittisesti varsin tasapainoisena maana (sosiaalide-
mokraattien valtakausi on jatkunut jo vuosikymme-
niä!). Maanpuolustuskysymysten käsittely ei kuiten-
kaan ole ollut aina yhtä tasapainoista. Kun Ruotsin
suurvalta-asema alkoi olla auttamatta takana päin ja
kun Norjakin vielä siitä itsenäistyi, alkoi Ruotsillekin
eräänlainen pasifistinen aika, josta vasta 9. 4. 1940 to-
della herättiin Saksan miehittäessä Tanskan ja Nor-
jan. Silloin Ruotsi heräsi ja näki, kuten asiantilasta
on sattuvasti sanottu, "sotilaallisen tilansa kykene-
mättömyyden". Suomen Talvisota oli sitä jo tosin ra-
vistellut, mutta vasta nyt kolkutti vaara omalla por-
tilla ja niin kansa kuin valtiovaltakin heräsi. Sodan
aikana Ruotsi oli puolueeton ja sodan jälkeenkin se
valitsi saman tien. Mutta se ei nyt pudonnutkaan sa-
maan pasifismin sudenkuoppaan kuin vuosieadan
alussa, vaan puolustusvoimien asia tuli myös halli-
tuksen asiaksi, ja tämän päivän ruotsalaiset puolus-
tusvoimat ovat varteenotettava tekijä Euroopan soti-
laallisissa voimasuhteissa.

Puolustusvoimien tarpeet ovat pitkäjänteisiä ja vaa-
tivat yleensä pitkän valmisteluajan. Tämä on oivallet-
tu myös Ruotsissa, missä perspektiivisuunnittelun tar-
kistusjaksoksi on valittu peräti 15 vuotta, joka suun-
nittelu määrääjain tarkistetaan. Puolustusvoimien tar-
peet kysyvät yleensä rahaa melko paljon, ja niinpä
puolustusmenot nousivat vv 1958/59 budjettivuodesta
vv 1971/72 budjettivuoteen mennessä n 4,5 mrd
Rkr:sta 6,1 mrd Rkr:un. Samanaikaisesti laskee puo-

lustusmenojen osuus valtion juoksevista tuloista 21,5 %:sta 12,4 %:iin. Viimeisen budjettivuoden menoarvio taas jakaantuu siten, että johdon ja joukko-osastotoiminnan (mm koulutus, ylläpito ja palkat) osuus on n 57 %, materiaalihankintojen osuus n 31 %, rakennustoiminnan ja maahankintojen osuus n 5 % ja tutkimustyön osuus n 7 %.

Lopuksi lienee paikallaan lainata Ruotsin pitkäaikaisen puolustusministerin lausuntoa kirjasta "Svensk soldat 1971" kuvan luomiseksi Ruotsin puolustusvoimista ja sen suhteesta kansaan.

"Maamme puolustuslaitos on kansan puolustuslaitos yleisen asevelvollisuuden pohjalla. Me olemme tehneet asevelvollisuuden kansalaisvelvollisuudeksi. Jokaisen kansalaisen tulee olla valmis myötävaikutamaan totaaliseen puolustukseen kykyjensä ja edellytystensä mukaan. Kaikki tämä vaatii valmisteluja rauhan aikana. Eräs näistä valmisteluista on varus-

miespalvelus. Yksityiselle kansalaiselle merkitsee varusmiespalvelus uhrauksia, jotka joskus tuntuvat raskaitakin. Näitten uhrausten tarkoituksena on turvata maallemme rauha ja riippumattomuus, jotta voimme parantaa ja kehittää yhteiskuntaamme ja sen yksityisten kansalaisten elinehtoja. Tämän tajuamisen kautta tulisi meidän ymmärtää, että uhraukset ovat mielekkäitä meitä kaikkia varten."

Lähteet

Svensk soldat 1971
KA-befäl 1969
Militära fakta 1971/72
Fakta om civilförsvaret 1971
Arménytt- ja Marinytt- sekä Officersförbundsbladet-lehtien ym artikkeleja vv 1969—72.
Friedrich Wiener: Die Armeen der Neutralen und Blockfreien Staaten Europas, 1969

TANSKAN PUOLUSTUSAKATEMIA - SOTILASKORKEAKOULU

Everstiluutnantti A A Salin

(Jatkoa KYLKIRAUTA 3/1972 olleeseen artikkeliin Tanskan puolustusvoimista)

Koska yo artikkelin kirjoittamisen jälkeen on kirjoittajan haltuun tullut lähdemateriaalia Tanskan päälystön jatkokoulutuksen valottamiseksi, on tässä tarkoitettu muutamain sanoin kuvata sitä — vain kapteenikurssin tasalta.

Puolustusakatemia (Forsvarsakademiet) — jota voisi luonnehtia sotilaalliseksi korkeakouluksi, perustettiin v 1951 puolustuslain perusteella jatkamaan Kuninkaallisen Sotilaskorkeakoulun toimintaa, joka oli itsenäisenä kouluna toiminut vv 1830—1868 ja sen jälkeen — ensin maavoimien upseerikoulun "vanhempana luokkana" tai "tiedeluokkana" ja sitten vv 1922—1951 "erikoisluokkana".

Perustamisen syynä oli 2.maailmansodan opeuksena saatu sodankuvan muutos ja sen sanelemat tarpeet entistä paremmalle ja kiinteämmälle yhteistyölle puolustushaarojen ja aselajien kesken. Akatemiassa pannaan sen vuoksi toimeen eri pituisia kursseja.

— teknillisillä aloilla aseteknillinen kurssi, elektroteknillinen kurssi, pioneeritekniillinen kurssi, merivoimien teknillinen kurssi, viestiupseerikurssi ja pioneeriupseerikurssi,

— taktillisilla aloilla yleisesikuntakurssi, merivoimien esikuntakurssi, ilmavoimien esikuntakurssi ja huoltoalan esikuntaupseerikurssi sekä taktilliset kurssit I ja II,

— muilla aloilla pedagooginen kurssi, A-upseerien perehdyttämiskurssi, totaalisen maanpuolustuksen kurssi, johtajuustaidon kurssi ja operaatioanalyysikurssi.

Kurssien kesto-aika vaihtelee suuresti jopa niin, että lyhin "kurssi" on vain 2 viikon pituinen ja

pisin kurssi taas peräti 3¹/₄ vuotta pitkä. Budjettivuonna 1970/71 oli edellä luetelluista 16 kurssia käynnissä niin, että alussa niitä oli 7 ja vuoden lopussa aloitettiin 14 uutta kun 13 vanhaa saatiin päätökseen. Yhteensä 21 käynnissä olleella kursilla oli

	maav	meriv	ilmav	muut	yht
oppilaita	172	60	47	24	303
oppilaspäiviä	16.630	7.957	5.215	1.240	31.052

Voi siis sanoa, että koulu "ei ole koskaan kiinni", kurssitiheys on elokuussa n 4 kurssia, muulloin 8—10 kurssia.

Joillakin näistä kursseista on pitkä ja perinteinen menneisyys takanaan, jotkut ovat taas kehityksen synnyttämiä. 1960-luku oli erittäin tuottelias viimeainitussa mielessä sillä silloin aloitettiin kurssitoiminta useilla uusilla aloilla. Nuorin kurssi on 1971 aloitettu operaatioanalyysikurssi.

Kuten edellä olevasta näkyy, ei Puolustusakatemiaa voi itse asiassa pitää minkään tason sotilasopetuslaitoksena sellaisenaan, vaan pikemminkin hallinnollisena sotilaskorkeakouluna, joka toimeenpanee eri kursseja ja opetustilaisuuksia. Koulu toimii Kööpenhaminassa ja keskityksensä vuoksi se on ilmeisesti hyvin taloudellinen ja hallinnollisesti helppojohtoinen. Se tarjoaa myös hyvän tilaisuuden perehdyttää erillisen kadettikoulutuksen saaneet ja puolustushaaroissaan erillistä palvelusta suorittaneet hyvin yhteen, valmentaa heidät siten yhteispohjalta vaativimpiin tehtäviin ja ylempään sotilaskoulutukseen, joka edelleenkin annetaan ulkomaisissa sotakorkeakouluissa ja vastaavissa. □

Lähde Haeren 1971, Haerens årsskrift

Aika	: 5.12.1972 klo 09.00 —10.00
Paikka	: Santahaminan kansakoulu
"Osasto"	: Luokat 1—4
Havainnol- listami- nen	: 1x1 m taulu (ku- vassa)
Kulku	: Puhe (alla), kou- lulaisen isä Lipun nosto, opet- taja Läppulaulu, opet- taja Pienoislippujen (1 —2 lk) ja kirjojen "Suomen tie" (3—4 lk) jako luokissa

"TURVALLISUUS ON SITÄ, ETTÄ ON JOKU JOHON NOJATA"

Turvallinen, suojainen, vaaraton ja varma ovat mukavia sanoja, jotka maistuvat hyvälle kuin kokeesta saatu kymppi. Sana "itsenäinen" ilmoittaa väljää liikumatilaa ja voimakkuutta. Se tuo mieleen kotkan. Sana "Suomi" tuo mieleen sinistä ja valkoista kirjässä aivan kärkeen.

Turvallinen, itsenäinen Suomi vaikuttaa hyvältä, ainakin paremmalta kuin sen vastakohta suojaton, alistettu Suomi. Suojaton ja alistettu manaa esille mielikuvan painuneista katseista, käsistä, jotka puristuvat lyömänyrkkiin taskussa. Mielikuva huutolaispojasta ajopuun varassa kuvaa sellaista umpitilannetta.

Turvallinen, itsenäinen Suomi kuuluu hyvälle. Turvallinen ja lämmin kuin koti ainakin. Meidän mielestämme koti turvallisena ja itsenäisenä ympäristönä antaa pohjan kaikkien perheenjäsenten terveille kasvulle ja kehitykselle. Samalla tavalla ajattelemme, että eri kansojen vapaa ja itsenäinen toiminta antaa pohjaa kaikelle terveille kasvulle ja kehitykselle. Itsenäisyys ei ole kuitenkaan oikeutta olla itsekäs. Itsenäisyyttä suomalaisuutena, ruotsalaisuutena tai saksalaisuutena mainostava ihminen tai kansakunta on helposti yksisilmäisen kykloopin kaltainen, muista poikkeavana se äksyilee luolassaan, vahtii ympäristöään ja laskee vuohiaan. Turvallisuus ei myöskään ole linnoittamista, silloinkun kaikki ovat lopulta muuriensa sisällä, omien varustustensa vankeja.

Suomalaisia on ollut olemassa jo tuhansia vuosia. Itsenäisenä kokonaisuutena, itsenäisenä Suomena olemme olleet olemassa vasta 55 vuotta. Kansakuntien kerrostalossa asumme Pohjoisessa porraskäytävässä. Naapurimme samassa portaassa ovat Ruotsi, Neuvostoliitto ja Norja. Pohjoisen porraskäytävän kansaperheet ovat vähitellen ottaneet oppia Santahaminasta. Täällä voi avaimet pitää ovessa tai tarpeen mukaan myös taskussa, omassa kädessään. Nämä itsenäiset kansanaapurit Norja, Neuvostoliitto, Ruotsi ja Suomi ovat myös ymmärtäneet, että tukkanuottasilla olo, mikä kansojen kesken merkitsee sotaa, on huono keino selvittää ongelmia. On tajuttu, että naapurit tarvitsevat toisiaan Pohjolan monissa talkoissa.

Mitä me sitten itsenäisyyspäivänä juhlimme? Onko turvallinen, itsenäinen Suomi ilman sisältöä?

Me juhlimme itsenäistä, kätensä avoimina tarjovaa kansakuntaa, Suomea. Me juhlimme turvallista, kansalleen suojaa antavaa yhteiskuntaa, Suomea. Me juhlimme kansojen perheenjäsenen, Suomen, syntäreitä Pohjoisen portaan asunnossa.

Me muistamme itsenäisen, turvallisen Suomen syntymäpäivänä, että turvallisuus on sitä, että on jotain johon voi tukeutua, johon voi huoletta nojata. Me nojaamme itsenäiseen Suomeen. Vietämme Suomen syntäreitä, Suomen itsenäisyyden vuosipäivää. □

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPETUS KOULUISSA JA OPISTOISSA

Ylitarkastaja, lehtori Antti Ranta-Knuutti

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan tehtäviin kuuluu voimassa olevan asetuksen mukaan mm suunnitelmien laatiminen sellaista valtakunnallista kansalaiskasvatusta varten, joka edistää henkisen maanpuolustuksen päämäärien saavuttamista. Kouluissa ja muissa oppilaitoksissa tapahtuvan kansalaiskasvatuksen osalta suunnittelukunta on antanut valmistelutehtävät koulujaostolle, johon on kutsuttu jäseniksi kouluhallinnon, opettaja- ja opiskelijajärjestöjen sekä puolustusvoimien piirissä työskenteleviä asiantuntijoita. Toiminnassaan koulujaosto pyrkii mahdollisimman laajaan yhteistyöhön alan viranomaisien ja järjestöjen kanssa.

Keskeisenä tavoitteena on turvallisuuspolitiikan opetuksen edistäminen eri koulu- ja opistomuodoissa. Turvallisuuspolitiikan aihepiiriin kuuluu niin runsaasti oman yhteiskuntamme ja kansainvälisen kanssakäymisen peruskysymyksiä, että turvallisuuspoliittiset aiheet ovat luonnollisesti jo kauan kuuluneet kaikkien koulumuotojen ja useiden eri aineiden opetussuunnitelmiin. Jokapäiväiseen elämään liittyvien monitahoisten kysymysten kannalta tähän tosiasiaan sisältyvät turvallisuuspolitiikan opetuksen voima ja heikkous. Toisaalta aihepiiri on usein esillä, toisaalta siihen kuuluvien asioiden käsittely hajautuu niin moneen yhteyteen, että kokonaisuuden hahmottaminen ja asiayhteyksien osoittaminen saattaa jäädä sattumanvaraiseksi.

Tämän vuoksi koulujaosto on järjestänyt neuvottelutilaisuuksia ja seminaareja, joissa turvallisuuspolitiikan opetukseen liittyviä ongelmia on pohdittu yhdessä mm opettajanvalmistuslaitosten opettajien ja opiskelijain sekä oppikirjojen tekijäin kanssa. Koulujaoston kutumat asiantuntijat ovat työryhmissä laatineet opetusviitteitä ja opimismateriaalia opettajien käyttöön. Eri oppilaitoksissa voimassa oleviin opetussuunnitelmiin kuuluvat turvallisuuspolitiikan kysymykset on koottu yhtenäiseksi "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelmaksi" (Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan julkaisu No 5, Helsinki 1972), jonka tavoitteena on auttaa oppilaitoksia ja opettajia kiinnittämään riittävästi huomiota opetuksen suunnittelussa ja opetuksessa turvallisuuspoliittisiin kysymyksiin ja siihen kokonaisuuteen, jonka osana ne ovat. Ammattikasvatushallitus ja

22

kouluhallitus ovat lähettäneet opetussuunnitelman kouluille ja opistoille käytettäväksi voimassa olevien opetussuunnitelmien täydennyksenä.

Opetussuunnitelmassa turvallisuuspolitiikan opetuksen päämääräksi on asetettu saada oppilaat toisaalta tajuamaan Suomen turvallisuuspolitiikan eri osien merkitys turvallisuuspolitiikan tavoitteiden saavuttamisessa ja toisaalta ymmärtämään oman maamme turvallisuuspoliittinen tilanne osaksi maailmanpoliittista kokonaisuutta. Parhaimmin näiden on ajateltu käyvän tajuttaviksi, kun oppilaille annetaan kyllin vanikka tiedollinen pohja. Sen avulla he kykenevät seuraamaan vaihtelevia kansainvälispoliittisia tilanteita ja ottamaan tunnepohjaisuutta välttämättä erilaisiin turvallisuuspoliittisiin ratkaisuihin. Opetussuunnitelmassa tähdennetään, että maailmanpoliittisen kokonaistilanteen vuoksi tarvitaan tavoitteiden saavuttamiseksi kaikkia turvallisuuspolitiikan keinoja, jotka eivät ole vaihtoehtoisia vaan toisiinsa kiinteästi liittyviä. Samalla kun painotetaan, että vain itsenäisessä Suomessa, jolla on kansallinen itsemääräämisoikeus, voivat suomalaiset kehittää yhteiskuntaansa omien arvostustensa mukaisesti, opetuksessa tulee ohjata oppilaita tarkastelemaan asioita kansainvälisestä näkökulmasta, koska heillä on siten suuremmat mahdollisuudet ongelmien ymmärtämiseen.

Turvallisuuspolitiikkaa tarkastellaan kokonaisuutena, johon kuuluvat ulkopoliittikka sekä maanpuolustus siviili- ja sotilassektoreineen. Ulkopoliittisten kysymysten käsittely ankkuroituu virallisen puolueettomuuspolitiikkamme ja sen perusteiden esittelyyn. Maanpuolustusta tarkastellaan siinä hengessä, joka ilmenee mm parlamentaarisen puolustuskomitean mietinnöstä. Komitea toteaa, että Suomen turvallisuuspolitiikan perusongelmana on sellaisen toimintalinjan löytäminen, joka toisaalta ei ole ristiriidassa suurvaltojen, ennen kaikkea Neuvostoliiton, puolustuksellisten etujen kanssa ja joka toisaalta perustuu muiden valtioiden luottamukseen Suomen haluun ja kykyyn pysyä suurvaltojen ristiriitojen ulkopuolella. Kouluopetuksessa turvallisuuspoliittisten kysymysten rinnalle asettuvat kansalaisten taloudellista ja sosiaalista turvallisuutta sekä henkistä toimintavapautta edistävät toimet.

Turvallisuuspolitiikan opetuksen kannalta keskeisiä aiheita ovat oppikoulussa historia, yhteiskuntaoppi ja maantiede, peruskoulussa niiden lisäksi kansalaistaito, ammatillisissa kouluissa kansalaistieto. Seuraava kaavio antaa kuitenkin viitteitä siitä, kuinka monitahoisesta asiasta on kysymys:

OPETUKSEN SISOITTAMINEN
LUOKKA-ASTEITTAIN PERUSKOULUSSA

Oppiaine *)	Asia	Luokka-aste	Koordinaointi
1. Ympäristöoppi	Kasvatus ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja kansainvälisyyteen	II	
2. Toinen kotimainen kieli	Kasvatus kansainvälisyyteen	III—IX	
	Vieraat kielet		
3. Maantiede	Kasvatus kansainvälisyyteen:		
	Naapurimaat	IV—V	
	Muut maat	V—IX	
	Suomi Pohjolan osana	IX	
4. Äidinkieli	Turvallisuuspoliittinen sanasto		
	Lukiokirjojen kansainväliset tekstit	II—X	
5. Kotitalous	Väestönsuojelu:		
	Kodin ruoka-ainesten varastointi	VII	Yhteiskuntaoppi IX
	Ravintoainesten puola		
6. Kansalaistaito	Ihmisen turvallisuudentunteeseen vaikuttavat tekijät	IV—VII	
	Väestönsuojelu		
	Assevelvollisuus	IX	
7. Fysiikka ja kemia	Ydinvoima	IX	
	Kemialliset ainekset		
8. Historia	Kasvatus kansainvälisyyteen:		
	Maailman leirit; poliittinen ja taloudellinen ryhmittäminen		
	Kriisit, niiden ennalta ehkäiseminen ja rauhantutkimus		
	Yhdistyneet Kansakunnat		
	Suomen ulkopoliittikka		
	Suomen kansainväliset sopimukset	VIII	
	Suomen toiminta kansainvälisellä kentällä		
9. Yhteiskuntaoppi	Hallinnon yksiköt	IX	
	Henkinen varautuminen		
10. Taloustieto	Taloudellinen varautuminen	IX	
	Taloudellinen yhdentyminen		

*) Kansainvälisyyskasvatusta ja eräitä turvallisuuspolitiikan erityiskysymyksiä voidaan käsitellä myös musiikin, kuvaamataidon, liikuntakasvatuksen ja muidenkin oppiainesten yhteydessä.

Käytännössä opetus tapahtuu ns. läpäisyperiaatetta noudattaen eri aineissa ja eri luokka-asteilla.

Kadettikunnan kunniajäsenen
kenraaliluutnantti

O Huhtala

70 v

1. 1. 1973

Kylkirauta

esittää parhaimmat

onnittelut "Kylkirauta"-nimen "isälle!"

OY REDOX AB

Kahdesta tasaväkisestä
hihtäjästä parempi
voitelija voittaa.

Rex luistaa ja pitää.

Sen tuloksellisuus vaatii, että opettajilla on käytettävissään runsaasti hyvää oppimismateriaalia, että opettajien kesken syntyy hyvä yhteistyö ja että kokonaiskuvan hahmottamisesta huolehditaan. Peruskoulun yläasteella tämä tapahtuu ylimmällä luokalla yhteiskuntaopin koordinaatio-tuntien puitteissa. Tällöin palautetaan mieliin eri aineiden yhteydessä esiin tulleet keskeiset näkökohdat ja pohditaan osakysymysten merkitystä kokonaisuuden kannalta.

Myös ammattikouluissa turvallisuuspoliittisia kysymyksiä käsitellään useiden oppiaineiden yhteydessä ja kokonaiskuva pyritään luomaan kansalaistiedon opetuksessa tahi ns. rehtorintunneilla, kuten seuraava kaavio osoittaa:

Opetuksen sijoittuminen ammattikouluissa

Oppiaine	Asia	Koordinointi
	Väestönsuojelu	
Terveysoppi	Ensiapu	
Työturvallisuusoppi	Suojautuminen Katastrofipalvelu	
Fysiikka	Ydinräjähteet	
Ammattitalous	Taloudellinen varautuminen	Kansalaistieto tai rehtorintunnit
Kansalais-tieto	Ulkopolitiikka Sotilaallinen maanpuolustus Henkinen varautuminen	
Aidinkieli	Alustukset Aineet	

Kouluissa ja opistoissa turvallisuuspolitiikkaa voidaan usein käsitellä erikoiskurssien ja luentosarjojen muodossa. Näissä yhteyksissä on tarpeen myös ulkopuolisen asiantuntija-avun saaminen mukaan turvallisuuspolitiikan opetusta edistämään. Turvallisuuspolitiikan käsittelyssä on tärkeää, että koulussa, asevelvollisuusaikana ja aikuiskasvatuksessa annettu kansalaiskasvatus muodostaa eheän kokonaisuuden, jonka edistämiseksi eri kansalaispiirit ovat mukana.

TOIMITUKSELTA

Kun "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma" toukokuussa 1972 jaettiin puolustusvoimissa, kehoitettiin samalla sen henkilökuntaa auliisti antamaan apuaan asiantuntijoina maan opettajakunnalle sen ryhtyessä nyt eri koulutasoilla opettamaan turvallisuuspolitiikan monitahoisia asioita. Kun Kadettikunnan toimintasuunnitelman yhtenä tärkeänä kohderyhmänä on nuoriso ja sille tarkoitettuna turvallisuuspolitiikan tietouden levittäminen, on kadettiupseereilla kaksin verroin syytä tarjota apuaan koululaitoksemme opettajakunnalle milloin turvallisuuspolitiikan opetuksessa tarvitaan asiantuntemusta sotilaallisen maanpuolustuksen osalta.

mascot
KOIRAN SIEKAILUT

USKOTKO SINÄ MASCOT OLLENKAAN JOULUPUKKIIN?

SINÄHÄN OLET VAAN TAVALLINEN KOIRA, EI SINUA KIINNOSTA...

mascot
MUKAVILLE KOIRILLE LAHJAKSI MAISTUVA MASCOT

TEURASREHU OY
Helsinki

TEURASREHU OY
KUIVAPUURU-MAIDAT

COPYRIGHT BY VUSARI

JÄRJESTÖTOIMINNAN TAVAT

Pääsihteeri Pentti Palmu

(Pääsihteeri Pentti Palmun Radansuun työseminaarissa pitämä esitelmä).

Kun Kadettikunnan tehtävänä ja päämääränä on olla mukana kehittämässä nykyaikaista, turvallisuuspolitiikkaamme tukeutuvaa maanpuolustustahtoa koko kansan keskuudessa sekä ohjata jäsenistö tuntemaan tästä vastuunsa, ei voi tulla kuin yhteen johtopäätöksen: Kadettikunta on yhteiskuntaa varten.

Aivan samoin kuin jokainen kadettiupseeri on palveluksessa ollessaan yhteiskunnan palvelija ja sitä samaa, ainakin sydämeltään vielä reservissäkin, on myös heidän järjestönsä yhteiskunnan palveluksessa.

Kun Kadettikunta ja Upseeriliitto tämän vuoden maaliskuussa päätyivät toimintamuotokysymyksissä selkeään ja rajattuun tulokseen, jossa todettiin, että Upseeriliitto on etujärjestö ja Kadettikunta maanpuolustushengen luoja, ylläpitäjä ja kehittäjä paitsi upseeriston myös koko kansan keskuudessa sekä niiden aktiivisten toimenpiteiden toteuttaja, joilla pyritään vaikuttamaan ajattelun perustekijöihin, niin on Kadettikunta selkeästi osoittanut siirtyneensä puoliaktiivisesta jäseniin kohdistuvasta järjestötoiminnasta aktiiviseksi yhteiskunnan palvelijaksi.

On totta, että yhteiskuntamme ei ole varsinaisesti tällaista palvelutehtävää julistanut haettavaksi eikä siihen myöskään Kadettikuntaa valinnut. Mutta kun kansojen välinen oikeus ainakin vielä sallii vapaiden yhteiskuntien valita tapansa puolustaa ja ylläpitää turvallisuuttaan, tulee tämä tapa ja sen keinot sekä mahdollisuudet selvittää pyytämättä kaikille yhteiskuntamme jäsenille.

Koska valtiojohdon ja puolustuslaitoksen mahdollisuudet eivät yksin riitä, lienee sallittua, että tätä

samaa työtä tehdään myös vapaaehtoisin voimin. Eikä suinkaan vain Kadettikunnan, vaan kaikkien niiden yhteisöjen ja yksityisten toimesta jotka arvostavat rauhaa, turvallisuutta, ihmisoikeuksia ja vapautta. Tämän päämäärän ensimmäiseksi tavoitteeksi on viime maaliskuun vuosikokous vahvistanut teeman ITSENAISYYS TURVATAAN JOKA PÄIVÄ tunnetuksi tekemisen ja omaksumisen.

Lähtiessämme tutkimaan toiminnan edellytyksiä omassa järjestösamme lienee aiheellista todeta, että ns rauhanpoliitikot julistavat "ARMEIJAN TUKEVAN TAANTUMUSTA" ja siihen sillä olevan hyvät edellytykset, kun sen upseeristo muodostaa erittäin yhtenäisen ryhmän, joka on lähtöisin pääasiassa yhteiskunnan keski- ja yläkerroksista (?) ja on erilaisin sitein kytkeytynyt maamme poliittiseen taantumukseen". (Suomen Sadankomitea ry 1972) Mitä tällä tarkoitetaan ja mihin nykyaikaisiin tietoihin moinen väite tukeutuu, ovat seikkoja, joita ei voida tässä yhteydessä tarkastella, mutta kun tehdään tilanteen arvostelua tehtävän suoritusedellytyksistä, on se hyvä pitää visusti mielessä, sillä työllämme on arvonsa vain silloin kun se voidaan kohdistaa koko yhteiskuntaan ja sen kaikkiin jäseniin.

Järjestötoiminnan muodot ja merkitys

Kadettikunnan hallituksen tehtävänä on lujittaa kadettiupseerien keskuudessa vallitsevaa yhteenkuuluvuutta, oikeudenmukaisuutta, keskinäistä kanssakäymistä sekä lähentää eri ikäpolvia toisiinsa ja erityisesti SIIHEN YHTEISKUNTAAN, jossa me elämme, jonka nuorukaisia me koulutamme ja

jonka maanpuolustuksesta me vastaamme, olemmepa me sitten vakinaisessa palveluksessa tai reservissä.

Hallituksen järjestötoiminnan jaosto pyrkii luomaan toimintaedellytykset määrittämällä toimintatavoitteet, organisaation, yhteistoiminnan eri maanpuolustustyötä tekevien järjestöjen kanssa, laatimalla ja tarkistamalla tarvittavat säännöt, ohjeet ja suunnitelmat.

Maanpuolustusaatteellinen jaosto aktivoi jäsenistöä ja heidän kauttaan yhteiskuntaa. (Siksi juuri se on suunniteltu ja käynnistänyt tämän Radansuun seminaarinkin, jotta siihen osallistuvat etsisivät keinoja, joilla asetettuun tavoitteeseen päästään ottaen huomioon ne erilaisuudet, joita paikalliset olot eri puolilla maataamme asettavat.) Se pyrkii saamaan maanpuolustusaatteellisen keskustelun käyntiin, järjestää koulutus-toimintaa ja kampanjoita, paneeleita, keskusteluja jopa juhlatilaisuuksia, luo suhteita julkiseen sanaan ja kaikkiin yleisiin tiedotusvälineisiin sekä hallintojärjestelmiin ja järjestöihin.

Talous- ja rahoitusjaosto etsii toiminnalle taloudellisia edellytyksiä kehittämällä ja järjestyttämällä kaikkia niitä keinoja, joilla Kadettikunnan taloutta ylläpidetään, kehitetään ja lisätään. Erityisesti se etsii sellaisia toiminnan muotoja, jotka jatkuvasti tuottaisivat tuloa niin, että Kadettikunta jo lähivuosina kehittyisi omavaraiseksi yritykseksi.

Julkaisu- ja tiedotusjaosto toimittaa järjestön tarpeita palvelevaa tiedotuslehteä. Sen tehtäviin tulee kuulumaan myös suunnitella ja valmistella Kadettikun-

nan tarkoituksena palvelevia pampletteja, oppaita ja käsikirjoja sekä välittää jäsenistön kannanotot paitsi järjestöön myös julkiselle sanalle.

Palkitsemis- ja perinnejaoisto keskittyy säilyttämään upseeriperinteitä, isänmaanrakkautta, yhteiskunta-aseennoitumista, keskeistä arvostusta ja ottamaan huomioon palkitsemisessa myös kertaansioitten mahdollinen kasvattava ja esimerkillinen arvo samalla kun se pyrkii määrittämään palkittavaksi pitkäaikaiset ansiot järjestön hyväksi.

Opintolainatoimikunta tulee kehittämään kadettikouluissa

opiskeleville taattavien lainojen edellytyksiä pyrkien siihen, että lainaehdoissa päästäisiin samaan kuin valtion opintolainan turvin muissa korkeakouluissa opiskelevilla nuorilla on.

Kadettikunnan toimiston tavoitteena on pystyä laajentamaan jäsenistöön kohdistuvaa palvelua kehittämällä järjestelmätoimintaa, monipuolistamalla markkinoitavaa tuotevalikoimaa ja markkinointimuotoja.

Kadettikunnan toiminnan tulee, ja se tukeutuu omakohtaiseen järjestelyyn, jossa tiukasti nähdään tavoitteet ja ujustelematta käyte-

tään kaikkia nykyaikaisia, laillisia ja rehtejä keinoja. Sillä vain siten toiminnan edellytykset nyt ja tulevaisuudessa ovat luotavissa ja ylläpidettävissä. Nämä mahdollisuudet on uskallettava nähdä ja ottaa käyttöön toimintatapoja määriteltäessä. Järjestön tulee, ja se uskoo mahdollisuuksiinsa toteuttaa myös yhteiskunnalliset päämääränsä niinkuin se on 50 vuoden ajan kyennyt toteuttamaan jäsenkohtaisen toimintansa. On muistettava, että tuon uskon sammuminen olisi samalla maanpuolustusaatteellisista realiteeteista luopumista, joka kai on vierasta upseerikoulutuksen saaneille jäsenille.

TERVEISIÄ IITISTÄ

Pääsihteeri Pentti Palmu

Radansuu on vanha kartano, joka alun alkaen muodostettiin kolmesta eri tilasta. Radansuun hovi mainitaan asiakirjoissa jo mm Kustaa III käymän sodan aikana, jolloin Radansuussa oli armeijan huoltokeskus. Myöhemmin tila oli useitten tunnettujen sukujen hallussa ja nykyisen kartanon päärakennuksen rakennutti kenraali Dreitkoff viime vuosisadan lopulla itselleen ja perheelleen kesäasunnoksi. Vuosien 1917 ja 1925 välisenä aikana tilaa pirstottiin pahoin ja 1925 Suomen Liikeväen Liitto osti tilan jäsentensä lomaviettopaikaksi. Siitä muodostui pian suosittu lomaviettopaikka ja sotaväen tietoisuuteen se tuli taas kerran, kun se sodan aikana oli pitkään Huoltoupseerikoulun sijoituspaikkana.

Kadettikunta piti kaksipäiväisen työseminaarinsa 16.—17.9.1972 tässä samaisessa Iitin Radansuussa ja täällä päädyttiin seuraaviin kadettiipiireille annettaviin toimenpidesuosituksiin:

- tiedotus-, koulu- ja nuorisotoiminta- ja tukiryhmien perustaminen kadettiipiirien alueilla yhteisvoimin muiden maanpuolustus- ja kansalaisjärjestöjen kanssa.
- suunnitelman laatiminen maanpuolustustietouden levittämiseksi kadettiipiirin alueella ilmeistyvän lehdistön kautta.
- kadettiipiirin ensisijaisesti tarvitsemien esitelmien yksilöityjen aiheiden, kohderyhmien (jolle esitelmät on tarkoitettut) ja henkilöiden (jotka kadettiipiirissä ovat sopivia ja halukkaita esitelmää pitämään) määrittäminen.

- sen selvittäminen, millaista maanpuolustus (turvallisuuspoliittista) tietoutta yliupseerit joukoissaan tarvitsevat ja miten se heille voitaisiin välittää.
- suunnittelutyön aloittaminen aiheesta miten vuoden teema "ITSENÄISYYS TURVATAAN JOKA PÄIVÄ" toteutetaan ainakin kahdesti ensi talven kuluessa kadettiipiirin alueella.

HUOM. Seminaarityöskentelyn tuloksena syntyneet ryhmätyöt em aiheista tullaan jakamaan kohdakkoin kadettiipiirien käyttöön, mutta seuraavassa jo eräitä esimerkkejä jäsentelyiksi esitelmää ja lehtikirjoituksia varten, joita kadettiipiiri johdetusti tai yksityisten jäsentensä panoksilla toimeenpane.

AMERPLAST

— hyvän painojäljen muovipakkauksia —

Osoite: 33730 Tampere 73 • Puhelin: 931 - 64 53 33.
Helsingin myyntikonttori: Pohj. Hesperiankatu 3 B,
00260 Helsinki 26 • Puhelin: 90 - 49 05 41, 49 07 41.

MAANPUOLUSTUSTIETOUDEN LEVITTÄMINEN LEHDISTÖN KAUTTA

(Esitelmärunko)

Lehdistön merkitys tiedon välittäjänä

- suomalainen lukee keskimäärin päivässä vajaan tunnin verran sanomalehteä
- painettu sana koetaan edelleen ehdottomana totuutena
- lehtien luku on viime aikoina lisääntynyt
- sanomalehti saavuttaa koko kansasta noin 90 % (TV noin 75 %)
- lähes 40 % suomalaisista pitää sanomalehteä tärkeimpänä tiedotusvälineenä.

Toiminnan lähtökohta

- kykyä ei ole ilman tahtoa eikä tahtoa ilman tietoa. Siis tietoa on lähdettävä levittämään.
- lehdistö julkaisee mielellään kirjoituksia, jotka sisältävät asiaa
- jotkut lehdet suhtautuvat penseästi maanpuolustusaiheisiin, silti ne tulisi houkutella mukaan
- upseerit ovat laiskoja kirjoittamaan, hyi hävetkää.

Tähänastiset järjestelyt

- kokeiluluontoisesti yhdeksässä kadettiipiirissä mp-jaoston yhteismies, joka on koonnut ympärilleen kirjoittajaryhmän
- kaikista piireistä ei vielä kokemuksia, mutta ainakin Kouvo-la ja Lappeenranta ovat saaneet positiivista aikaan
- asiaa on tarkoitus kehittää eteenpäin, esim tämä seminaari ja kadettiipiirien asiaa koskevat suunnitelmat.

Toiminnan johto kadettiipiirissä

- kadettiipiirissä tulisi nimetä tehtävään sopiva henkilö, joka ottaisi hoitaakseen suunnittelun ja toteutuksen johtamisen
- johtajan tulee olla itsenäinen eikä alistettu esim piirin hallituksen valvontaan.

Muu organisaatio

- juontajan alaisuudessa toimii elin, johon voi kuulua
  - 1—2 yhteysmiestä lehdistöön,
  - 2—3 ideointijäseniä, kirjoitusaiheiden kehittäjiä,
  - 2—4 kirjoittajaa

- elimen tulee koostua eri joukko-osastojen, aselajien ja erikoisalojen sekä evp-jäsenten edustajista
- tämä organisaatio on pikemminkin "organisaatio", jossa jäsenet voivat ja tuleekin tarpeen mukaan vaihtua.

Aikataulu

- yhteydenotto lehtiin, milloin aloitetaan ja kuka tai ketkä
- mitkä ovat yhteydenottomenetelmät
- ideoinnin järjestäminen, milloin aloitetaan ja missä
- kirjoitustehtävien jako, ketkä kirjoittavat mistäkin aiheesta
- eri aiheiden ajoittaminen sopivasti sisällön mukaisesti
- toiminta tulisi saada käyntiin vuoden 1973 alusta
- jäsenistölle tiedottaminen. Tämä on tärkeä, jotta kaikki halukkaat voisivat olla mukana.

Kohderyhmien määrittely

- juttuaiheet voivat olla yleisluontoisia tai määrätuille kohderyhmille tarkoitettuja
- usein saattaa olla edullista pyrkiä vaikuttamaan em kohderyhmään (nuoret, opettajat, urheilujärjestöt, reserviläisjärjestöt, päättöksehtekijät, virkamiehet, kauppiat jne)
- määrätulle kohderyhmälle tarkoitettu tieto edellyttää, että se julkaistaan kyseisen alan lehdes-sä tai kohderyhmälle tarkoitettu-la palstalla tai osastossa.

Ideointi

- kirjoittajan ei aina tarvitse olla aiheen keksijä
- aivoriihi, idea- eli aivomyrsky, luettelo aiheita tukussa
- aiheiden taltiointi kaikkien jäsenten tehtäväksi ja niistä ilmoittaminen kirjoittajaelimelle
- ideointiryhmä voi myös jäsenellä (= jutturunko).

Yhteydenotto lehtiin

- yhteys henkilökohtaisesti, ei kirjeellä eikä puhelimella. Viime

mainittuihin on helpoin vastata kielteisesti.

- ehkä ensin tutustuminen toimituspäällikkö-, toimitussihteeriason henkilöihin
- yhteydenoton tekee ao kirjoittaja itse, jollei joku muu sitten sattuisi tuntemaan sopivaa lehtimiestä
- mitään lehteä ei pidä unohtaa, paikallis- ja ilmaisjakelulehdet mukaan luettuina.

Opetustilaisuus kirjoittajille

- upseeri on tottunut käyttämään kynää. Tutkielma tai koulutyö syntyy kädenkäänteessä, mutta sen fakkisanasto tekee koko jutusta ulkopuoliselle vaikeasti tajuttavan.
- lehtikirjoitus ei ole tutkielma, tai jos on, niin sitä ei kukaan lue
- emme saa lehteen kirjoittaa toisillemme, vaan suurelle yleisölle, veronmaksajille
- ei tule pyrkiä "täydelliseen" juttuun. Siitä tulee useimmiten liian vaikeaselkoinen
- aluksi tulisi kirjoittajien kokoon-tua yhteen keskustelemaan, millainen on hyvä lehtijuttu, mitä siinä vaaditaan
- ensimmäinen artikkeli olisi syytä käydä yhteisesti läpi.

Eräitä näkökohtia

- kirjoittajien tulee olla vapaaehtoisia
- mahdolliset kirjoituspalkkiot tulevat kirjoittajille
- joillakin paikkakunnilla on ehkä mahdollisuus saada aikaan lehti-kohtainen avustajaverkko
- sama kirjoitus voidaan lähettää useammallekin lehdelle samanaikaisesti, mutta siitä on silloin erikseen mainittava
- "keittiöportaan" käyttö = annetaan lehden toimittajalle idea, josta hän itse tekee jutun. Menee parhaiten läpi.

Mitä on saatu aikaan

- mp-jaosto olisi kiitollinen, jos se saisi esim puolivuositain "ker-tomuksen" siitä mitä on tehty (esim 31.12. ja 30.6.)

- piirin tulee luonnollisesti itse peilata jatkuvasti, kuinka työ sujuu, mihin kitkatekijöihin olisi kiinnitettävä huomiota

Toiminnan kehittäminen

- uusien viestintävälineiden muukaanotto, kun toiminta on lähtenyt riittävän hyvin käyntiin
- alueradio (televisiolla ei tois- taiseksi ole aluelähetystä)
- valtakunnallinen lehdistö
- erikoislehdistö (ammatti-, jär- jestö-, mainosluonteiset leh- det)
- aikakauslehdistö
- muiden kadettiipiirien pitäminen tietoisena toistensa toiminnasta ja mahdollisesti aineiston vaihtami- nen. Tämä tapahtuu parhaiten kertomalla omista aikaansaano- kista esim pääsihteerille.
- maanpuolustusjaosto pyrkii tuke- maan toimintaa kaikin käytettä- vissään olevin keinoin.

Eräitä aiheita ja ajatuksia kirjoituk- siksi

- puolustuslaitoksen tiedotustoiminnan teemana on tänä vuonna "Puolustusvoimien tehtävät". Sen ympäriltä varmasti löytyy aiheita runsaasti.
- Suomen kansainväliset sopimuk- set, jotka vaikuttavat puolustus- politiikkaan
- Sotilas- ja siviiliviranomaisten yhteistoiminta kriisin aikana
- Miksi asevelvollisuusaikaa ei voi lyhentää
- Koulutuksen tehokkuutta heiken- tävät tekijät
- Mikä tekee koulutuksesta tehok- kaan
- Kertausharjoitusten merkitys
- Suomen puolustusmenot maail- man pienimpiä
- Maamme sotilaalliset voimavarat
- Varusmiestoimikunnat ja niiden työ
- Miksi varusmies näkee koulutuk- sen kehnona

- Varusmiesten fyysinen kunto
- Materiaaliasioita yleensä
- Sodan kuvan muuttuminen
- Puolueettomuuden suojaamistoim- menpiteet
- Alueellisen maanpuolustuksen merkitys
- Ilmapuolustuksemme
- Meripuolustuksemme
- Paikallisia maanpuolustuskysy- myksiä, varuskuntaa ja omia joukko-osastoja, niiden historiik- kia ja toimintaa käsitteleviä ar- tikkeleita
- Kutsunnasta kotiuttamiseen (esim kirjoitussarja eri vaiheista)
- Kertaus opintojen äiti (kertausharjoitukset)
- Ihminen uniformussa — sotilaan muotokuva
- Aseen kanssa vai ilman
- Rauhaa turvaamassa (YK:n rau- hanturvaamistoiminta)

Team-työskentelynä varmasti löytyy helposti toinen mokoma parempia ja kiinnostavampia juttujen aiheita.

HYVÄT KADETTIVELJET

Kadettiupseerit ja Kadetit

NYT TEILLÄ ON AIVAN HARVINAINEN TILAISUUS SAADA MATRIKKELI KAUSIMYYNNISTÄ

kahdellakymmenellä markalla (20,—)

HALLITUS ON KOKOUKSESSAAN PÄÄTTÄNYT MONIEN TOIVOMUSTEN TAKIA LYÖDÄ KAKSI KARTTUA YHDELLÄ ISKULLA JA SIKSI ASETTAA MATRIKKELI KAUSIMYYNTIIN AJAKSI 1. 10.—31. 12. 1972.

Jokaisella on siis elämänsä edullisin ostokausi vielä kä- sillä. ÄLÄ PÄÄSTÄ TILAISUUTTA OHI. Se tuskin toistuu. Ei siksi etteikö "hyviä" päätöksiä tultane tois- tenkin tekemään VAAN SIKSI, että ei ole niin sanot- tua onko MATRIKKELIA enää tämän myyntikauden jälkeen saatavissa.

TILAA — OTA OMASI — 1191 sivua vain 20,—
Tiedot 5290 kadettiupseerista Aakkuloista —
Österlundeihin, kurssiluettelot ym.

EIKÄ VIELÄ TÄSSÄ KAIKKI. MUUTKIN KUIN KADETTIKUNNAN JÄSENET PÄÄSE- VÄT OSALLISEKSI TÄSTÄ LAHJASTA kahdellakymmenellä viidellä markal- la (25,—). Panepa siis sana kulkemaan ja tilaukset vetämään. Tue KUNNAN taloutta.

Heitä haaste — me vastaamme siihen matrikkelilla vaikka olemmekin "hukkuu" joulu- ruuhkaan.

Monin mukavin terveisin

KADETTIKUNTA ry

J.k. Muistatkos kadettinumerosi? Vastauksen saat MATRIKKELISTA.

KERTAUSHARJOITUSTEN MERKITYS

(Lehtikirjoituksen runko)

JOHDANTO

- asevelvollisuus, mitä se merkitsee ja mihin se perustuu
- mitä arvosteluja asevelvollisuutta (puolustusjärjestelmää) vastaan on esitetty (yksi tuore esimerkki) ja mitä heikkouksia tässä arvostelussa on.

I MILLÄ PERIAATTEELLA KERTAUSHARJOITUKSIA TOTEUTETAAN?

- varusmieskoulutuksen tehtävä ja merkitys
- lkp-järjestelmä yksityisen miehen kannalta (sp:n osuus pääpiirtein)
- mikä on sp:n kannalta tärkeätä tietää asevelvollisesta (kh-

koulutukseen vaikuttavat tekijät)

- ketä saatetaan kutsua kh:een.

II ILMAISTA TYÖTÄKÖ?

- rahallinen korvaus
- "luontaisedut"

III MIHIN KH-KOULUTUKSELLE PYRITÄÄN?

- varusmieskoulutuksen kertaaminen (= unohtamisen seurausten poistaminen)
- toimintavalmiiden joukkojen saaminen reserviin
- kehityksen huomioointaminen ja sen mukana pysyminen (tst-menetelmät, asetet)

- tärkeimpien joukkojen henkilöstön jatko- ja uudelleen koulutus (vanhenevan henkilöstön sekä pysyvästi sairastuneiden ja poismuuttaneiden henkilöiden korvaaminen).

IV MIKSI KERTAUSHARJOITUKSIA ON PIDETTÄVÄ?

- puolueettoman maan maanpuolustukselle asetettavat vaatimukset
- kansainvälisten sopimustemme maanpuolustukselle asettamat velvoitteet
- toimintavalmiin ja -kykyisen sotalaitoksen merkitys rauhan takaajana.

TULE JOULU KULTAINEN

SOK OSUUSKAUPAT **SOKOS**

MIKSI ASEVELVOLLISTEN PALVELUSAIKAA EI VOIDA LYHENTÄÄ

(Lehtikirjoituksen runko)

JOHDANTO

Lyhyesti nykyisin käytävästä keskustelusta koskien palvelusajan lyhentämistä. Muutamia varjopuolia.

I TILANNE NYKYÄÄN

- Palvelusajan pituus varusmiehillä ja kertausharjoituksissa
- Koulutuksen päämäärä
- Koulutusajan jako
- Koulutusta nykyisin häiritsevät tekijät

II MAHDOLLISET MUUTOKSET JA NIIDEN SEURAUKSET

- Koulutuksella päästävä rutiniinomaisuuteen, ylioppiminen
- Koulutuksessa kertaaminen näyttelee huomattavaa osaa
- Kertausharjoitukset eivät ole tarkoitettuja uuden oppimiseen
- Koulusivistys kohonnut, fyysinen kunto heikentynyt
- Komennuskauden suhteellinen pituus kasvaisi palvelusaikaa lyhentämällä
- Yksi saapumiserä jäisi ilman talvikoulutusta

- Merivoimissa vastaavasti ilman laivapalvelusta
- Koulutustavoitteista olisi tinnittävä
- Valmius laskisi

YHTEENVETO

- Palvelusaikaa ei voida lyhentää edellämainituista syistä
- Silti koulutusta on mahdollista tehostaa
- Palvelusajan lyhentäminen on osa yksipuolista aseistariisuntaa

SUOMEN KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET, JOTKA VAIKUTTAVAT PUOLUSTUSPOLITIikkaAN

(Lehtikirjoituksen jäsentelyesimerkki. Kohderyhmä opettajat)

1. Jokainen opettaja on turvallisuuspolitiikan opettaja
  - viittaus Kouluhallituksen yleiskirjeeseen (10.1.1972 n:o 1855, 2397), joka kiinnittää huomiota turvallisuuspoliittisten näkökohdrien huomioonottamiseen ja painottamiseen eri oppiaineissa
  - viittaus "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelmaan" ja toteamus Suomen puolustuspolitiikkaan vaikuttavien kansainvälisten sopimusten käsittelystä siinä
  - Suomen solmimat kansainväliset sopimukset, jotka vaikuttavat puolustuspolitiikkaan
    - luottelo: Pariisin rauhansopimus
    - YYA-sopimus
    - YK:n peruskirja
    - Ahvenanmaan sopimukset
  - sopimusten sisältö tunnettava, jotta voi oikein ymmärtää noudattamamme turvallisuuspolitiikan
2. Pariisin rauhansopimus — este puolustuspolitiikkamme kehittämälle?
  - sopimuksen synty ja senhetkinen tilanne

- sotilaalliset rajoitukset (henkilöstö, kalusto)
  - "tulkinta" ja "tarkistukset" ja niiden sotilaallinen ja poliittinen merkitys
3. YYA-sopimus puolueettomuutemme tunnustus?
    - tausta ja syntyhistoria sekä myöhemmät vaiheet
    - sopimuksen ydinkohdat
    - vertaus Unkarin ja Romanian vastaaviin sopimuksiin
    - sopimuksen Suomelle asettamat velvoitteet
    - vaikutus noudattamaamme puolueettomuuspolitiikkaan
    - Neuvostoliiton tulkinta sopimuksesta, esimerkki sopimuksen tulkinnasta, Novosibirsk
  4. YK:n peruskirja: rauhan, kehityksen ja ihmisyyden julistus!
    - syntyvaiheet ja senhetkinen maailmantilanne
    - toteamus peruskirjan tunnustaneiden valtioiden määrästä
    - kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen tähtävien sopimusten kohtien esittely
    - YK:n mahdollisuudet sopimuk-

- sen toteuttamiseen, viittaus KL:oon
  - esimerkkejä: takaiskut ja menestykset
  - tulevaisuuden näkymät
5. Ahvenanmaan sopimukset — haaste maanpuolustuksellemme
    - saarien merkitys puolustuspolitiikkassamme
    - vuoden 1921 sopimukseen johtanut tilanne
    - vuoden 1921 sopimuksen esittely
    - sopimuksen vaikutus puolustuspolitiikkamme toteuttamiseen
    - vuoden 1940 sopimuksen esittely
    - sopimuksen myöhemmät vaikutukset
    - sopimuksen merkitys nyt ja tulevaisuudessa

Yhteenveto

- Suomi — maa, joka täyttää solmimansa sopimukset viimeistä piirtoa myöten ja tämän kuvan merkitys turvallisuuspolitiikkallemme
- sopimusten merkityksen arviointi maanpuolustuksen kannalta.

KIRJALLISUUTTA

HISTORIAN SUURMIEHIÄ

Kustantaja Oy Valitut Palat —
Reader's Digest Ab, 1972, 447 siv

Kirja on merkkiteos henkisesti suurista naisista ja miehistä, joiden työt kyllä tunnetaan, mutta joiden henkilökuva on tahtonut jäädä itse elävien työn varjoon. Kirjaan on mahdutettu yhteensä 59 henkilöä, joiden pelkkä luokittelukin jonkin ammatin tai toiminta-alan suhteen on perin vaikeata, koska lähes jokainen on "yksityiskohtaisen neroutensa" linjan lisäksi ollut myös muissa suhteissa mitä monipuolisin ihminen. Eräs yhteinen piirre heissä kaikissa on. He ovat aina olleet lähellä ihmistä, kuvanneet ihmistä tai luoneet suurtyönsä aloilla, jotka palvelevat koko ihmiskuntaa.

Kuvattujen 59 henkilöahmon joukkoon mahtuu 5 suomalaista: Suomen Marsalkka Mannerheim, presidentti J K Paasikivi, arkkitehdit Eliel ja Eero Saarinen — isä ja poika, jotka emigroituiivat Yhdysvaltoihin — sekä suuri säveltäjämestari Jean Sibelius. Varmaan muitakin olisi mahtunut arvostelumittapuun mukaan, mutta kirjan tila on rajallinen niin suomalaisille kuin muillekin. Kirjaa ei tiettävästi saa tässä asussa ja kokoonpanossa muunkielisenä ja sen kirjoitukset ovat joko ainutkertaisia tai otteita ja lyhennelmiä suuremmista teoksista. Meitä suomalaisia ja ennen kaikkea sotilaita pitäisi kirjan kiinnostaa kovin, sillä oman suuren valtiomiessotilaamme Suomen marsalkan lisäksi kirja kertoo Vanhan ajan sotapäälliköistä suurimmista Tšingis-khaanista ja Caesarista sekä uudemman ajan sankareista, Simon Bolivarista, Napoleonista ja Winston Churchillista unohtamatta Leniniäkään, joka olematta sotilas oli suuri valtiomies, jonka henkilökuva on lähtemättömästi kyt-

keytynyt myös Suomen itsenäisyyteen. Lukija löytää kirjasta edelleen "ensimmäisen maailmankansalaisen" Fridtjof Nansenin ja suuret keksijät da Vincin, Nobelin, Fordin, Edisonin, Franklinin, Marconin ja Ericsonin, unohtamatta Einsteinia ja Nies Bohria, joiden kaikkien ansiosta teknillinen tietämys — niin sotilaita palveleva kuin muutoinkin — on astunut aimo askeleen eteenpäin.

Kirjan monia henkilöahmoja — lueteltuja ja tässä mainitsemattomia — ei pysty nyt yksilöimään esimerkiksi miksi tuo ja tämä on kelpuutettu mukaan ja joku toinen ei. Kirjassa esitetyt ovat yleensä kaikkien tuntemia, mutta on hyvä, että heidän henkilökuvaansa on voitu jälleen kerran tuoda esiin näin erinomaisella tavalla. Kirjaa on hyvä lukea milloin vain, mutta joulun pyhien rauhallisuus tarjonnee sille parhaimmat olosuhteet.

AAS

TASAVALTAMME PRESIDENTIT

Jaakko Okker

1972 Oy Valitut Palat — Reader's
Digest Ab

Tutustuttuani Jaakko Okkerin toimittamaan "valtiomieskalenteriin" totesin kohta alkuunsa, että se on hyvä kun aika ei ole mahdollistanut presidenttiemme määrän vielä nousevan kahdeksaa suuremmaksi. Ei silti, ettemmekö olisi ansainnut ja ansaitsisi esiteltäjä kunnianarvoisia "perämiehiä" ja ettemmekö yksimielisesti lopultakin pidä heitä parhaina mahdollisina, mutta jos

heidän lukumääränsä olisi kymmenkertainen, olisi julkaistu laitos todennäköisesti matrikelin arvoinen.

Nyt meillä sensijaan on — tosin pääteoksen "Historian Suurmiehiä" — kylkiäisenä aivan harvinaisen selkeäsanaiteos Ståhlbegista Kekkoseen ja juuri sellaisena kuin me heidät haluamme. Heidän omien, teidän, meidän ja vieläpä vieraittemmekin sanoilla sanottuna.

Kirjasta löytää jokainen jonkin mielipiteistään kun tulee puhe valtiomme päämiehistä, ja se juuri tekee esityksen läheiseksi, nautittavaksi ja omakohtaiseksi.

Koko kirjanen osoittaa taitavan lehtimiehen ja toimittajan kyvykkyyttä löytää pääasiat kymmenientuhansien mielipiteiden ja kirjoitusten joukosta, koota ne sattuvasti ja kuvittaa selkeästi.

Ei opiksi, eikä ojennukseksi, vaan todella luettavaksi.

PP

ERICH MARIA REMARQUE

Rakasta, tänään, huomenna . . .

Gummerus 100 vuotta

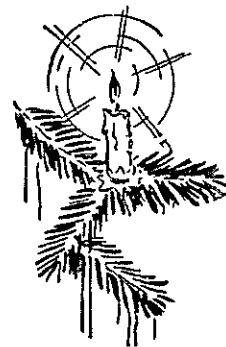
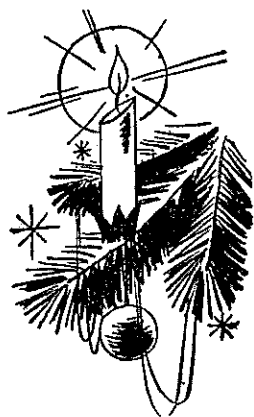
Remarque, säälimätön realisti, kiihkoton vihaaja ja voimakas sanantaitaja, on eräs sotakirjallisuuden tutuimmista nimistä, joka yhtä varmasti kuin aurinko aamulla nousee ja illalla laskee, pitää mitä lupaa.

Romaani, jonka tapahtumat alkavat itärintamalta ja kulkevat väkevinä ristiriitoina lomailevan saksalaisen sotilaan mukana raunioituvaan kotirintaman kaupunkiin, kertoo tapahtumarikkaasti toisen maailmansodan draamasta: rakkaudesta epäinhimillisyyden vastapainona, nälästä yltäkylläisyyden keskellä ja toivosta kun kaikki toivo on menetetty, ja ihmiskunta käy kohti tuhoaan.

Kaikenkokenut ja monasti luenut voi sanoa Remarqueta lainaten "ei mitään uutta" ja jäädä sitten pitkäksi ajaksi miettimään lukemaansa, sen totuudenmukaisuutta ja aitoutta.

PP

*Toivotamme Kylkiraudan lukijoille
Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

HATTULAN KUNTA
IMATRAN KAUPUNKI
KANKAANPÄÄN KAUPUNKI
KAUHAVAN KUNTA
KOTKAN KAUPUNKI
KOUVOLAN KAUPUNKI
LIPERIN KUNTA
LOVIISAN KAUPUNKI
MÄNTSÄLÄN KUNTA
NAANTALIN KAUPUNKI
PORIN KAUPUNKI
PORVOON KAUPUNKI
RAUMAN KAUPUNKI
RIIHIMÄEN KAUPUNKI
SODANKYLÄN KUNTA
UUSIKAUPUNKI

"SYYSMYRSKY" HÄMEENLINNASSA

Kapteeni Paavo Salonen

SYYSMYRSKYN MATKASSA

Astu purteen oottavaan,
ajatukseen koottavaan.
Sulje silmät, unelmoi,
merituuli kohta soi
irtoa köydet, kulkusilta,
ihanalta tuntuu ilta.
Nousee purjeet, ankkurit,
reippahina matruusit
laulaa laulun tanssien.
Käymme yli aaltojen.
Kipparimme kaiho, tunne,
kuljettaapi meitä kunne?
Kotkaan, Rioon, Honoluluun.
Vaikuta ei ikäkuluun
hula-hula eikä lei.
Tai tiedä häntä, heipä hei.

Havaijissa koittaa voidaan
kilpailus' kuin' taktikoidaan.
Viestikilpa merellinen,
jalkaväki kaaderien,
hirveätä olla mahtaa,
maamies toista takaa jahtaa.
Kotimatkan kaihonpiinat
poies huuhtoo annosviinat.
Messi-Kallen rommileili
kestävyytes ompe peili.
Matka päättyy Vanajaan
laivastomme satamaan.
Telakoida purret pitää
talvikaudeks' mieles' itää
seuraava jo merimatka
— ajatustas' toki jatka.

M.K.

Hämeenlinnan Upseerikerholla on totuttu vietämään yksi syksyn juhlista jonkun aiheen merkeissä. Lauantaina 21.10.1972 siellä tuulahteli merenhengessä.

Järjestelytoimikunta, jonka puheenjohtajana oli Kadettiipiirin puheenjohtaja Olli Tikka ja jäseninä Kadettiipiirin, Kadettiipiirin naisten ja Upseerikerhon edustajat aloitti juhlan valmistelut hyvissä ajoin jo keväällä. Monien kokousten jälkeen juhla sai nimekseen "Syysmyrsky", ja puitteet sekä ohjelma luotiin merenhenkiseksi. Pääsylipussa olleen Matti Kaikosen tekemän runon virittämänä tulijat saapuivat Upseerikerholle vihreiden ja punaisten purjehdusvalojen reunustamaa kujaa pitkin. Heti ovelta itsekullekin annettiin käteen alkutuutinki ja sai luvan astua peremmälle.

Upseerikerhoa ei ollut tuntea sisältä sillä sotilaan vaimo Riitta Kopran ideoiden mukaan ja koristelusta vastuussa olleen ryhmän johdolla ja työllä kerhon sisustus oli muutettu täysin. Olenaisina tekijöinä koristelun onnistumiseen vaikuttivat myöskin Kadettiipiirin naisten talkootyönä tekemät koristeet ja HelLas:lta saatu materiaali.

Huoneet oli koristeltu eri aiheiden mukaan ja niinpä sieltä löytyi Ahdin valtakunta, jossa suuri-kokoinen Ahti paimensi hirmuisen näköisiä kaloja, Honolulu palmupuineen, Skanssi merimiesvälineineen ja tytön kuvineen, merimieskapakka Kultainen Ankkuri, Laivan baari ja Kotkan sata-nostureineen ja kontteineen. Koristelu sai kaikkien varauksettoman tunnustuksen ja loi juhlaalle kokonaan toisenlaiset puitteet kuin kerhon normaali sisustus.

Tulijoita oli vastaanottamassa neljä iloista meripoikaa lauluineen, jotka näin virittivät juhla mielen heti alusta korkealle. Koska purjehdus-

kausi päättyi, oli Vanajan laivasto vedettävä ensimmäiseksi telakalle. Se tapahtui merimies Jussi Lähteisen johdolla, jonka kenrli K Halmevaara tämän jälkeen nimitti juhlallisesti nimityskirjalla molempain järvien eli Päijänteen ja Vanajan amiraaliksi. Samassa yhteydessä todettiin Pirkka-Hämäläisten kanssa tapahtunut yhteistyö, jonka seurauksena tässäkin juhlassa heitä oli mukana linja-autollinen.

Ohjelma, jonka speakerina toimi Paavo Salonen, jatkui meripoikien lauluilla ja G Pula-ahon alias Matti Kaikosen vierailulla. Välillä tanssittiin ja harrastettiin yhteislaulua Pekka Joukon johdolla. Kova kilpailu Lepaan salmen ylittämistä lautoilla käytiin Pirkka-Hämeen ja Hämeenlinnan 12 jäsenisten joukkueiden välillä, jossa isännät epäkohteliaasti vetivät omansa niukkaan voittoon. Kolikkotanssien jälkeen, jossa merirosvoit ryöstivät sekä rahat että tytön, ohjelma huipentui Hula-Hula-tanssiin, jossa paikallisen Paula Aarnion ohjaama hehkeä tanssiryhmä, "tanhukaderit" Aarno Lyly, Martti Salmela, Martti Siitonen, Heikki Kinnunen, Esa Roiha ja Jussi Larkka, taitavasti maskeerattuna ja puettuna toi taiteellisesti ja rytmikkäästi tanssien tervehdyksen kaukaa Havajilta.

Ilta jatkui tanssin ja laulun merkeissä, mutta välillä kuitenkin pelattiin onnenpyörärulettia ja ostettiin arpoja vaihtelevalla menestyksellä.

Ilta kokonaisuudessaan muodostui onnistuneeksi mitä osoitti sekin, että lähes 250 vierasta kaikista ikäluokista viihtyi hyvin loppuun asti. Syysmyrsky todisti jälleen, että jäsenistössä löytyy ideoita ja epätsekästä talkoohenkeä, joilla tällaiset juhlat saadaan vietyä läpi. Vuoden päästä palataan jälleen asiaan.

3. painos tulossa!

He kävivät kovaa
sotaansa kaukana vihollisen
selustassa —
täällä Suomessa! Eräs
heistä oli Röntty, suomalainen.
Mikä hänet sai taistelemaan
entistä kotimaataan vastaan?
Mitä hänelle sodan jälkeen
tapahtui?

desanttina suomessa

Uskomaton,
jännittävä ja
tosi tarina.

240 s., ovh 15/19 mk

GUMMERUS 100 VUOTTA

1. PALKINTO HISTORIALLISEN ROMAANIN KILPAILUSSA

Miekkata nsä

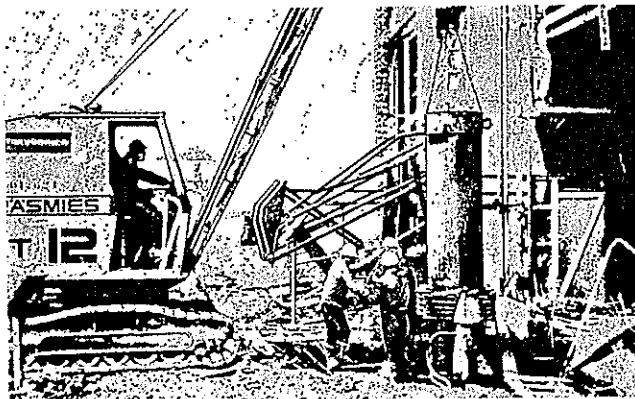
Olavi Henriksson

Romaani tapahtuu
18. vuosisadan
Ruotsi-Suomessa,
vuoroin Tukholman
loisteliaassa
hovissa, vuoroin
Suomen vaatimat-
tomissa oloissa.
Yhtenä päähenki-
lönä suomalainen
Arvid Horn, jonka
realistinen idän-
politiikka enteili
mielenkiintoisella
tavalla nykyistä
aikaa.

290 sivua, ovh
17/22 mk

GUMMERUS 100 VUOTTA

**Luotettavaa
rakentamista
yli 30 vuotta**

Alaamme kuuluvat: tiet, kadut ja rautatiet, sillat, satamat ja kanavat; voima- ja teollisuuslaitosten rakennus-
teknilliset työt; kunnallisteknilliset työt, ruoppaukset ja
perkaukset; maankaivu- ja maansiirtotyöt; louhinta- ja
murskaustyöt; paalutukset yms. sekä tiili-
ja tiiliputkiteollisuus.

Suurien työkokonaisuuksien teettäminen monipuolisiin
rakennustöihin perehtyneellä urakoitsijalla on usein
edullisin ratkaisu. Tämä vaatii luonnollisesti paljon työn
suorittajalta. Monipuolisuuden lisäksi vahvaa
taloudellista asemaa — kykyä kantaa niitä riskejä, joita
urakoinnissa miltei aina esiintyy. Yhtiömme täyttää
vaatimukset tässäkin suhteessa. Osakepääomamme on
10,8 milj. mk, koko oma pääoma 12,6 milj. mk. Osake-
pääomasta pankit ja vakuutuslaitokset omistavat 53 %,
kunnat ja valtio 28 % sekä kauppa, teollisuus, järjestöt ja
yksityiset 19 %. Vakavaraisuus merkitsee
varmuutta ja luotettavuutta.

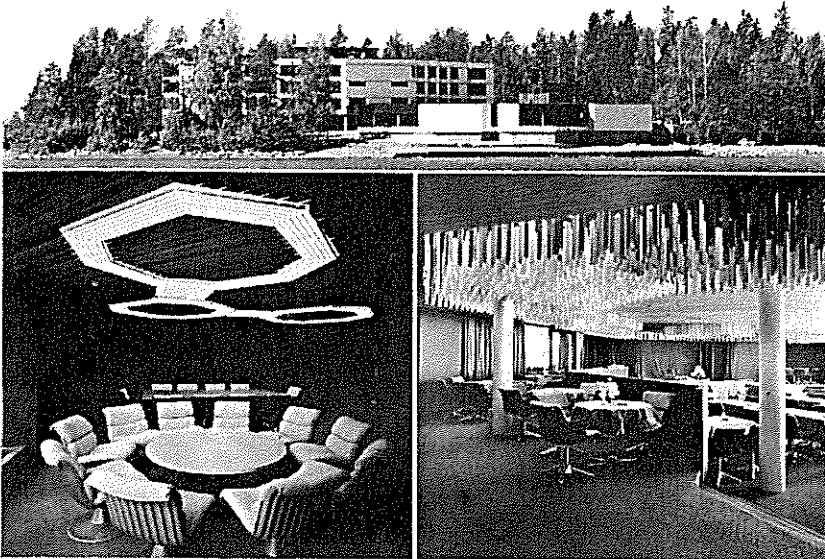
Kun on rakentamisesta kysymys, kokemuksemme ja
asiantuntemuksemme ovat sitoumuksetta käytettävissänne.
Olemme valmiit neuvottelemaan ja tarjoamaan
palveluksiamme sekä antamaan yksityiskohtaisia tietoja
yhtiömme urakointitoiminnasta.

PERUSYHTYMÄ OY

Yrjönkatu 2, 00120 Helsinki 12, puh. 90-13600

TERVEISIÄ VAASASTA

Vaasa on meren helmi. Vaikka maaliskuussa käykin talven viimat, on siellä takuulla lämmintä ja kodikasta. Tule katsomaan ja kokemaan. Kuvat Martti I Jaatinen. Hotelli Rantasipi.

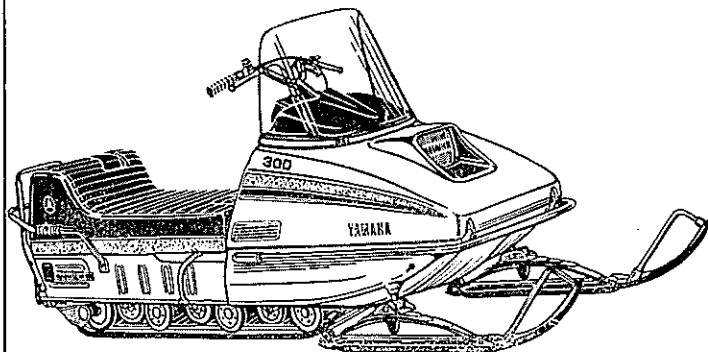
Vaasan Kadettiipiiri on aloittanut vuosikokousvalmistelut jo 28. syyskuuta. Se osoittaa, että heillä on todella vakaa tarkoitus ottaa vieraansa vastaan ja osoittaa myös lujaa maanpuolustustahtoa kuten "Vaasalaisille" sopii.

Kadettikunnan hallitus on vahvistanut vuosikokouksen pidettäväksi kaksipäiväisenä tapahtumana Vaasassa maaliskuun 17. ja 18. päivinä 1973.

Ensimmäisenä päivänä (17.) on suunniteltu pidettäväksi valtuuskunnan-, neuvottelu- ja varsinainen vuosikokous sekä illalla suuret kadettitanssiaiset. Toisena päivänä (18.) suoritetaan kunnianosoitukset, ja pidetään juhlakokous Vaasan kaupungintalolla.

Ohjelma pyritään saamaan myös rouville monipuoliseksi ja koko tapahtuma sellaiseksi, että jo nyt kannattaa ryhtyä suunnittelemaan viikonlopun viettoa perheittäin ja kadettikursseittain Vaasassa. Siellä — Rantasipissä Vaskiluodossa — tavataan!

YAMAHA MOOTTORIKELKAT

SL 300 C

- 15" telamatto
- 1 sylinteri
- 20 hv

SW 440

- 18" telamatto
- 2 sylinteriä
- 30 hv

Maahantuoja:

OY ARWIDSON & CO AB

Postilokero 399
Puhelin 645 811
Näyttely: Annankatu 19

— 00101 Helsinki 10
— Telex 12-1285

OY ACCUMULATOR AB
PAKKASAKKU-tehdas
 01510 Vantaa
OY FENNIA TRADING AB
 Helsinki
FINNISH-CONTRACTORS Ltd OY
 Helsinki
FINTEL Ky
 Helsinki
FORSSAN KIRJAPAINO
 Forssa
HAAPANIEMEN SAHA — E. SARASTE
 Viitasaari
OY HELSINGIN LEIMASINTEHDAS
 Helsinki
HELSINGIN VARTIOTURVA OY
 Bulevardi 5 A
 00120 Helsinki 12, puh. 605 988
HÄMEENLINNAN NAHKATEHDAS OY
 Hämeenlinna
INARIN RIISTA OY
 Inari — Puh. 15
INSINOORIJÄRJESTÖJEN
KOULUTUSKESKUS
 Helsinki
KARJAKUNTA
 Helsinki
KATAJANOKAN KASINO
 Laivastokatu 1
 00160 Helsinki 16
KESKI-SUOMEN NEULE
 Multia
KARHUMUOVI OY
 Pori
KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ
KALERVO
 Helsinki
RAKENNUSINSINOORITOIMISTO
MATTI KONTIO
 Tampere
KÄYTTÖAUTO OY
 Limingantulli — Oulu
LAATTAKESKUS OY
 Helsinki
HERKKUKAUPPA JA LEIPOMO
LAKKAPÄÄ
 Ylitornio
LAPIN KANSA
 Rovaniemi
LIIKETÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO
 Helsinki
MAANPUOLUSTUKSEN TUKI ry
 P.Hesperiankatu 15 A 4
 00260 Helsinki 26
MAASEUDUN KONE OY
 Rintakangas
 — Junkkari-tuotteet —

MAINOS-MALINEN OY
 Turku
MITRAS OY
 Helsinki
OY MERIKIITO AB
 Helsinki
MUSTAN HÄRÄN GRILLI
 Helsinki
NISSILÄ & SOINI OY
 Helsinki
OSUUSTEURASTAMOT
HOTELLI OULUN HOSPIZ
 Asemakatu 31 — Oulu
OULUN SÄÄSTOPANKKI
 Oulu
PAPERINKERÄYS OY
 Helsinki
POHJOLAN AUTO
 Rovaniemi
OY M RAUANHEIMO AB
 Kokkola
SALORA OY
 Salo
OY SKF AB
 Helsinki
SODANKYLÄN APTEEKKI
 Sodankylä
SUOMEN PALLOLIITTO
 Helsinki
SUOMEN RAKENNUSTEOLLISUUS-
LIITTO r.y.
 Helsinki
SUOMEN SELLULOOSAYHDISTYS
 Helsinki
J V SUOMINEN OY
 Nakkila
SÄHKÖHILTI OY
 Karjaa
KESKINÄINEN YHTIÖ
TEOLLISUUSVAKUUTUS
 Helsinki
TURO OY
 Kuopio
TURUN SATAMA
 Turku
VAASAN ROMUKAUPPA
 Vaasa
OY VALOJOHTO AB
 Kerava, puh. 246 975
WETTERI OY
 Oulu—Kuusamo
OY WUORIO & CO AB
 Unioninkatu 30 Hki 10

PÄÄSIHTEERIN PALSTA

NYT SYKSYMMÄLLÄ

"On hanget korkeat nietokset, vaan..." Niinpä niin, joulua todella lähestymme, mutta eipä täällä etelärannikolla hankia ole. Syksympi on vain kuin syyskuussa ja märempää! Muuten menee oikein hyvin ja siitä kiitos teille kaikille:

Erityisesti Hämeenlinnalaisille, jotka järjestivät tosi jytä myrskyt ja hyvällä menestyksellä tähän tapaan.

Astu purteen oottavaan ajatuksiin koottavaan. Sulje silmät, unelmoi, merituuli kohta soi irtoa köydet, kulkusilta ihanalta tuntuu ilta...

Niin se on kun osaa. Hyvää jatkoa vain.

Myös Tampereen, ei kun Pirka-Hämeen kadettiin naistoi-
mikunnalle, joka viettäessään toimintansa 20-vuotisjuhlaa 27. 10. 1972 ansaitsi sylintäydeltä ruusuja.

Helsingin piiri keskusteli komentajien kanssa Kadettikunnan merkityksestä 16. 11. 1972, ja opiskelevan nuorison kanssa Hämmäläisten talolla 29. 11. 1972.

Eikä siinä vielä kaikki, vaan partiinpa jalalla koriasti Itsenäisyyspäivän iltana Katajanokan Kasinolla.

Hämikselle ja Skatalle olivat kaikki helsinkiläiset tervetulleita.

Valtuuskunta otti monimiehisesti kantaa Keski-Suomen piirin järjestämässä kokouksessa 18. 11. 1972 paneutuen todella päivän- ja ajankohtaisiin kysymyksiin kuten:

- △ Mitkä ovat valtuuskunnan jäsenten tehtävät?
- △ Miten kadettiin on organisoitu ja miten se toimii sekä mitä uusia muotoja voidaan käyttää?
- △ Millaisia ovat maanpuolus-

tusaatteellisen toiminnan tavat?

△ Mitä kadettikunnan toimisto tekee?

△ Tulisiko Kadettikunnan ottaa kantaa yhteiskuntakoh-
tisiin kysymyksiin?

Jotta ainakin asialla on oltu ja luulenpa, että perästä kuuluu. Kiitos Tikkakoskelaisille.

Hallitus taas oli laiskanlaksyillä eli iltakoulussa 28. 11. 1972 Santahaminassa Kadettikoululla. Jok'ikinen jaosto painiskeli todenteolla saamiensa läksyjen kanssa ja tuloksena voidaan pitää ja hyvänä sellaisena Turkulaispojan toteamusta "pakka selkkimää". Toivotaan, että tässäkin pitää myös sananlasku paikkansa ja työ tekijöitä kiittää.

Juhtui mieleen.

Isä nuhteli poikaansa ja sanoi, ettei se enää sovi isolle miehelle käyttää murretta ja sanoa 'kummottis, ja simmottis'.

Poika kuunteli silmät vesissä ja kysyi: "Mimmottis mä sitt' sanon?"

Eikä suotta. Varsin usein tekee mieli kysyä, kun ei ole tullut ymmärretyksi, että mimmottis sitä sitten pitäisi sanoa. Se kun on taito sekin. Siksi ehdotan, että Te Hyvät Veljet auttaisitte ja sanelisitte tälle meidän omalle AVII-sille asioita, jotka painavat sydäntänne tai muuten olisivat mukavia muidenkin kuulla — lyhyen nasevasti kuin kp:n sarjat tai vaikka pitkään papattaen kuin kk konsanaan.

Kysellen kylän löytää

On lähetetty ja saatu postia. Jokaiselle purjehti marraskuussa myös lomake, jossa kyseltiin kuulumisia, tahtoa, tietoa ja taitoa. Toivon, että jokainen vastaisi myös siihen. Ellei muuten, niin ainakin MATRIKKELITILAUKSELLE.

Jaa, että mikä juju kyselyyn kytkeytyy? No, postimaksun saa kyllä maksaa vastaajakin. —tos.

Lommo

Emme kuitenkaan muodosta poikkeusta kansana kansakuntain joukossa. Ei — vaan olemme kovinkin samanlaisia. Ja jos tarkkaan erittelemme tapahtumain kulun, toteamme elävämme puolueettomuuden aikaa vaikka emme olekaan huomanneet tehdä siitä erisnimeä isolla alkukirjaimella. Meillä lienee kuitenkin syytä muistuttaa toisiamme tästä asiasta ja erityisesti lähellä itsenäisyyspäivää.

Mollo

Se on vihdoinkin, vihdoinkin...

Vaikka eipä nuolaista, mutta totta se on esite Kadettikunnasta on todella tekeillä.

"Kommunikaatiossa on siis käännetty lehteä. Sen tietää kohta Kadettikuntakin."

Se on sitten vuosi.

Tänään minulla on ilo todeta, että saan nyt toisen kerran toivottaa TEILLE, HYVÄT KADETTIVELJET JA SISARET, Kadettikunnan toimiston ja omasta puolestani RAUHALLISTA ja HYVÄÄ JOULUA. Pyydän kiittää TEITÄ kaikkia siitä luottamuksesta, jota olette meille osoittaneet. Aivan erityisesti ovat mieltämme lämmittäneet ne monet rohkaisevat kirjeet ja puhelinsoitot, joita lisääntyvästi olemme saaneet.

ONNELLINEN UUSI VUOSI tuokoon kaikille Kadettikunnan jäsenille, jokaiselle suomalaiselle ja koko ihmiskunnalle ymmärtämystä ja rohkeutta ylläpitää ja rakentaa rauhaa ja turvallisuutta.

tervehtien

-sihteeri

Kiittäen hyvästä yhteistyöstä
kuluneena vuonna
toivotamme asiakkaillemme
HYVÄÄ JOULUA ja
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

TKL:n KOTELOPAJA

Elimäenkatu 19
00510 Helsinki 51

TOTO tuottaa
pelaa-jännää-voita

Santahaminan Valinta

HELSINKI Santahamina
Puh. 686 334

Santahaminan Baari

HELSINKI Santahamina
Puh. 686 336

Tervetuloa edelleenkin asioimaan meille!

WHITE LADY

Mannerheimintie 93 Hki 27
Hovimest. puh. 41 35 62

OIKEA SUUNTA

Kun etsitte sopivia tuotteita suurkulutukseen,
on oikea suunta Suomen Henkel.

TOIMITAMME:
LIIMOJA
PESUAINETIA
PUHDISTUSAINETIA
RASVANPOISTOAINETIA
YM.

PYYTÄKÄÄ ESITTELYÄ

Suomen Henkel

Kutomontie 16 A, 00380 Helsinki 38,
Puh. 90 - 558 595

PÄIVÄN TERA VAT TILATTUNA
VAIN 17 PENNIA

LIITTO

Pohjois-Pohjanmaan nopein uutislehti

TAMPEREELLA

33 540 TAMPERE 54

"Malmit ovat kiven alla . . ."

Lähetä malmikivestäsi näyte meille. Tar-
kastamme löytösi ja vastaamme kirjeelli-
sesti. Maksamme palkkioita hyvistä näyt-
teistä.

MALMIKAIIVOS OY

73670 Luikonlahti

KADETTIPALSTA

MUISTOJA POHJOISMAISILTA MERIKADETTIPÄIVILTÄ

MERIKADETTIN MIETTEITÄ

Kadetti I Haapalinna

Pohjoismaiset merikadettipäivät, joita vuorovuosina eri pohjoismaissa pidetään, olivat tänä vuonna Etelä-Norjassa Kristiansand-nimisessä kaupungissa elokuun alussa. Kaupunki on verraten pieni, joten useampi sata merisotilasta erottui selvästi katukuvasta. Näiden joukosta erityisesti suomalaiset lyhyen tukkansa ja siistien asujensa takia. Tästä erityisesti mainitsivat paikkakuntalaiset suomalaisten matkanjohtajalle kommodori Heleniukselle. Suomea edusti näillä kadettipäivillä koululaiva Matti Kurki ja sen mukana hie-man yli puolitoistasataa suomalaista. Päivien ohjelmaan varsinaisesti osallistui-ivat merikadetit, ja koska meitä on vain kahdeksan, oli vahvistuksena Rt-kadetit ja merivoimien ru-oppilaita. Matkalle mukaan oli nimittäin päässyt meneillään ollut ru-kurssi kokonaisuudessaan.

Pohjoismaiset merikadettipäivät, joiden tarkoituksena on pohjoismaisen yhteishengen ja toveruuden ylläpito ja kehittäminen, ovat lähinnä urheilukilpailut. Muutakin ohjelmaa tosin on ja vapaa-aikaakin sen verran, että ehtii luoda edes jonkinlaisia suhteita ulkolaisiin kollegoihin.

Urheilussa koetellaan paremmuutta käsipallossa, uinnissa, soudussa ja ammunnassa sekä muutamissa yleisurheilulajeissa. Kaikista näistä laske-taan yhteispisteet ja näin saadaan selville kuka kukin on. Tämä kyllä jo muutenkin on selvillä, sillä jo monen vuoden ajan on tilanne ollut se, että Norja ja Ruotsi ovat otelleet voitosta Norjan yleensä saavuttaessa sen. Suomi on ollut kovana kolmosena, ja Tanska on jäänyt suosiolla neljänneksi. Ainahan on kuitenkin mukava kilpailla, vaikka tuloksen saattaisikin ennalta arvata.

Tänä vuonna oli suomalaismenestys huipussaan 100 metrin juoksussa, ammunnassa ja kuulantönnössä. Isot pojatkin eli upseerit, jotka ovat ylittäneet 35 vuotta menestyivät, sillä Suomi voitti isojen poikien 4x25 m viesti-uinnin jo kolman-nen kerran peräkkäin.

Vaikka päivät ovatkin lähinnä urheilukilpailut, tapahtuu paljon muutakin. Viralliseen ohjelmaan

kuuluvista tapahtumista varmaankin miellyttävimpiä ovat päivittäiset kadettilounaat. Näitä kadettilounaita pidetään eri laivoilla ja niille on kadetit vaihdettu siten, että joka maasta on muutamia mukana joka laivalla. Näitä lounaita varten panevat kokit parastaan tietäen joutuvansa ankaran arvostelun kohteeksi. Kilpailua paremmuudesta käydään nimittäin myös tällä alalla, kun kerran tilaisuus siihen on. Tänä vuonna havaittiin tanskalaisten lounaat kaikin puolin parhaiksi sekä tarjoilultaan, että hengeltään. Lounaat saattavat venyä joskus hyvinkin pitkiksi, sillä yleensä varsinaisen ruokailun päätyttyä siirrytään nauttimaan kahvista ja tarinoimaan kaikenlaista. Saataapa sattua — ja on sattunutkin — että joku jopa myöhästyy iltapäivän urheilukilpailuista. Mutta se ei ole niinkään vaarallista, tarkoitushan on yhteydenpito pohjoismaiden kadettien välillä ja heidän kanssaan tarinointihan on sitä parhaimmillaan.

Ohjelmaan kuuluu myös illallistanssiaiset, jotka kaupunki yleensä järjestää. Näissä tanssiaisissa on sitten ujoimmallakin kadettipojalla mahdollisuus tutustua paikkakunnan tyttölapsiin, sillä jokaiselle on tietenkin varattu tanssiaisdaami. Tuskin niin ujoa kadettia tosin löytyy, ettei tyttäriä muuten löytäisi, mutta ainahan on helpompaa kun joku valmiiksi järjestää. Kävipä tässä niinkin hyvin että kadetti löysi noista tanssiaisista itselleen tyttöystävän koko päivien ajaksi.

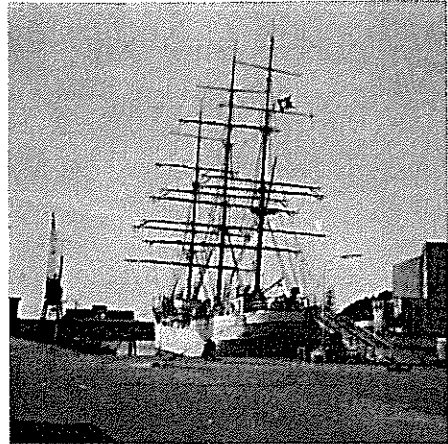
Sunnuntaina aamupäivällä on jumalanpalvelus, jonne kaikki marssivat juhllisessa kirkkoparatiissa lippuineen. Tänäkin kesänä olivat kadunvierustat uteliaita norjalaisia mustanaan kun marsimme pitkin pääkatua torvisoitokunnan puhal-lisessa reippaita marssejaan. Sunnuntaina ei siten muuta ohjelmaa olekaan ja iltapäivä ja ilta samoin kuin vapaa-aika muinakin päivinä viete-tään vierailen eri laivoilla ja paikkakunnan huvittelupaikoissa.

Vaikka Matti Kurjella ei kadeteilla varsinaista oleskelutilaa eli messiä olekaan ovat monet, var-

sinkin norjalaiset, kovin innostuneita vierailemaan siellä. Tämä arvatenkin johtunee saunasta, jollaista tuskin heidän omilla laivoillaan on. Näiden saunoittelujen jälkeen sitten messin puutteessa istuskellaan kadettien asuutilassa eli skanssissa ja nautiskellaan saunan suomasta puhtaudesta ja saunakaljasta. Kun ilta näin on vierähtänyt mukavaan alkuun menneitä muistellen ja "raakoja merimiesjuttuja" kertoillen, on jokainen valmis lähtemään tutustumaan paikalliseen yöelämään ja jatkamaan iltaa jossain vähemmän sotilaallisessa paikassa. Tosin koko Kristiansandin kaupungista oli vaikea löytää paikkaa, missä ei ainakin puolet ollut merisotilaita. Kaikki kuitenkin yleensä jonkun paikan löysivät, jossa olonsa saattoi tuntea mukavaksi.

Meillä suomalaisilla on se etu että jokainen pääsee kadettiaikanaan mukaan kaksille kadettipäiville. Ensimmäinen kerta kuuluu yleensä siihen, että etsitään ystäviä ja tutustutaan päivien luonteeseen. Toisena kesänä onkin sitten entistä mukavampaa tulla ja tavata ne samat naamat, jotka tosiaankaan eivät ole muuttuneet sitten tipaakaan. Toisella kerralla tavallaan jatketaan siitä mihin edellisenä kesänä jäätiin, aivan kuin poissa olisi oltu vain hetkinen. Aina ei puutu kadettien touhuista pieni pila ja koiruuskaan, mutta ne tehdään huumorin pilke silmäkulmassa ja vuoroin vieraissa periaatteen vallitessa ja lähes kaikilla on yhtä hauskaa.

Kaikki kuitenkin loppuu aikanaan ja poislähdön koittaessa oli laiturei huiskuttavia ihmisiä täynnä. Köysien irrottua laiturista nousivat "hyvää matkaa, kiitämme yhteistyöstä"-viestit alusten mastoihin ja jäätiin odottamaan ensi kesää ja Kotkan meripäiviä. Ensi vuonna nimittäin ovat kadettipäivät täällä Suomessa Kotkan meripäivien yhteydessä.

Kristiansandilaisten ylpeys "Sörlandet." Osallistui viime kesänä mm. vanhojen alusten purjehduskilpailuun.

Kokojyvärukiinen ruokaleipä on Maukas.

terveellistä
hyvää

VAASAN
LEIPÄÄ

Kadetti Heikki Vala

Suoraan kesälomalta viimeisenä päivänä heinäkuuta kurssinjohtajamme ja me viisi astuimme Y-veneeseen Santahaminassa. Kohta olimme MATTI KURJEN kannella, matkalla Pohjoismaisille Merikadettipäiville Kristiansandiin Norjassa. Olimme saaneet kunnian tulla luetuksi enemmän meri- kuin maamiehiksi, mikä sopiikin meille, joilla toinen jalka on meressä ja toinen maalla.

Matti Kurjella saimme tuta, millainen on sotalaivan ruori tuulisella merellä. Tutustuttiin radio-, syvyyskuuntelu-, viestitys-, tulenjohtoymlaitteisiin. Ja opittiin taas kerran tuntemaan yön pimeydessä rannattomalla merellä miten pieni ihminen onkaan.

Saavutimme vuorokauden matkan jälkeen Hoburgin-niemen. Tuo Gotlannin eteläisin kärki on peloittava tasa kaikille ensikertalaisille, jotka sotalaivalla Itämeren matkustavat. Silloin nousee vanha Hoburgin ukko merestä vaimoineen ja orjapiiskureineen. He testaavat jokaisen ensikertalaisen maku- ja hajuaistin sekä sisusten sietokyvyn ennen kuin ottavat alamaisekseen. Se on Itämeren kaste. Ja vanhoilla purjehtiijoilla oli hauskaa.

Matkalla pysähdyimme Kööpenhaminassa tankkaamassa. Maihin emme tietenkään päässeet. Kurssinjohtaja perämiehenä ja "me luotokuoriaiset" (uusi ystävällinen lisänimi kadettiveljiltä) airoissa, suoritimme soutilua satama-altaassa ja nautimme Tanskan pääkaupungista.

Mahanpohjassa tuntuvassa allokossa 4. 8. aamulla lähestyimme määränpäättämme. Takanamme tuli komeassa muodostelmassa viisi ruotsalaista miinanraivaajaa. Tanskalainen miinalaskija Fyen kuohusi sivullamme vanavedessään kaksi s-venetorjunta-alusta. Norjalaisten Haakon VII oli jo satamassa. Ammuimme kunnialaukaukset ja liput tuulella poksahdelleen kiinnityimme laituriin. Alkumuodollisuuksien jälkeen päästiin haarukoiksi viralliseen ohjelmaan: Kadettilounaat eri maiden aluksilla. Me muutamat saimme tutustua tässä yhteydessä upeaan Fyeniin.

Muutaman lepotunnin jälkeen kaikki upseerit ja kadetit, paitsi vahtineljännes, siirtyivät kaupungin järjestämään iltajuhlaan. Hauskalla numerolappumenetelmällä valittiin daamit ja löytyihän se numeropuolikaskin, vaikka tuskanhiki tulikin, kun ei toista kahtakymmentäviittä aluksi kuulunutkaan. Lämpimät tervetuliaissanat hukkuivat kai alkumaljan kuohuihin vai liekö ollut kielitaidon puutetta. Ilta vietettiin rattoisasti seurustelun, tanssien ja sotilaan mielipuheen, syöden. To-della loistava ilta ja illallinen. Pikkutunneilla uinuttiin jo KURJEN keulamessissä.

Toinen vierailupäivä alkoi jo kilpailuin. Pelattiin käsi- ja jalkapalloa. Soutukilpa hävittiin norjalaisille neljännesveneemitalla. Onneksi upseerien nimekäs viestiuintijoukkue voitti vastavat muut. Ne, jotka eivät kilpailleet sinä päivänä, harjoittelivat seuraavien päivien varalle. Sillä kaikki joskus mukanaolleet tietävät, että kadettipäivät ovat urheilupäivät ensisijassa!

Ulkopuolella pistelaskukilpailun pidettiin Fyeniin kello 17.00 COCTAILKUTSUT. Iso miinalaskija oli jättänyt miinansa välille ja kattanut vapautuneen tilan oivalliseksi kutsupaikaksi. Tilaa oli kylliksi ja janoiset ja pikkusuupalojen ystävät eivät pettyneet. Ne, jotka eivät päässeet Fyeniin, edustivat sitten vuorostaan maattamme illalla Suomen konsulin luona. Meidät oli nimittäin alunperin jaettu ryhmiin, joista kukin vuorollaan osallistui eri tilaisuuteen.

Edellisenä päivänä alkanut sade jatkui kolman-

Lahjashekki

Säästöpankkien Keskuspankista.

Erilainen liikepankki
Aleksin ja Mikon kulmassa

tenakin vierailupäivänä, joka oli sunnuntai. Vanhan sotilastavan mukaan jokaisen osallistuvan maan edustajat marssivat kaupungin läpi kirkkoon juhlahumalanpalvelukseen. Me suomalaiset saimme kiitosta hyvästä marssistamme. Jo aiemmin oli siisteihin hiuksiimme kiinnitetty huomiota. Norjalaisista oli varmaankin outoa, kun ase-pukua ei kannattanutkaan hippi, vaan selvästi erottuva maskuliini.

Sunnuntaina ei suoritettu lainkaan urheilukilpailuja. Sinä vapaana, joka oli virallisten tilaisuuksien välillä kutsuimme ulkolaisia ystäviämme laivallamme ja teimme vastavierailuja heidän aluksilleen. Erikoisesti Fyen oli suosittu kohde, liekö johtunut sen oivallisesta baarista. Fyenin tunnelmista olikin helppo siirtyä klo 17.00 MATTI KURJEN kutsuille. Karu laivamme ei tarjonnut varmaankaan niitä ulkonaisia puitteita mitä tanskalaisalus, mutta sen "fiilinki" oli niin sydämeilinen, että isännät voivat olla tyytyväisiä järjestelyihinsä. Pisimmälle viihtyneet vieraat vietin lopuksi saunaan, ja hyvin tuntuivat löylyt maittavan.

Aikamoisen määrän kutsuja kestänyt kadettiosasto joutui vielä sinä iltana Ruotsin konsulin kutsuille. Ei se väsymys muuten tuntunut, mutta kun aina piti yrittää puhua vierasta kieltä!

Viimeinen vierailupäivä oli varsinainen urheilupäivä. Muuten aika huonosti valittu päivä, mieluummin joku alkupuolen päivästä, sillä maanan-

taina tuli vettä taivaan täydeltä. Kelistä huolimatta riitti kaikille innokasta urheilumieltä. Jal-kapallossa olimme viimeistä edelliset ja käsipallossa aivan viimeiset. Yleisurheilukilpailut olivat unohtumaton elämys kuran ja veden keskellä. Poikkeuksena suomalaiselle urheilulle voitimme 100 metrin juoksun, kuulassakin oli kulta lähellä, tuli toki toinen sija. Kahmimme sen verran pisteitä, että tanskalaiset pysyivät takanamme. Vielä jatkuivat voitot, sillä ammuntakin oli meidän lajimme.

Kadettipäivien päättäjäiset oli tarkoitus pitää urheilukentällä, mutta sateen vuoksi ne siirrettiin kentän pukuhuoneeseen. No se ei tahtia haitannut, vaan kävihän se kannujen jako päiten sielläkin. Hienoja tina-astioita isännät kilpailijoille antoivatkin. Vielä jaettiin kaikille osallistujille muistoksi mitalli. Päivät olivat virallisesti päättyneet.

Seuraavana aamuna irtosi Kurki laiturista ja höyrysi Ranskaan. Me rannikkopuolustajat jäimme laukkuinemme laiturille katsellen sen menoa. Raahauduimme rautatieasemalle ja Oslon junaan. Puolen päivän aikaan olimme jo Norjan pääkaupungissa. Vietimme iltapäivän Vigelandin puistossa ja illalla köröttelimme jo junassa Tukholmaan. Tukholman asemalta suoraan laivalle ja illalla olimme Turussa. Rengasmatka Helsinki—Kööpenhamina—Oslo—Tukholma oli ohi, olimme taas niin hyvässä härmässä.

Meistä on Teille hyötyä

Ja Teistä meille. Siinä se on asiakkaan ja pankin välisen suhteen koko merkitys. Yhdessä me pystymme paljon sellaiseen, mihin kumpikaan ei pystyisi yksin. Tulkaa meille, niin solmitaan pankkisuhde!

YHDYSPANKKI
luottamuspankki

Sepeleenlasku Suomen Marsalkan haudalle.

3. rannikkotykistökadettikurssi 40-vuotias

3. rannikkotykistökadettikurssi vietti kurssinsa päättymisen 40-vuotispäivää viime lokakuun 20. päivänä. Kurssin suorittaneista 12 kadetista on vielä elossa 10 ja heistä kahdeksalla oli tilaisuus osallistua juhlapäivän viettoon.

Kokoontuminen suoritettiin päivällä Suomen Marsalkan haudalla. Sepelettä laskiessaan kurssin kadettiväpeli Olavi Pöyry esitti samalla muistosat kadettiveljien Toivo Heinosen ja Esko Tulikouran muistolle.

Seuraavana oli ohjelmassa tutustuminen Rannikkotykistökouluun Santahaminassa. Uusi aselajikoulu teki erittäin asiallisen vaikutuksen ja osoitti vanhoille, Katajanokalla koulunsa käyneille kadeteille, että koulutusvälineistössä ja keskitetyssä järjestelyssä on menty eteenpäin valtava harppaus omaan kadettiaikaansa verrattuna. Erittäin miellyttäväksi muodostui keskustelutilaisuus reserviupseerikurssien edustajien kanssa.

10. merikadettikurssi 35-vuotias

10. merikadettikurssi kokoontui kurssin päättymisen 35-vuotispäivänä 16.9.1972 Helsingissä. Päivä alkoi sepeleen laskuilla Hietaniemen sankarihautoilla. Retki Suomenlinnaan ja tutustuminen nykyiseen Merisotakouluun koulun johtajan opastuksella palautti mieliin vanhat kurssiajat ja muistot. Samalla saimme todeta sen huomattavan kehityksen, joka kuluneen 35 vuoden aikana on tapahtunut puolustushaaramme koulutuksessa. Retken päätteeksi kaaderiveljemme Jope Pirhonen oli järjestänyt tutustumisen Kruunuvuoren selälle ankkuroituun uuteen tykkivene Turunmaahan. Kunnioituksella ja hämmästellessä seurassimme laivan päällikön ja hänen alaistensa esityksiä heidän selostaessaan nykyaikaisen sotalaivan hienouksia. Kaikki näytti olevan muuttunut oman kadettiläivämme Turunmaan ajoista.

Vuosipäivä päättyi iltajuhlaan vanhan Seurahuoneen viihtyisissä tiloissa. Ruoka maistui ja juttu luisti, mutta laulu ei enää kajahdellut kuten ennen. Olisiko syynä ollut kaaderiveli Esko Laakso-
sen Lapin matkasta johtunut poissaolo.

Kokoonnumme jälleen viiden vuoden kuluttua.

28. kadettikurssi 25-vuotias

28. kadettikurssi nimitettiin Puolustuslaitoksen vakinaisiin upseerin virkoihin 20.12.1947. Kurssi vietti 25-vuotisjuhliansa marraskuun 10.—11. päivinä Helsingissä. Juhlaa kunnioitti läsnäolollaan kenraalimajuri Yrjö V a l k a m a, joka oli Kadettikoulun johtajana kurssin opiskellessa siellä. Puhussaan kurssille Hotelli Marskin illallisilla totesi kenraali Valkama mm: "Tultuani Kadettikouluun ja nähtyäni teidät ensimmäisen sodanjälkeisen kadettikurssin kadetit ilahduin, koska epäluuloni siitä millaista ainesta olisitte, osoittautuivat turhiksi. Näin teistä, että olitte ottaneet todella tavoitteeksenne valmistua vakinaisen väen upseereiksi, vaikkakin olosuhteet karsivatkin joukkoanne sittemmin. Tämän havainnon jälkeen kohdistinkin arvostelun itseeni ja apulaisiini ja päätin, että yhdessä kyllä voimme näistä nuorista miehistä kouluttaa kasvattajat niille sadoille ja tuhansille varusmiehille, jotka vast' edes tulisivat koulutettaviksi. Kun näen teidät tänään 25 vuoden jälkeen palveltuanne maatanne ja kansaanne, olen iloinen teistä, joiden tulevaisuus silloin näytti vaikealta. Teistä on tullut katkeamaton osa kadettiupseereita, joiden tehtävänä yhä on vastata maanpuoluksesta yhdessä maamme poliittisen ja valtiollisen johdon kanssa."

Merkkipäiviä 1973

Kadettikurssit

50 VUOTTA		25 VUOTTA	
4. kurssin päättymisestä	16. 5. 1973	20. me-kurssin päättymisestä	30. 6. 1973
		29. kurssin päättymisestä	18. 12. 1973
45 VUOTTA		20 VUOTTA	
9. kurssin päättymisestä	16. 5. 1973	37. kurssin päättymisestä	4. 6. 1973
4. me-kurssin päättymisestä	6. 12. 1973	25. me-kurssin päättymisestä	19. 9. 1973
40 VUOTTA		15 VUOTTA	
15. kurssin päättymisestä	16. 5. 1973	43. kurssin päättymisestä	4. 6. 1973
8. me-kurssin päättymisestä	16. 9. 1973	28. me-kurssin päättymisestä	4. 6. 1973
4. rt-kurssin päättymisestä	16. 9. 1973		
35 VUOTTA		10 VUOTTA	
20. kurssin päättymisestä	16. 5. 1973	48. kurssin päättymisestä	25. 10. 1973
		33. me-kurssin päättymisestä	25. 10. 1973
30 VUOTTA			
26. kurssin päättymisestä	4. 6. 1973	Seuraavina valmistuvat 57. kadetti- ja 42. meri-	
13. me-kurssin päättymisestä	30. 9. 1973	kadettikurssi maaliskuussa 1973.	

Kadettiupseerit

80 VUOTTA			
Koskinen, J E	komkapt	1. me-kurssi	13. 3. Turku
75 VUOTTA			
Slöör, K A	ev	2. kurssi	16. 1. Ateena
Rautavaara, K A	ev	13. "	25. 2. Oulu
Degerman, K V	ratsum	3. "	4. 7. Helsinki
Edgren, J	ev	1. "	5. 7. Helsinki
Lindberg, F B	maj	2. "	25. 7. Helsinki
Nohrström, W E	maj	2. "	22. 8. Hämeenlinna
Björkman, S K	ev	4. "	23. 8. Helsinki
Rommi, V T	ev	2. "	8. 9. Tampere
Makkonen, E A	maj	1. "	14. 9. Kuopio
Söderholm, H G	komdri	1. me-kurssi	1. 10. Helsinki
Ulfson, E B	ev	1. kurssi	16. 10. Helsinki
Gröning, M R	evl	1. "	10. 11. Helsinki
Lassenius, A I	evl	3. "	25. 11. Karjaa
Ehrnrooth, E G W	kenrm	1. "	7. 12. Luoma
Paasonen, A	ev	1. "	11. 12. New York
70 VUOTTA			
Huhtala, V O	kenrl	5. kurssi	1. 1. Helsinki
Herranen, U O	evl	6. "	12. 1. Siilinjärvi
Luukko, T H	ev	8. "	30. 1. Helsinki
Iivonen, E E	evl	7. "	3. 2. Porvoo
Vainölä, K M	maj	10. "	11. 2. Helsinki
Enkiö, S L	komdri	2. me-kurssi	3. 3. Helsinki
Vasama, Y E	evl	8. kurssi	18. 3. Helsinki
Stolpe, N T	maj	5. "	26. 3. Helsinki
Puhakka, K A	evl	6. "	11. 4. Sippola
Kivikuru, A S	kom	3. me-kurssi	17. 4. Helsinki
Larjo, T J	evl	6. kurssi	26. 4. Kuopio
Roschier, E	kenrl	4. "	26. 4. Helsinki
Arra, P J	ev	5. "	27. 5. Helsinki
Gahnström, S F W	evl	8. "	27. 5. Tammisaari
Koivistoinen, S M J	maj	6. "	15. 6. Helsinki

Kervinen, A G K	evl	6. kurssi	16. 6. Kuopio
Sundbland, A A	evl	8. "	17. 6. Helsinki
Sovio, J O	evl	6. "	22. 6. Helsinki
Kannas, V A	kapt	13. "	28. 6. Hiekkaharju
Sonck, L Hj	evl	7. "	15. 7. Pohjankuru
Rantanen, O K	maj	8. "	19. 7. Helsinki
Korttila, V A	ev	6. "	30. 7. Kuopio
Hinnerichsen, P O L	evl	4. "	1. 8. Helsinki
Helppi, S Hj	maj	10. "	6. 10. Turku
v Herten, E	maj	5. "	9. 10. Helsinki
Miettinen, M J	kenrl	7. "	14. 10. Ristiina
Turpeinen, P O	evl	13. "	15. 10. Lappeenranta
Mäntylä, A A	maj	8. "	1. 11. Raasio
Pennanen, A	kenrl	13. "	6. 11. Helsinki
Sulanko, L E	maj	19. "	3. 12. Helsinki
Sarmo, N G	maj	8. "	23. 12. Vaasa
Salonmies, S K	evl	8. "	24. 12. Helsinki

60 VUOTTA

Pietarinen, V A		19. kurssi	1. 1. Helsinki
Manner, J H	maj	20. "	5. 1. Helsinki
Peuranheimo, Olavi	komkapt	8. me-kurssi	8. 1. Marbella
Kanikaampää, R A	kapt	10. "	14. 1. Pori
Aho, J H	maj	12. "	17. 1. Helsinki
Kerke, E V	maj	18. kurssi	21. 1. Turku
Linkola, Y A M	maj	20. "	3. 2. Kiukainen
Humalsaari, S K	kapt	7. "	7. 2. Pori
Inkinen, O	maj	15. me-kurssi	15. 2. Turku
Halla, A S	komkapt	9. "	19. 2. Lahti
Pakarinen, S V	maj	21. kurssi	19. 2. Rekola
Tehola, Y	ev	20. "	21. 2. Helsinki
Rautiainen, U P K	evl	18. "	6. 3. Helsinki
Winqvist, A G	evl	19. "	6. 3. Rusutjärvi
Wind, T-U H	maj	21. "	8. 3. Pietarsaari
Karhunen, J	ev	18. "	17. 3. Tampere
Kakkuri, V V A	evl	24. "	24. 3. Helsinki
Lahtela, K	evl	17. "	2. 4. Helsinki
Mäkinen, V J P	ev	19. "	7. 4. Hämeenlinna
Koponen, T I	maj	20. "	12. 4. Virrat
Siiwonen, E J	komdri	10. me-kurssi	20. 4. Kirkkonummi
Jussilainen, V A	maj	24. kurssi	24. 4. Helsinki
Somerikari, V-P	kenrl	19. "	24. 4. Helsinki
Temmes, E A	evl	19. "	1. 5. Ivalo
Parma, V-A	maj	27. "	5. 5. Valtimo
Toivonen, E J	kaptl	14. me-kurssi	5. 5. Helsinki
Kokkonen, V	kapt	23. kurssi	12. 5. Lahti
v Numers, O G T	maj	22. "	14. 5. Helsinki
Lilja, J E E	maj	26. "	16. 5. Helsinki
Arimo, A O O	maj	17. "	18. 5. Helsinki
Lempiäinen, J A H	maj	19. "	25. 5. Helsinki
Temmes, M J	evl	18. "	3. 6. Lähderanta
Haukijärvi, J J	maj	24. "	9. 6. Helsinki
Lehto, L J	evl	20. "	21. 6. Hämeenlinna
Gottleben, O A	maj	25. "	22. 6. Hakkiila
Iivonen, Arvi	evl	20. "	22. 6. Helsinki
Koski, KK		20. "	25. 6. ulkomailla
Sahramaa, H L	evl	19. "	8. 7. Selki
Malmari, Y A	evl	18. "	14. 7. Helsinki
Kumpula, V	evl	24. "	10. 8. Turku
Volanen, L S	maj	20. "	13. 8. Helsinki
Simonen, R R	ev	22. "	19. 8. Kerimäki
Vartiainen, T V	ev	21. "	20. 8. Helsinki
Tolonen, V K	ev	20. "	29. 8. Hyvinkää
Elovaara, V R	evl	26. "	15. 9. Hämeenlinna
Karppinen, M	maj	21. "	21. 9. Helsinki
Vaasterä, A A	evl	25. "	26. 9. Turku
Larkas, H N O	ev	19. "	30. 9. Helsinki
Pollari, K A J	maj	26. "	30. 9. Kalvola
Knaapi, P O	komdri	11. me-kurssi	4. 10. Littoinen
Weck, H V	maj	19. kurssi	16. 10. Helsinki
Vierimaa, V J	maj	27. "	18. 10. Ylitornio
Puolakka, M V	maj	21. "	30. 10. Kangasniemi
Aarnio, K S K	maj	17. me-kurssi	1. 11. Turku
Lehtonen, A J	evl	26. kurssi	14. 11. Espoo
Tanskanen, T A	maj	17. "	15. 11. Kuopio

Mäkelä, E K E
 Pulliainen, K J
 Heiskanen, Y O S
 Lammi, T I
 Tuomisalo, O V
 Pelttari, P T
 Väänänen, N O R
 Törmi, J A
 Sandström, H A
 Kautto, T E A

kapt
 maj
 kapt
 maj
 ev
 ev
 komdri
 evl
 maj
 ev

25. kurssi
 19. "
 11. me-kurssi
 18. kurssi
 17. "
 22. "
 11. me-kurssi
 26. kurssi
 17. "
 18. "

28. 11. Tervakoski
 30. 11. Varkaus
 5. 12. Mikkeli
 10. 12. Helsinki
 10. 12. Helsinki
 12. 12. Helsinki
 22. 12. Helsinki
 25. 12. Hyvinkää
 26. 12. Tapiola
 29. 12. Helsinki

50 VUOTTA

Sippola, P V
 Hammarén, E A L
 Arvola, E K O
 Partti, S T A W
 Rapeli, P A
 Karjalainen, A V M
 Takanen, E J
 Holmikaari, H P Y
 Wiberg, S R
 Käyhkö, P P P
 Soila, A J
 Väliahde, A A
 Karasvirta, R E V
 Hagman, T M J
 Kivinen, M O
 Silvast, P
 Mandelin, M V
 Salmi, A V J
 Veramaa, Y A
 Eirilä, B E E
 Pohjanpää, H J I
 Haga, B J
 Virtaniemi, K V
 Korhonen, A J
 Pekkola, V-S
 Ruusuvuori, K A I

ylil
 kapt
 kapt
 evl
 kapt
 evl
 maj
 ylil
 ylil
 maj
 evl
 evl
 ylil
 kapt
 evl
 ltn
 maj
 komkapt
 kapt
 maj
 maj
 ltn
 maj
 ylil
 kom

20. me-kurssi
 27. kurssi
 28. "
 28. "
 17. me-kurssi
 27. kurssi
 28. "
 27. "
 27. "
 28. "
 28. "
 27. "
 38. "
 26. "
 27. "
 27. "
 18. me-kurssi
 27. kurssi
 28. "
 19. me-kurssi
 32. kurssi
 28. "
 31. "
 27. "
 31. "
 28. "
 19. me-kurssi

8. 1. Tikkurila
 15. 1. Helsinki
 28. 1. Kajaani
 28. 1. Kuopio
 28. 1. Sodankylä
 1. 3. Mikkeli
 11. 3. Tampere
 19. 3. Rovaniemi
 1. 4. Teneriffa
 8. 4. Riihimäki
 23. 5. Helsinki
 29. 5. Rovaniemi
 8. 6. Helsinki
 13. 6. Helsinki
 18. 7. Helsinki
 28. 7. Tampere
 29. 7. Helsinki
 5. 8. Sodankylä
 13. 8. Turku
 4. 9. Helsinki
 10. 9. Helsinki
 27. 9. Turku
 1. 10. ulkomailla
 22. 10. Lappeenranta
 10. 11. Helsinki
 26. 11. Helsinki

Kenraaliluutnantiksi

Junttila, Paavo Johannes
 3. 11. 1972
 25. kurssi

Sarmanne, Kai Bore
 6. 12. 1972
 25. kurssi

Räsänen, Kauko Juhani
 3. 11. 1972
 26. kurssi

		19. KURSSI	
Kenri	Somerkari, Ville-Poju	myönnetty ero	3. 11. 1972
		10. ME-KURSSI	
Komdri	Siivonen, Eino Ilmari	myönnetty ero	31. 12. 1972
		11. ME-KURSSI	
Komdri	Knaapi, Paavo Olavi	myönnetty ero	12. 12. 1972
		23. KURSSI	
Evl	Ojala, Erkki Kustaa	myönnetty ero	4. 12. 1972
Ev	Rajatoro, Kai Yrjö	myönnetty ero	6. 12. 1972
		14. ME-KURSSI	
Maj	Hermansson, Gösta Valter	myönnetty ero	4. 12. 1972
		25. KURSSI	
Maj	Laiho, Martti Olavi	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
Evl	Oinonen, Kai Volmari	ylennetty everstiksi	6. 12. 1972
		15. ME-KURSSI	
Evl	Salin, Armas Aleksii	myönnetty ero	8. 12. 1972
		26. KURSSI	
Evl	Hankala, Ossi Pekka Antero	ylennetty everstiksi	6. 12. 1972
Evl	Voittis, Niilo Uuno	myönnetty ero	4. 12. 1972
		27. KURSSI	
Evl	Kärki, Pertti Juhani	myönnetty ero	11. 11. 1972
Maj	Lähmätäinen, Arvo Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
		28. KURSSI	
Maj	Karusto, Aarno Juhani	myönnetty ero	5. 11. 1972
Evl	Nordgren, John Bjarne	myönnetty ero	6. 12. 1972
		30. KURSSI	
Maj	Raatikainen, Rauno Kalevi	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
		33. KURSSI	
Maj	Autio, Juhani	myönnetty ero	22. 12. 1972
		34. KURSSI	
Maj	Poutanen, Kauko Rainer	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
		35. KURSSI	
Kapt	Timonen, Seppo Tapio	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
		36. KURSSI	
Evl	Heikkinen, Vilho Erik	myönnetty ero	17. 11. 1972
		38. KURSSI	
Maj	Kalliala, Kaarlo Juhani	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
Maj	Räisänen, Seppo Kullervo	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
Maj	Yläupa, Pertti Einar Tapio	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
		39. KURSSI	
Maj	Penttinen, Raimo Otso Kullervo	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1972
		40. KURSSI	
Kapt	Hälvä, Kalervo	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
		41. KURSSI	
Kapt	Avela, Jouko Sakari	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Hatakka, Kalevi	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Kaira, Lauri Rainer	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Kinnari, Matti Eljas	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Selin, Matti Juhani	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Maj	Tiainen, Matti Olavi	myönnetty ero	5. 10. 1972

42. KURSSI

Kapt	Palos, Pertti Tapio	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Maj	Pankkakoski, Heikki Olavi	myönnetty ero	6. 10. 1972
Kapt	Sihvonen, Isto Aulis Kalevi	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Ulfsson, Stig-Björn Erik	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Uotila, Antti Aaprami	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Äärynen, Eero Paavo Kullervo	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972

44. KURSSI

Kapt	Karjalainen, Lauri-Kalevi	myönnetty ero	5. 10. 1972
------	---------------------------	---------------	-------------

45. KURSSI

Kapt	Hietaniemi, Taisto Akseli	myönnetty ero	3. 11. 1972
Kapt	Kippo, Jaakko Voitto	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Lindberg, Ilkka Antero	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Pahta, Pentti Kaarlo	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Rötsä, Mauri Kalevi	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Skyttä, Matti Antti Juhani	ylennetty majuriksi	23. 10. 1972
Kapt	Toivonen, Arvo Pentti Olavi	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972

46. KURSSI

Kapt	Koskimies, Jouko Heikki Juhani	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972
Kapt	Nikunen, Heikki Mikko Kalevi	ylennetty majuriksi	6. 12. 1972

50. KURSSI

Ylii	Hallivuori, Matti Juhani	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Ihlberg, Väinö Henriikki	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Kivirinta, Jussi Jari Kullervo	ylennetty kapteeniksi	1. 12. 1972
Ylii	Komulainen, Esa Antero	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Korhonen, Toivo Kalevi	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Kotanen, Hannes Benjamin	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Lehtovirta, Eino Reino Juhani	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Lipitsäinen, Matti Juhani	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Maunu, Lassi Paavo	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Mähkä, Kauko Rafael	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Nuotio, Jarmo Juhani	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Pellinen, Pekka Kalervo	ylennetty kapteeniksi	23. 10. 1972
Ylii	Rauhaniemi, Jukka Matti	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Ukkola, Kalle Veikko Sakari	myönnetty ero	30. 11. 1972
Ylii	Vallaskangas, Eero Olavi	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Valtonen, Eero Johannes	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972
Ylii	Volanen, Rauno Aulis	ylennetty kapteeniksi	24. 11. 1972

51. KURSSI

Ylii	Rantamäki, Esa Yrjö	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ylii	Rautiainen, Aatto Juhani	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ylii	Tanskanen, Olli Paavo	myönnetty ero	6. 10. 1972
Ylii	Tuomainen, Heikki Juha Sakari	myönnetty ero	11. 10. 1972

52. KURSSI

Ltn	Martinkauppi, Toivo Kaarlo Henriikki	myönnetty ero	6. 11. 1972
-----	--------------------------------------	---------------	-------------

53. KURSSI

Ltn	Lehtiniemi, Pekka Juhani	myönnetty ero	5. 10. 1972
-----	--------------------------	---------------	-------------

54. KURSSI

Ltn	Kaipainen, Arto Juhani	myönnetty ero	6. 10. 1972
Ltn	Rantala, Matti Kalervo	myönnetty ero	6. 10. 1972

55. KURSSI

Ltn	Karhumäki, Veikko Juhani	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ltn	Kuosmanen, Risto Tapio	myönnetty ero	8. 10. 1972

56. KURSSI

Ltn	Finnilä, Anni	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ltn	Immonen, Seppo Ensio	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ltn	Malila, Jorma Väinämö	myönnetty ero	5. 10. 1972
Ltn	Vuorinen, Hannu Helmer	myönnetty ero	5. 10. 1972

Sisällysluettelo

	Sivu
Puolustusvoimain komentajan joulutervehdys	2
Eversti Erkki Savola: Teille on syntynyt Vapahtaja	3
In memoriam	4
Kenraaliluutnantti Lauri Sutela: Suomen puolustaminen 1970-luvulla	5
Eversti evp Niilo Riuttala: Maata on ase-in puolustettava	8
Rouva Raili Kiianlinna: Sotilaspuvut näytteillä Turussa	10
Everstiluutnantti A A Salin: Ruotsin puolustusvoimat	13
Everstiluutnantti A A Salin: Tanskan puolustusakatemia — sotilaskorkeakoulu	20
Turvallisuus on sitä, että on joku johon nojata	21
Ylitarkastaja, lehtori Antti Ranta-Knuuttila: Turvallisuuspolitiikan opetus kouluissa ja opistoissa	22
Pääsihteeri Pentti Palmu: Järjestötoiminnan tavat	25
Pääsihteeri Pentti Palmu: Terveisiä Iitistä	26
Kirjallisuutta	31
Kapteeni Paavo Salonen: "Syysmyrsky" Hämeenlinnassa	33
Terveisiä Vaasasta	35
Pääsihteerin palsta	37
Kadettipalsta	39
Kadettikurssien kuulumisia	43

BETONITUOTTEET

BETONIMASSA

TERÄSBETONIELEMENTIT

JÄNNEBETONIELEMENTIT

BETONIPUTKET

Rajaville oy

OULU puh. 981-42 322

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 97

Päätoimittaja: evl A A Salin, PEkoul-os
puh 625801/2495

Toimituskunta:

evl A A Salin (pj), ev P Impola, maj M Si-
nerma, kaptil T Talari, kaptil M Härkönen

Toimitussihteeri: kaptil M Härkönen,
PE-koul-os, puh 625 801/2863

Ilmoitukset: herra T Honkaniemi, Säästö-
pankinranta 4 A 2, 00530 Hki 53, puh Hki/
710 153

Taloudenhoito ja ilmoitusaineis-
to: rouva Irja Womkka, Liisanäk 1, 00170
Hki 17, puh Hki 12681/333

Kuvalaatat: Reprokeskus, Lönnrotink. 32
A, 00180 Hki 18, puh Hki/602 780

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Punavuorenk.
14 B 32 00150 Hki 15, puh Hki/ 665 739

Tilaushinnat: 1/1 v 6,—, irtonumerot 1,50

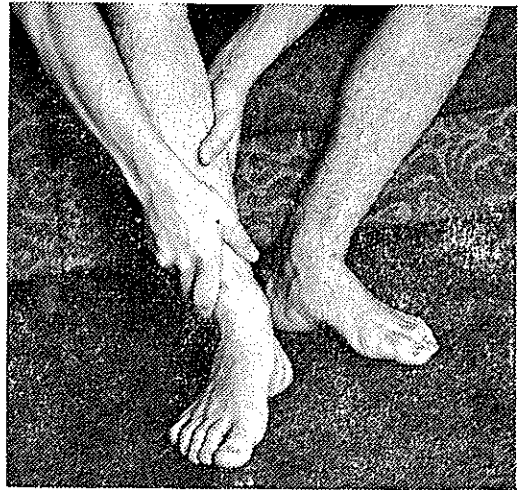
Ilmoitusmaksut:

takakansi	600,—	sisäkannet	550,—
1/1 sivu	500,—	1/4 sivua	180,—
1/2 sivua	300,—	1/8 sivua	100,—
		rivi-ilmoitus	50,—

POSTISIIRTOTILI 30909

**Olkaa maksuvalmis.
Avatkaa shekkitili.**

ystävällisesti
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

Crampiton tabletti ehkäisee kiusallisia suonenvetokohtauksia. Apteekista.

10 tabl. pakkaukset ilman reseptiä, suuremmat vain lääkärin määräyksestä.

**suonenvetoon
vastaveto
Crampiton** Lääke Oy

PORILAISTA

**KARHU
EXTRA
IVA**

PORIN OLUTTEHDAS OY

Scanian uudet maastoautot

Scania on kehittänyt Ruotsin puolustusvoimien toimeksiannosta uuden maastoautosukupolven, joka täyttää 70–80-luvun vaatimukset. Uusissa tyypeissä LBA 110 ja LBAT 110 on käytetty Scanian tunnetuissa siviilikuorma-autoissa käytettäviä osia, jotka on mukautettu puolustuskäyttöön tarkoitetulle maastoautolle soveltuviksi.

Moottorin ominaisteho on niin suuri, että voima ei lopu. Suurin vääntömomentti

saavutetaan hyvin alhaisella nopeudella ja maantieajossa päästään riittävään matkanopeuteen. Auton maastossaliikkumiskyky on erinomainen. Hyvä nousukyky, liikkumiskyky kaltevalla pinnalla ja vedessä, suuret ylityskaltevuudet ja pieni kääntösäde.

Scania LBA 110/LBAT 110
SCAN-AUTO